

اقتصاد

اقتصادی، تحلیلی

سال بیست و چهارم_ ذی ۱۳۹۵ قیمت: ۶۰۰۰ تومان

ISSN: 2538-1776

✓ نقش استارت‌آپ‌ها در اقتصاد ملی

- ✓ تأمین مالی کراقرینج نوآوران ایران و سرمایه‌گذاری خارجی
- ✓ چشم انداز اقتصادی ایران و جهان در سال ۲۰۱۷ از نگاه بانک جهانی
- ✓ روابط تجاری پاکستان با ایران و جهان
- ✓ عقب نشینی بندهای کلاون از اقتصاد پسابر جامبی
- ✓ رتبه ایران در شاخص توانمندسازی تجاری
- ✓ مناقصه‌های خدمات فنی و مهندسی افغانستان، ازبکستان، قرقان و قطر
- ✓ همکاری‌های ترانزیتی روسیه و هند در راستای توسعه کریدور شمال- جنوب

Safferanieh

زعفران خالص

زعفرانیه

محصولی از نوین زعفران

نوبین زعفران

مجتمع تولیدی تحقیقاتی زعفرانیه (نوبین زعفران)

- ✓ بزرگترین واحد فرآوری و بسته بندی زعفران در جهان
- ✓ اولین صادرکننده نمونه ملی و دریافت کننده تندیس زرین صادرکننده نمونه کشوری (۸ دوره)
- ✓ واحد نمونه ملی کیفیت و استاندارد (متعدد)
- ✓ واحد نمونه صنایع غذایی و بهداشتی (متعدد)
- ✓ واحد برتر تولید ملی - افتخار ملی (۴ دوره متوالی)
- ✓ دارنده گواهینامه و تندیس طلایی رعایت حقوق مصرف کنندگان (۶ دوره متوالی)
- ✓ دارنده نشان ایمنی و سلامت

- ✓ انتخاب شده به عنوان یکی از بیست برند برتر ایران
- ✓ دارنده نشان طلای واحدهای تحقیق و توسعه صنایع کشور

کارخانه: مشهد - شهرک صنعتی توس، خیابان اندیشه ۶
 تلفن: ۳۲۲۲۷۷۱۵ و ۳۲۲۲۰۱۱۰ فکس: ۳۲۲۲۹۷۶۵ و ۳۲۲۵۵۲۲۶-۰۵۱

E-mail: saffron@novinsaffron.com
 www.novinsaffron.com

صاحب امتیاز و مدیر مسول:
مهندس حمیدرضا شوشتریان

زیر نظر شورای نویسندگان

سر دبیر:

مهندس حسین کوه زاد
۰۵۱-۳۸۴۱۳۳۲۳

سرپرست واحد خبر:

سیدحیدر رضوی

طراحی و صفحه آرایی:

جواد زوار

گروه ترجمه:

زهرا پزیشکی

ویراستار:

احمد حسین زاده

عکس:

حسین نظامی

واحد بازرگانی:

تلفکس: ۰۵۱-۳۸۴۲۰۱۱۱
سامانه پیام کوتاه:
۳۰۰۰۶۹۷۷۰۵

نشانی:

تهران - شریعتی - خیابان دستگردی
پلاک ۷۴
طبقه دوم - واحد ۳
تلفن: ۰۲۱-۲۲۲۲۰۹۶۱
دورنگار: ۰۲۱-۲۲۲۶۹۰۳۲
مشهد - خیابان سلمان فارسی
مقابل سلمان فارسی ۷ - مجتمع آبشار
طبقه سوم - واحد ۶
تلفن: ۰۵۱-۳۸۴۲۸۲۳۸
دورنگار: ۰۵۱-۳۸۴۶۴۰۹۱

www.eghtesadasia.com
eghtesadeasia@gmail.com

همکاران فنی:

لیتوگرافی: آفاق شرق
چاپ: نامن

**توزیع ویژه در تهران با طرح اشتراک
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی**

اقتصاد

اقتصادی - تحلیلی

سال بیست و چهارم - دی ۹۵ - شماره ۵۵۲

ISSN: 2538-1776

یادداشت:

عقلانیت، میراث معنوی هاشمی برای سیاست و اقتصاد ایران ۲

گزارش ویژه:

نقش استارت‌آپ‌ها در اقتصاد ملی ۳
چگونه یک استارت‌آپ را شروع کنیم؟ ۶
دنیای ۲۰۱۷ در اختیار استارت‌آپ‌های هوش مصنوعی ۷
آفلاین‌ها می‌بازند ۸
تأمین مالی کارآفرینی نوآورانه ایران و سرمایه‌گذاری خارجی ۱۰
رتبه ایران در تجارت الکترونیکی ۱۴

دورنما:

پیش‌بینی قیمت طلا در سال ۲۰۱۷ ..... ۱۵
چشم‌انداز اقتصادی ایران و جهان در سال ۲۰۱۷ از نگاه بانک جهانی ۱۶

اقتصاد در پسا برجام:

عقب‌نشینی بنگاه‌های کلان از اقتصاد پسا برجامی ۱۷
پیش‌بینی نشده‌های ضد تولید در پسا برجام ۱۹

مسکن:

تعمیق رکود مسکن با رونق بازار ارز ۲۰

گردشگری:

نگاهی به آینده صنعت هتلداری تا سال ۲۰۱۸ ..... ۲۲
درآمدزایی جهان از گردشگران حلال ۲۳

اقتصاد ایران:

گزارش عملکرد ۹ ماهه تجارت خارجی کشور ۲۴
رتبه ایران در شاخص توانمندسازی تجاری ۲۷
بهبود وضعیت ایران در شاخص کسب و کار جهانی ۲۸
آمار ۸ ماهه مقاصد صادراتی زعفران ایران در سال ۱۳۹۵ ..... ۳۱

تجارت جهانی:

روابط تجاری پاکستان با ایران و جهان ۳۵
مناقضه‌های خدمات فنی و مهندسی افغانستان، ازبکستان، قزاقستان و قطر ۳۹
نمایشگاه‌های بازرگانی، حمل و نقل، لوازم و تجهیزات بین‌المللی، گردشگری سلامت و فناوری‌های نوین ساختمان ۴۲

اقتصاد خراسان:

عمده‌اقدام صادراتی و وارداتی خراسان رضوی (هشت ماهه سال ۹۴ و ۹۵) ۴۵
صادرات ۱۰۲ میلیون دلاری از مرزهای دوغارون و باجگیران طی ۹ ماهه ۹۵ ..... ۴۷
رشد ۷ برابری سرمایه‌گذاری خارجی استان ۴۸

حمل و نقل:

همکاری‌های ترانزیتی روسیه و هند در راستای توسعه کریدور شمال-جنوب ۵۰
بزرگترین ترانزیت‌کنندگان از ایران ۵۱
سهم راه در بودجه سال آینده ۵۲
لزوم فراهم شدن زیرساخت‌ها برای توسعه ترانزیت ۵۳

عقلانیت، میراث معنوی هاشمی برای سیاست و اقتصاد ایران

بی‌تردید کارنامه اقتصادی مرحوم هاشمی به یک دوره هشت‌ساله پس از جنگ که توانست به مدد تمرکز بر اقتصاد ورشکسته، کشور را از ویرانی یک دوره طولانی بیرون بکشد، محدود نمی‌گردد، هاشمی را باید بدون تعارف و بر مبنای سنجش‌های معمول در ردیف مصالحنای دانست که به هیچ‌وجه مقایسه او را با امیرکبیر و قهرمانان ملی کشورها مبالغه‌آمیز نمی‌نماید. او در شرایطی پس از جنگ، سکان اجرایی کشور را به دست گرفت که با وجود حداقل منابع و زیرساخت‌ها، تفکرات شدید اقتصاد دولتی و اندیشه‌های افراطی برای صدور انقلاب، باید تحولی بزرگ در سازندگی رقم می‌خورد.

برنامه‌ریزی و سوق دادن امکانات کشور در دوره او برای احداث راه‌ها، مجموعه پتروشیمی‌ها، سدها، دانشگاه‌ها و بالاخره ورود تکنولوژی‌های جدید، لکوموتیوآسیب دیده تولید ملی را به حرکت واداشت.

بی‌شک جابجایی تغییر ریل اقتصاد سنتی جنگ‌زده متکی بر بازار به اقتصاد نیمه مدرن صنعتی متکی بر تکنوکرات‌ها، پیامدهای منفی را نیز به دنبال داشته که بخشی ناگزیر و پاره‌ای دیگر قابل مهار می‌نمود.

آنها که ابهامی در این گفته دارند کافی است دو دوره هاشمی و احمدی‌نژاد را با منابع و درآمدهای ارزی کاملاً متفاوت مقایسه کرده تا جهت نشانه‌گرهای اقتصادی کشور در دو سوی متضاد را به عینه مشاهده نمایند.

اما صرف‌نظر از این اقدامات به نظر می‌رسد آنچه باید میراث معنوی هاشمی نام گیرد، نقش متکی بر عقلانیت او در نزدیک به چهاردهه در رأس و حاشیه قدرت است. این مؤلفه‌ای مهم در ایجاد امنیت و ثبات به‌عنوان کلید اداره مملکت و عاملی است برای هرگونه سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال.

نقش مؤثر هاشمی در فرونشاندن بحران‌های منطقه‌ای، کاهش تنش با همسایگان، رفع تحریم‌ها و ایجاد رابطه منطقی با غرب و بالاخره اتخاذ سیاست موفقیت‌آمیز اعتدال در داخل، بر کسی پوشیده نیست، حتی آنجا که او ناچار شد با پرداخت هزینه‌ای گزاف تمام‌قد در مقابل پدیده انحراف احمدی‌نژاد بایستد تا با ورود روحانی به سپهر انتخاب مردم، کشور عزت‌مدارانه از ورطه جنگ و تحریم‌ها رها گردد.

اکنون به جرات می‌توان ادعا کرد تداوم جدی میراث عقلانیت هاشمی برای مصالح ملی بیش از هر برنامه و اقدامی ضروری است، اگر کشور اسیر حرکت‌های تنش‌آفرین داخلی و خارجی گردد و ثبات خود را با تصمیمات نابخردانه دستخوش هیجانانگیز نماید، نه تنها سرمایه‌ای جذب نمی‌گردد و چرخ تولید شتاب نمی‌گیرد، بلکه تحریم‌های جدید و این بار از ناحیه خودی‌ها به مردم رنج دیده تحمیل می‌گردد.

START-UP

نقش استارت‌آپ‌ها در اقتصاد ملی

امیرعباس زینت‌بخش

دانشجوی دکتری مالی اسلامی

دانشگاه بین‌المللی اینسیف مالزی

۱,۷۷۸ میلیارد دلار می‌رسد و ۳۶۸۲ مورد سرمایه‌گذاری (در استارت‌آپ‌ها) به حجم ۵۲,۱ میلیارد دلار در یک سال (۲۰۱۴) بالغ می‌گردد، به نظر می‌رسد بتواند حکومت ۱۸ تریلیون دلاری بزرگ‌ترین اقتصاد جهان بر سایر اقتصادها را برای سالیان متمادی تضمین نماید. با روشن‌تر شدن اهمیت و جایگاه راهبردی استارت‌آپ‌ها این سؤال مطرح است که کشوری (ایران) با میانگین سن جمعیتی ۳۰ سال که هر سال حدود ۲ میلیون نفر از آن وارد ۲۰ سالگی شده و نرخ سواد ۸۵ درصد و رتبه اول علمی منطقه و ۱۶ جهان در تولید علم، چگونه می‌تواند به جایگاه بایسته جهانی خود دست یابد؟

استارت‌آپ‌ها به دلیل ریسک بالای شکست آنها، با چالش‌های متعددی مواجه هستند که موضوع تأمین مالی از سایر موضوعات برجسته‌تر دیده می‌شود.

کانال‌های تأمین مالی برای استارت‌آپ‌ها

به‌طور کلی می‌توان راه‌های متعددی را برای تأمین مالی و سرمایه‌مورد نیاز یک استارت‌آپ متصور گشت.

- منابع بانکی

تأمین سرمایه‌مخاطره‌پذیر از منابع بانکی به دلایل عدیده‌ای از جمله طولانی بودن پروسه و یا بروکراسی اداری، عدم تمایل بانک به مشارکت در ریسک ضرر و ترجیح سود ثابت و نیز گران بودن تسهیلات به جهت طلب وثایق سنگین از کارآفرین عملاً مناسب طبیعت سرمایه‌گذاری مخاطره‌پذیر نیست.

- منابع دولتی

دولت‌ها معمولاً از طریق افزایش بودجه موضوع توسعه علم و فن‌آوری را تقویت می‌کنند. اگرچه این کار لازم و ستودنی است اما به‌واقع

می‌باشد. شهرهای نیویورک، لوس‌آنجلس، بوستن، تل‌آویو، لندن، شیکاگو، سیاتل، برلین، سنگاپور، پاریس، ساو پائولو، مسکو، اوستین، بنگلور، سیدنی، تورونتو، ونکوور، آمستردام و منترئال ۱۹ شهری هستند که به ترتیب بعد از دره سیلیکن رتبه‌بندی شده‌اند. به‌بیان‌دیگر، نیمی از اکوسیستم‌های مهم VC در کنترل ایالات متحده آمریکا می‌باشد. نکته جالب روند رو به رشد حضور مراکز بازارهای نوظهور مانند سنگاپور، سائو پائولو و بنگلور در این لیست می‌باشد.

وضعیت سرمایه‌گذاری جهانی در استارت‌آپ‌ها

در گزارش خود درباره وضعیت صنعت VC در سال ۲۰۱۴ از سرمایه‌گذاری ۵۲,۱ میلیارد دلاری آمریکا در VC‌ها خبر می‌دهد. چین پس از آمریکا با ۱۵,۶ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری، نسبت به ۶ سال قبل با متوسط ۵ میلیارد دلار در سال، در رتبه دوم این گزارش قرار دارد (به جهت دسترس نبودن گزارش استارت‌آپ‌های چین، کره، ژاپن و تایوان به زبان انگلیسی Campass نتوانسته آن‌ها را مورد ارزیابی و رتبه‌بندی قرار دهد. شاید در صورت فراهم بودن اطلاعات، استارت‌آپ‌های این حوزه‌ها هم در صدر لیست جای بگیرند). این در حالی است که در این سال اتحادیه اروپا تنها ۱۰,۵ میلیارد دلار در این صنعت سرمایه‌گذاری کرده است. همچنین بر مبنای همین گزارش ۷ صنعت خدمات برای مصرف‌کنندگان، خدمات مالی و تجاری، فن‌آوری اطلاعات، بهداشت، مواد و کالاهای صنعتی، انرژی و کالاهای مصرفی به ترتیب بیشترین میزان سرمایه‌گذاری را در جهان به خود اختصاص داده‌اند.

صنعتی که در آن سرمایه‌گذاری ۲۵۰ هزار دلار ظرف ۴ سال ۷۱۱۲ برابر شده و به

استارت‌آپ‌ها، موتورهای رشد قدرتمند اقتصادی و سلطه بر بازارهای جهانی

استارت‌آپ‌ها که حاصل در کنار هم قرار گرفتن و هم‌افزایی دانش و ایده و تجربه کارآفرین و سرمایه‌مخاطره‌پذیر Venture Capital سرمایه‌گذاران ریسک‌پذیر Venture Capitalists می‌باشند، طی نیم‌قرن گذشته بالاترین تأثیر را در سبک زندگی بشر و رشد نجومی دانش داشته‌اند. موبایل، لپ‌تاپ، کامپیوتر خانگی و سیستم‌عامل‌های آن‌ها که ما را قادر به خواندن این مقاله در هر جای جهان می‌کند، از محصولات این صنعت هستند.

Apple به‌عنوان یکی از معروف‌ترین استارت‌آپ تاریخ، اولین عرضه اولیه خود را در تاریخ ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰ با عرضه ۴,۶ میلیون سهم به ارزش هر کدام ۲۲ دلار انجام داد. حاصل آن خلق ۳۰۰ میلیونر شامل ۴۰ نفر از کارکنان و سرمایه‌گذاران اپل بود. در این میان استیو جابز ۲۱۷ میلیون دلار ثروت به دست آورد. قیمت هر سهم با ۳۲ درصد افزایش در همان روز به ۲۹ دلار رسید که ارزش بازار Apple را به ۱,۷۷۸ میلیارد دلار رساند. این در حالی بود که سرمایه اولیه Apple در سال ۱۹۷۶ تنها ۲۵۰ هزار دلار بود. البته ارزش کنونی بازار Apple حدود ۶۹۱ میلیارد دلار می‌باشد.

مراکز مهم استارت‌آپ‌های جهان

Crunch & Compass Partner گزارشی که برآمده از اطلاعات ۱۱ هزار شرکت Startup و مصاحبه با ۲۰۰ کارآفرین می‌باشد، به رتبه‌بندی و معرفی مهم‌ترین مراکز و اکوسیستم‌های Venture Capital (VC) می‌پردازد. شاخص‌های رتبه‌بندی عبارتند از عملکرد، تأمین مالی، دسترسی به بازار، استعدادها و تجربه Startup. باوجود صدرنشینی دره سیلیکن و منطقه Bay، نتایج حاکی از پیدا شدن رقیبان جدی برای این شهر

START UP

اجرائی و پشتوانه قانونی، از وقوع آن تا حد زیادی پیشگیری کرد.

نکته: هر سندیکا می‌تواند دارای یک پلت فرم مشخص بوده و پرتفلیویی از فرصت سرمایه‌گذاری در دست داشته باشد و یا به صورت ad hoc و موردی تشکیل شود.

پیدا کرده است.

تاکنون شاهد رونق و رشد محسوس استارت‌آپ‌ها نبوده‌ایم. موضوع بروکراسی و ناکافی و غیرمنعطف بودن سرمایه را می‌توان از چالش‌های این کانال تأمین مالی به شمار آورد.

اتحادیه‌های سرمایه‌گذاران حقوقی فرشته‌خوی

در این روش حداقل ۳ شرکت تولیدی-صنعتی روی استارت‌آپی که در حیطه و مسیر تقویت کار و کسب کنونی آن‌هاست سرمایه‌گذاری می‌کنند. البته یک شرکت هم می‌تواند به تنهایی وارد سرمایه‌گذاری گردد اما به جهت محاسن بیشتر که به آن‌ها اشاره می‌شود، ترجیح با شراکت چند شرکت است. ایده‌ها می‌توانند از خود شرکت‌ها و یا از دانشگاه‌ها و یا از بازار دارایی‌های فکری و یا حتی از سایر بازارها و مراکز جهانی، جمع شده و مورد بررسی Due Diligence و احتمالاً سرمایه‌گذاری قرار گیرند.

برتری این روش تأمین مالی نسبت به سایر روش‌ها پرواضح است. علاوه بر هم‌افزایی دانش و تجربه میان شرکا و کارآفرینان (صاحبان ایده و مجریان طرح‌ها) و تقسیم ریسک مالی میان سرمایه‌گذاران، ضریب موفقیت و به نتیجه رسیدن سرمایه‌گذاری بالاتر بوده چراکه در ابتدا پروسه Due Diligence با موشکافی و نگاه دقیق شرکت‌های سابقه‌دار انجام می‌شود. در ثانی، ایجاد بازار و توزیع محصولات تولیدی برای شرکت‌های سرمایه‌گذار که در بازار حضور دارند راحت‌تر و سریع‌تر می‌گردد. علاوه بر این‌ها، شرکت‌هایی که حول یک محور جمع شده و به سرمایه‌گذاری

دولار ظرف ۴ سال ۷۱۱۲ برابر شده و به ۱,۷۷۸ میلیارد دلار می‌رسد و ۳۶۸۲ مورد سرمایه‌گذاری (در استارت‌آپ‌ها) به حجم ۵۲,۱ میلیارد دلار در یک سال (۲۰۱۴) بالغ می‌گردد، به نظر می‌رسد بتواند حکومت ۱۸ تریلیون دلاری بزرگ‌ترین اقتصاد جهان بر سایر اقتصادها را برای سال‌های متمادی تضمین نماید

در این اتحادیه‌ها حداقل ۳ سرمایه‌گذار که دارای تخصص و تجربه وسیع در یک زمینه مشترک هستند و خود از لحاظ مالی در سطح بالایی قرار دارند. High Net Worth Individuals روی استارت‌آپی که در زمینه مورد علاقه (و تخصص) آن‌ها هست وارد سرمایه‌گذاری می‌شوند. خاصیت اول این نوع سندیکاها هم‌افزایی دانش و تجربه میان اعضا و یا شرکا می‌باشد. مسلماً به دلیل تنوع در تجربه و توانایی نگاه کردن به موضوع سرمایه‌گذاری از جنبه‌های مختلف، پروسه Due Diligence دقیق و موشکافانه‌تر انجام شده و در صورت ورود به فاز سرمایه‌گذاری احتمال شکست کمتر می‌شود. از دیگر مزایای آن می‌توان به تقسیم ریسک مالی میان شرکا اشاره نمود. البته امکان ایجاد اختلاف میان چند سرمایه‌گذار تا یک سرمایه‌گذار بیشتر است و این می‌تواند از ضعف‌های کار به حساب آید؛ اما می‌توان با تنظیم قراردادهای محکم و دارای ضمانت

- منابع خصوصی

با نگاهی به استارت‌آپ‌های قدیمی و بعضاً کنونی، متوجه این موضوع می‌شویم که غالباً کارآفرین و یا گروه کارآفرینان به دنبال یک فرد ثروتمند High Net Worth Individual برای سرمایه‌گذاری در ایده خود بوده و هستند. اتکا یک استارت‌آپ به یک شخص حقیقی به عنوان سرمایه‌گذار فرشته‌خو Angel Investor برای تبدیل ایده به محصول تجاری و تولید انبوه همواره با چالش‌هایی روبروست. عدم نقد شوندگی، عدم وجود سود سهام، عدم توانایی سرمایه‌گذار در پوشش کل ریسک شکست و نداشتن تجربه کافی و اعتماد به نفس را می‌توان از جمله چالش‌های پیشروی سرمایه‌گذاری یک شخص به حساب آورد.

اتحادیه‌های سرمایه‌گذاران حقیقی فرشته‌خوی

به نظر می‌رسد نگاه سندیکایی و اتحادیه‌ای به این موضوع و مزیت‌های تأمین مالی گروهی (به جای یک شخص) تا حد زیادی توانسته نه تنها بر چالش‌های فوق غلبه کند، بلکه به رونق و پویایی استارت‌آپ‌ها بیانجامد. به عنوان مثال در سال‌های اخیر ساختارهایی تحت عنوان اتحادیه‌های سرمایه‌گذاران فرشته‌خو Angel Syndicates رواج زیادی

می‌پردازند، در آن زمینه تبدیل به یک شرکت بزرگ‌تر گشته و توان رقابت بیشتری در عرصه داخلی و بین‌المللی پیدا می‌کنند. موضوع اشتغال برای کارآفرین (صاحب ایده و مجری) و نیروهای فنی وی و ایجاد فرصت‌های شغلی جدید مستقیم و غیرمستقیم از دیگر مزایای این هم‌فزایی می‌باشد. سبک‌تر شدن بار دولت در تأمین مالی و تدارک بودجه برای توسعه علمی و فن‌آوری کشور و همچنین رونق بازار سرمایه از دیگر ثمرات فعالیت سندیکاها و یا اتحادیه‌های سرمایه‌گذاری شرکتی و رونق گرفتن استارت‌آپ‌ها می‌باشد.

نکته: این سندیکاها می‌توانند دارای یک پلت فرم مشخص بوده و پرتفلیویی از فرصت‌های سرمایه‌گذاری در دست داشته و یا به صورت ad hoc و موردی تشکیل شوند.

اهم اتحادیه‌ها بروی تأمین مالی توده‌ای

به دنبال ورود افراد ثروتمند و شرکت‌های موفق و خوش سابقه به یک زمینه سرمایه‌گذاری، عموم مردم علاقه‌مند به مشارکت و سرمایه‌گذاری می‌شوند. این اتحادیه‌ها با اخذ مجوزهای لازم از سازمان بورس و اوراق بهادار می‌توانند از کانال فرابورس به عرضه اوراق مضاربه و یا مشارکت نموده و به سرمایه توده‌ای Crowd Funding دسترسی پیدا کنند. نمونه موفق این مدل را می‌توان در www.syndicateroom.com مطالعه نمود.

نقش دولت در شکل‌گیری و ترویج این اتحادیه‌ها

- طراحی پلت فرم حقوقی، اقتصادی، فن‌آوری و مالی

به نظر می‌رسد طراحی یک پلت فرم ویژه جهت حمایت حقوقی-اقتصادی- فن‌آوری و مالی استارت‌آپ‌ها اقدام بجا و ضروری

باشد. در این پلتفرم وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، وزارت صنعت، معدن و تجارت، معاونت علمی و فن‌آوری ریاست جمهوری، قوه قضائیه، سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان بورس و اوراق بهادار، بنیاد ملی نخبگان و انجمن‌ها و نهادهای تخصصی مانند استارت‌آپ ویکند و انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان به صورت هماهنگ و یکپارچه از تأسیس تا به نتیجه رسیدن استارت‌آپ‌ها حمایت‌های لازم را به عمل می‌آورند.

- معافیت مالیاتی

دولت می‌تواند معادل سرمایه‌ای که این اتحادیه‌ها (حقیقی و حقوقی) برای استارت‌آپ‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند، در صورت عدم موفقیت، معافیت مالیاتی و در صورت موفقیت، تخفیف مالیاتی و یا سایر مشوق‌ها نظیر تخفیف عوارض گمرک و غیره. در نظر بگیرد. دو نکته را به یاد داشته باشیم: اول اینکه با این کار شرکت‌های خصوصی شهامت ورود به عرصه‌های جدید را پیدا کرده و از حالت انفعال به وضعیت فعال در می‌آیند. دوم اینکه در صورت موفقیت، سرمایه‌ای که پس از عرضه اولیه می‌تواند صدها و یا هزاران برابر شود، منبع درآمد بهتری برای دولت و اقتصاد کشور می‌شود.

سخن آخر

همه آنچه بیان گردید تنها منوط به شروط لازم برای نقش‌آفرینی هر چه بیشتر استارت‌آپ‌ها در اقتصاد ملی و نفوذ راهبردی و پاینده در بازارهای جهانی می‌باشد چراکه هنگ‌کنگ با در اختیار داشتن منابع وسیع مالی و با کشورهای اسلامی با در اختیار داشتن ۳۰۰۰ میلیارد دلار یعنی ۴۴ درصد منابع صندوق‌های سرمایه‌گذاری دولتی جهانی در این صنعت جایگاهی ندارند. چرا کشورهای اسلامی غالباً

واردکننده و مصرف‌کننده اجناس و خدمات لوکس غرب که عمدتاً محصول توجه به استارت‌آپ‌هاست می‌باشند؟ جالب اینجاست که استارت‌آپ‌های غربی در قالب عقود مانند مضاربه و مشارکت که در متن فقه معاملات اسلامی به عنوان مناسب‌ترین عقود برای سرمایه‌گذاری در استارت‌آپ‌هاست به تأمین مالی می‌پردازند! برای یافتن پاسخ و در حقیقت شرط کافی باید سراغ ذهنیت و Mind Set کل جامعه رفته و برای پیدا کردن پاسخ دقیق‌تر در حقیقت باید به سراغ ریشه‌های تربیتی جامعه یعنی خانواده و مدرسه رفت. به‌طور کلی ذهنیت یک جامعه با افکار، رفتار و گفتار پدر و مادر و معلم و کتاب در خانواده و مدرسه شکل می‌گیرد. پدر و مادر و معلم محافظه‌کار معمولاً فرزندان محافظه‌کار و ریسک‌گریز تربیت می‌کنند. پدر و مادر و معلم جسور و کارآفرین، فرزندان جسور و کارآفرین تربیت می‌کنند. جامعه محافظه‌کار بالاترین جمعیت متصل و وابسته به مشاغل دولتی را دارد و در جامعه جسور، کار در شرکت‌های خصوصی و مستقل و رقابت با جهان برای عموم مردم و متخصصین مطلوب‌تر است. افتخار به گذشته (ما کی بودیم و چه کردیم) و ماندن در آن و در حاشیه امن دیدن خود (ما بزرگ‌ترین ذخایر گاز، نفت، معدن... را داریم) و ماندن در آن دو آفت هستند که وقتی دامن یک جامعه را بگیرند، کار جدی و خلاقیت و کارآفرینی از آن رخت برمی‌بندد.

«اگر استقلال خود را از راه پول دنبال می‌کنید، هرگز به آن نخواهید رسید. تنها راه تأمین امنیت و آسایش خاطر واقعی انسان (و یک ملت) در این دنیا یک خزانه و اندوخته دانش، تجربه و توانایی است.» هنری فورد

START-UP

چگونه یک استارت آپ را شروع کنیم؟

STARTUP

دنیای ۲۰۱۷ در اختیار استارت آپ‌های هوش مصنوعی

نویسنده: James Martin

منبع: CIO

مترجم: مریم رضایی

استارت‌آپ

۷

شماره ۵۵۲ - دی ماه ۱۳۹۵

کرده‌ایم که تکنولوژی هوش مصنوعی چگونه می‌تواند به مشتریان کمک کند با کمک رسانه‌های اجتماعی معاملات بانکی انجام دهند. همچنین دستیارهای مجازی هوش مصنوعی را کشف کرده‌ایم که با ارسال پیام، اطلاعیه و توصیه‌های متناسب با شرایط به مشتریان کمک می‌کنند. کلان داده و حجم بالای داده‌هایی که اکنون در سراسر دنیا در حال جمع‌آوری است، یکی دیگر از نیروهای محرک گسترش هوش مصنوعی به شمار می‌رود. طبق ارزیابی‌های شرکت IBM، در دنیا روزانه ۲/۵ کوئینتیلیون بایت داده تولید می‌شود و ۹۰ درصد داده‌هایی که تاکنون تولید شده در ۲ سال گذشته بوده است. بنگاه‌های اقتصادی به هوش مصنوعی نیاز دارند تا الگوها و رفتار مشتریان خود را شناسایی کنند، برای بهره‌وری بیشتر به اتوماتیک‌سازی روی بیاورند و به کارمندان خود کمک کنند در کارشان هوشمندتر باشند.

۲) استارت‌آپ‌های چت‌بات

چت‌بات‌ها سرویس‌های اتوماتیک‌سازی شده هستند که با انسان و به‌ویژه مشتریان به واسطه چت، تعامل برقرار کرده و اطلاعات می‌دهند. هوش مصنوعی یکی از تکنولوژی‌هایی است که به رواج چت‌بات‌ها کمک می‌کند. آشو گارگ، از شرکای شرکت سرمایه‌گذاری Foundation Capital، می‌گوید: «به کمک

هوش مصنوعی منجر شده که به گفته اولریخ، به‌سرعت پیشرفت نوآوری در سال ۲۰۱۷ کمک خواهد کرد. او می‌گوید: «اکنون که اهمیت و اثر واقعی هوش مصنوعی مشخص و دسترسی به آن آسان‌تر از گذشته شده، سال ۲۰۱۷ سالی خواهد بود که دانش مورد استفاده توسط عده‌ای معدود، در چشم‌انداز تکنولوژی رسوخ خواهد کرد و به استارت‌آپ‌های جوان‌تر امکان می‌دهد به نوآوری واقعی در این فضا دست بزنند.»

موسسه تحقیقاتی گارتنر در سمپوزیوم ITxpo خود در پایان سال ۲۰۱۶، هوش مصنوعی و یادگیری ماشینی را جزو ۱۰ رویداد استراتژیک تکنولوژی برای سال ۲۰۱۷ شناسایی کرد. دیوید کرلی، از معاونان موسسه گارتنر می‌گوید: «هوش مصنوعی کاربردی و یادگیری ماشینی پیشرفته، طیف اثرات هوشمندسازی شامل ابزارهای فیزیکی (روبات‌ها، وسایل نقلیه خودران، لوازم الکترونیکی مصرفی) و نیز اپلیکیشن‌ها و خدمات (دستیارهای شخصی مجازی و مشاوران هوشمند) را زیاد می‌کند. این اثرات در سطح تازه‌ای از اپلیکیشن‌ها و برنامه‌های هوشمند ارائه می‌شوند.»

شرکت هلدینگ مالی ولز فارگو (Wells Fargo) از جمله بنگاه‌هایی است که به گفته برادن مور، مدیر بخش استراتژی پرداخت این شرکت، در حال تست تکنولوژی هوش مصنوعی است. مور می‌گوید: «ما کشف

طبق مجموعه تحقیقات و مصاحبه‌هایی که اخیراً صورت گرفته، هوش مصنوعی و یادگیری ماشینی، محرک اقتصاد تکنولوژی در سال ۲۰۱۷ خواهند بود. کارشناسان می‌گویند در سال ۲۰۱۷ و پس‌از آن، هوش مصنوعی به استارت‌آپ‌ها کمک می‌کند در بخش‌هایی که پیش‌تر در آن‌ها اختلال کامل ایجاد نشده بود، اختلال ایجاد کنند. هوش مصنوعی در مراحل اولیه خود به سر می‌برد و پتانسیل‌های گسترده‌ای در آینده دارد. در بخش اول این مطلب به ۳ رویداد مهم اثرگذار بر شکل‌گیری استارت‌آپ‌ها در سال ۲۰۱۷ اشاره می‌کنیم و هفته آینده به موارد دیگر می‌پردازیم.

۱) استارت‌آپ‌های هوش مصنوعی و یادگیری ماشینی

به گفته لودو اولریخ، از مدیران شرکت Salesforce، در سال ۲۰۱۶ شرکت‌های بزرگ منابع خود را برای پیش‌بینی مسائل با استفاده از هوش مصنوعی، به بهینه‌سازی و هوشمندسازی بیشتر تکنولوژی اختصاص دادند. هم‌زمان، تکنولوژی هم‌آن‌قدر پیشرفت کرد تا شرکت‌های کوچک‌تر هم بتوانند در انقلاب هوش مصنوعی مشارکت داشته باشند. دانشگاه‌ها نیز کلاس‌هایی را برای آموزش امکانات هوش مصنوعی به دانشجویان، در نظر گرفتند. این پیشرفت‌ها به ایجاد منبع استعداد بزرگ‌تری از کارکنان متخصص در

OFFLINE

آفلاین‌ها می‌بازند

ONLINE

از دیجی کالا تا اسنپ، روزی نیست که رشد کسب‌وکارهای آنلاین و موفقیت استارت‌آپ‌ها خبرساز نشود؛ اما روی دیگر این ماجرا، تهدیدی است که از جانب آن‌ها متوجه بازار سنتی می‌شود. دیجی کالا، رقیب خرده‌فروشی‌ها می‌شود و اسنپ رقیب مؤسسات کرایه اتومبیل. به گفته امید اخوان، مربی و مشاور مدیریت، این موضوع کاملاً طبیعی است. او که چندین سال در IBM در آمریکا فعالیت داشته، آمازون را به‌عنوان مثالی از شکست بازارهای آفلاین در مقابل آنلاین مطرح می‌کند که به تعطیلی کتاب‌فروشی‌ها در آمریکا انجامید. با وجود موانع موجود و از جمله مقاومت اصناف، اخوان معتقد است که اگرچه شاید توسعه کسب‌وکارهای آنلاین کمی زمان ببرد، اما در بلندمدت آن‌ها برنده هستند. مشروح گفت‌وگوی تجارت فردا را با امید اخوان، مشاور مدیریت، مدرس و مربی در ادامه می‌خوانید.

تجارت

۸

شماره ۵۵۲ - دی ماه ۱۳۹۵

شد و فعالیت آن‌ها را به‌طور کلی متوقف کرد. درست است که هر فناوری جدیدی برای ورود به بازار با سختی‌ها و ریسک‌های خاص خود مواجه است اما دیر یا زود جای خود را در بازار پیدا می‌کند.

اما در ایران شاهدیم فشارها علیه فعالیت استارت‌آپ‌ها بسیار افزایش یافته است و این نگرانی وجود دارد که ممکن است فشار اتحادیه‌ها و انجمن‌های صنفی باعث توقف فعالیت برخی از آن‌ها شود. نمونه آن اپلیکیشن دیوار است که حتی رئیس اتحادیه مشاوران املاک اعلام کرده است دیوار را تخریب خواهد کرد...

در ایران به شکل غیرقابل‌باوری کسب‌وکارهای آنلاین طی سال‌های اخیر با رشد چندبرابری مواجه شده‌اند. این مسئله مانند زنگ خطری برای کسب‌وکارهای سنتی بوده به همین خاطر آن‌ها نسبت به آینده‌شان نگران شده‌اند. این ویژگی‌ها را حتی برخی کشورهای اروپایی ندارند به همین جهت بازار آنلاین در ایران مزیت‌های بالقوه‌ای دارد که گروه‌های صنفی سنتی نمی‌توانند در مقابل این بازار برای مدت طولانی مقاومت کنند. درست است در دنیا برخی استارت‌آپ‌ها متوقف شده‌اند نمونه آن توقف اوبر در برخی کشورها یا شهرهاست اما در بازار

در طول زمان تکنولوژی‌های جدید و نوآوری پیروز شده است و مسیر خود را به هر طریقی در جوامع باز کرده است. باید بپذیریم در دنیای امروز استارت‌آپ‌ها یا کسب‌وکارهای اینترنتی به هر شکلی می‌توانند جایگزین کسب‌وکارهای سنتی شوند. ممکن است کمی زمان ببرد یا با موانع و مشکلاتی مواجه شوند اما در بلندمدت برنده میدان کسب‌وکارهای آنلاین و استارت‌آپ‌ها هستند.

■ **با توجه به این که منافع گروه‌هایی در جوامع با پیشرفت کسب‌وکارهای آنلاین به خطر افتاده است و عمدتاً نیز این گروه‌ها از قدرت زیادی برخوردارند حتی شاهدیم در برخی کشورها با لابی کردن موفق شده‌اند که فعالیت برخی از استارت‌آپ‌های بزرگ را متوقف کنند. این موضوع چقدر می‌تواند باعث ایجاد اختلال در فعالیت کسب‌وکارهای آنلاین شود؟**

هرچقدر هم کسب‌وکارهای سنتی قوی و پرنفوذ باشند بازهم در طولانی‌مدت نمی‌توانند مانع جدی بر سر راه کسب‌وکارهای آنلاین ایجاد کنند. ممکن است در مدت کوتاهی بتوانند مانع فعالیت برخی کسب‌وکارهای آنلاین شوند اما همان‌طور که گفتیم در بلندمدت کسب‌وکارهای آنلاین پیروز میدان هستند؛ بنابراین نمی‌توان مانع رشد استارت‌آپ‌ها

■ **در حال حاضر اعتراض‌های مختلفی از سوی اتحادیه‌ها و انجمن‌های صنفی در مورد فعالیت استارت‌آپ‌ها و اپلیکیشن‌های ارائه‌کننده خدمات بر گوشی تلفن همراه و به‌طور کلی کسب‌وکارهای مبتنی بر پلت‌فرم در کشورمان مطرح می‌شود. چرا فعالان کسب‌وکارهای سنتی این نوع کسب‌وکارها را تهدید می‌بینند؟**

در دنیا بسیاری از بازارهای آفلاین از بین رفته‌اند و بازارهای آنلاین جایگزین آن‌ها شده‌اند. به‌طور مثال از زمانی که شرکت آمازون وارد عرصه فروش کتاب شد پس از مدتی کتاب‌فروشی‌های شهرهای مختلف آمریکا تعطیل شدند چون هرکسی کتاب نیاز داشت به سایت آمازون مراجعه می‌کرد و سفارش اینترنتی می‌داد. این اتفاق برای بسیاری از کسب‌وکارهای آفلاین در آمریکا رخ داده است. بگذارید کمی عقب‌تر برویم. در طول سال‌ها شاهد بودیم هر تکنولوژی و فناوری جدید که آمد به سرعت جایگزین تکنولوژی قبلی شد و تکنولوژی قدیمی به فراموشی سپرده شد. یک مثال خوب سیر ارسال پیام از تلگراف به تلکس و فکس و ای‌میل و اپلیکیشن‌های موبایل مانند تلگرام است یا سیر دوربین از مدل‌های آنالوگ قدیمی به مدرن و سپس دیجیتال و نهایتاً موبایل که باعث شد فروش دوربین‌های دیجیتال غیرحرفه‌ای به حداقل برسد. می‌توانیم نتیجه‌گیری کنیم که همواره

سردرگمی و مشکل نشوند.

■ **درست است ایده‌های نوآورانه وقتی پیاده می‌شوند، نیاز به قاعده و قانون دارند اما این نگرانی هم وجود دارد که با توجه به عقب‌ماندگی رگولاتوری در عرصه فناوری، تدوین قوانین ناکارآمد، مانع رشد و توسعه ایده‌ها شود. فکر نمی‌کنید به محض دخالت دولت و نهادهای نظارتی بیشتر محدودیت برای استارت‌آپ‌ها ایجاد شود تا این که کمک به رشد و توسعه آن‌ها کند؟**

قبول داریم رگولاتوری در ایران از عرصه فناوری عقب‌تر است. همان‌طور که اشاره کردم قانون تجارت الکترونیک کشورمان به حدود ۱۰ سال پیش برمی‌گردد در حالی که طی ۱۰ سال گذشته تحولات چشمگیری در عرصه فناوری رخ داده است و اکوسیستم استارت‌آپی شامل مراکز رشد و نوآوری، شتاب‌دهنده‌ها، سرمایه‌گذاران، انواع استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان در این حوزه به قدری بزرگ شده است که قابل قیاس با ۱۰ سال قبل نیست. وقتی این اکوسیستم با سرعت عجیب و باورنکردنی در ایران در حال رشد است قطعاً به قوانین و مقررات نیاز دارد. البته باید این قوانین و مقررات با رویکرد حمایت‌گراانه تدوین شوند. همان‌طور که گفتیم شرکت‌های دانش‌بنیان نیز همچون استارت‌آپ‌ها از دولت انتظار دارند قوانین و مقررات کارآمد تعریف کند تا بدانند چگونه در این عرصه

الکترونیک قدیمی بودن قانون در این عرصه است. حتی در بسیاری از زمینه‌های تجارت الکترونیک قوانین و مقررات نداریم که استارت‌آپ‌ها اگر وارد این حوزه‌ها شدند باید چگونه عمل کنند. نبود قوانین و مقررات به‌روز و کارآمد باعث بروز مشکل در توسعه تجارت الکترونیک می‌شود. وقتی قانون جامع در این عرصه وجود ندارد قطعاً حمایت‌چندانی هم از شرکت‌هایی که در زمینه تجارت الکترونیک فعالیت می‌کنند انجام نمی‌شود. البته کار به‌جایی رسیده است که بارها فعالان استارت‌آپ‌ها گفته‌اند انتظار ندارند دولت از آن‌ها حمایت کند بلکه تنها انتظار دارند محدودیت و موانع برای فعالیت‌های آن‌ها ایجاد نشود. دولت بهتر است در این عرصه با تدوین قوانین و مقررات کارآمد مسیر را برای توسعه تجارت الکترونیک و رشد استارت‌آپ‌ها فراهم کند.

مسائلی چون ضعف امنیت باعث شده استارت‌آپ‌ها به‌رغم این که سرویس‌های مورد دلخواه مشتریان را ارائه می‌کنند همیشه در مظان اتهام باشند. به‌طور مثال بانک مرکزی به علت ضعف‌های امنیتی چندی قبل برخی از استارت‌آپ‌های فین‌تک را فیلتر کرد...

بنابراین همان‌طور که اشاره کردم باید در این حوزه بازنگری در قانون تجارت الکترونیک انجام شود و در حوزه‌هایی که مقررات وجود ندارد باید قوانینی تعریف شود که استارت‌آپ‌هایی که در حوزه‌های جدید فعالیت می‌کنند دچار

قانون تجارت الکترونیک کشورمان به حدود ۱۰ سال پیش برمی‌گردد وقتی این اکوسیستم با سرعت عجیب و باورنکردنی در ایران در حال رشد است قطعاً به قوانین و مقررات نیاز دارد. البته باید این قوانین و مقررات با رویکرد حمایت‌گراانه تدوین شوند

تنها چاره کسب‌وکارهای سنتی این است که تهدیدها را به فرصت تبدیل کنند و از پتانسیل بازار آنلاین در جهت حفظ بازارشان استفاده کنند. اگر صاحبان کسب‌وکارهای سنتی بتوانند با تغییر مدل کسب‌وکار یا استراتژی بازار، ارزش بیشتری به مشتریانشان بدهند قطعاً در این عرصه برنده خواهند بود اما اگر بخواهند همچنان مقاومت کنند و تحولات جدید را نپذیرند دیر یا زود از بازار حذف خواهند شد

ایران وضعیت فرق دارد و آن قدر تقاضا در این عرصه بالاست که به‌آسانی نمی‌توان مسیر رشدی را که در عرصه آنلاین در ایران باز شده است، متوقف کرد. شاید برای کوتاه‌مدت گروه‌هایی که منافعشان با رشد استارت‌آپ‌ها به خطر افتاده است بتوانند اختلالاتی ایجاد کنند اما پایدار نخواهد بود

■ **دولت در زمینه توسعه تجارت الکترونیک و حمایت از استارت‌آپ چه نقشی دارد؟** یکی از مشکلات بر سر راه توسعه تجارت

تأمین مالی کارآفرینی نوآورانه ایران و سرمایه‌گذاری خارجی

رضا زرنوخی

رئیس انجمن سرمایه‌گذاری خطرپذیر ایران

فوق به سراغ ابزار مالی سنتی مانند تسهیلات و وام از طریق بازار پول (شبکه بانکی)، یا سرمایه‌گذاری از طریق بازار بورس برویم با یک چالش جدی مواجه می‌شویم که آن‌هم پوشش ریسک و مدیریت هوشمندانه تزریق منابع است که تناسبی با مأموریت‌ها و مقررات آن‌ها ندارد. از این رو شکل‌گیری نهاد مالی تخصصی با عنوان سرمایه‌گذاری خطرپذیر (VC) ضروری است. این سرمایه‌گذاری دارای پنج خصوصیت است:

۱- سرمایه‌گذار خطرپذیر یک واسطه مالی است، به این معنا که سرمایه سایر سرمایه‌گذاران را جمع‌آوری کرده و به‌طور مستقیم روی سبدهای از بنگاه‌های اقتصادی نوپا، سرمایه‌گذاری می‌کند.

۲- VC تنها در شرکت‌های خصوصی سرمایه‌گذاری می‌کند. به این معنا که تا مدتی پس از سرمایه‌گذاری، این شرکت‌های خصوصی قابلیت معامله شدن در بازار سهام را نخواهند داشت.

۳- VC در نظارت و مساعدت شرکت‌های سبدهای سرمایه‌گذاری خود نقش فعالی ایفا می‌کند.

۴- هدف اصلی VC، حداکثر کردن بازده مالی خود از طریق خروج از سرمایه‌گذاری‌ها در هنگام فروش شرکت یا عرضه عمومی اولیه سهام آن است.

۵- سرمایه‌گذاری یک شرکت VC باهدف تأمین سرمایه لازم برای رشد داخلی شرکت‌ها

است؟ و منابع داخلی توان پشتیبانی را ندارد؟ برای پاسخ به این سؤال باید به چرخه رشد و فرآیند توسعه شرکت‌های نوپا در ایران نگاهی بیندازیم. در ادبیات سرمایه‌گذاری کارآفرینی نوآورانه نیازهای مالی پروژه در چند مرحله قابل‌تعریف است: در مرحله شکل‌گیری ایده نیاز به منابع مالی حداقلی برای شکل‌گیری تیم و انسجام در راهبری ایده و فرصت سرمایه‌گذاری داریم که این منابع در کنار ارائه مشورت‌ها و راهنمایی‌های لازم برای تعریف صحیح و دقیق ایده باید تزریق شود و طرح تجاری قابل‌اجرایی مشخص شود. در مرحله بعد (مرحله A) که طرح تجاری اجرایی آماده شد و انسجام تیم اجرایی تا حدودی شکل گرفت، نیاز به منابع برای عملیاتی کردن طرح، تهیه نمونه محصول قابل‌فروش و فرآیندهای بازاریابی در ابعاد کوچک‌تر و معرفی محصول به مشتریان است.

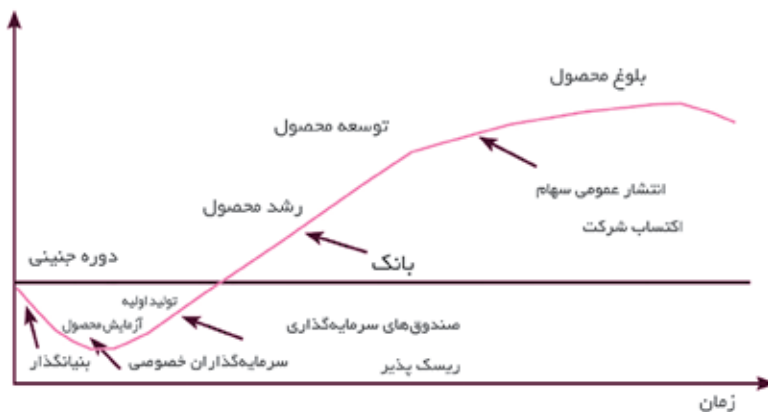
و پس از انجام موفقیت‌آمیز مرحله A ابعاد واقعی توسعه کسب‌وکار و ارائه محصول یا خدمت به بازار در مقیاس واقعی انجام می‌گیرد که سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی برای تأمین فضا و زیرساخت، امکانات تولید و تبلیغات و بازاریابی و تأمین هزینه‌های تیم‌های اجرایی لازم دارد. رسیدن به این مرحله برای همه فرصت‌های سرمایه‌گذاری اولیه ممکن نیست و بسیاری از فرصت‌ها در همان مرحله قبلی شکست می‌خورند.

اگر بخواهیم در مورد نحوه تأمین مالی مراحل

در سال‌های اخیر زیست‌بوم (اکوسیستم) کارآفرینی ایران تحولات جدی را پشت سر گذاشته است. شکل‌گیری شرکت‌های متعدد نوپا (استارت‌آپ)، مراکز رشد و کارآفرینی، شتاب‌دهنده‌ها (Accelerator) و صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر (Venture Capital) در کنار فضای آموزش کارآفرینی در مراکز آموزش عالی و سایر مؤسسات آموزشی در پنج سال اخیر به‌طور قابل‌توجه رشد داشته است. در فضای ترویجی هم برگزاری رویدادهای مختلف برای شناسایی کارآفرینان و فرصت‌های سرمایه‌گذاری به توسعه این فضا کمک کرده است. از سوی دیگر دولت هم با اجرایی کردن قانون تأسیس و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، گام مهمی را برای تسهیل‌گری و توسعه در این بخش برداشته است و اخیراً نیز ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه در بورس کلید خورده است.

نکته مهمی که در این بین مطرح می‌شود سرعت رشد شرکت‌های نوپا (استارت‌آپ) و علاقه روزافزون کارآفرینان جوان ایرانی به حضور در این فضا و ضرورت تأمین منابع مالی و ساختارهای مناسب پشتیبانی از آن‌هاست. همچنین در این فضا صحبت از حضور سرمایه‌گذاری خارجی در تقویت این زیست‌بوم نیز مطرح می‌شود؛ اما سؤالی که وجود دارد این است که این زیست‌بوم نوپا و در حال رشد، نیازمند سرمایه‌گذاری خارجی

دنیای ۲۰۱۷ در اختیار ...

صورت می‌گیرد و همراهی زیادی را متناسب با نیازهای شرکت‌های نوپا در مراحل رشد اولیه صورت می‌دهد و موفق‌ترین ابزار تجربه‌شده جهانی در توسعه این شرکت‌هاست.

تجربه جهانی و به‌ویژه کشورهای اروپایی و آمریکایی نشان‌دهنده ارتباط مستقیم بین صنعت سرمایه‌گذاری خطرپذیر (VC) با پیشرفت شرکت‌های نوآور است. این تجربه نشان می‌دهد سازمان‌دهی و دانش و مدیریت خوبی در این نهادها در جهان ایجاد شده است و کشور ما هم به بهره‌گیری از این دانش و تجربه نیاز دارد.

اما سؤال اساسی این است که به چه نوع سرمایه‌گذاری خارجی و در چه مرحله‌ای نیاز است؟

از آنجاکه سرمایه‌گذاری خارجی باهدف رسوخ به بازارهای جدید و اقتصادهایی باقابلیت رشد بالا به‌منظور بهره‌برداری از ارزش افزوده اقتصادی در طی این مرحله رشد وارد می‌شود و تمرکز خود را برگرفتن سهم مالکیت از شرکت‌های موفق همچنین سهم بازار قابل توجه می‌گذارد، به نظر می‌رسد باید در قبال واگذاری بازار و مالکیت شرکت‌ها حداکثر استفاده را برد و تا جایی که ایجاد ارزش افزوده اقتصادی در شرکت‌های نوآور داخلی با استفاده از منابع داخل کشور (که عمدتاً از سوی نهادهای غیردولتی تأمین می‌شود) امکان‌پذیر باشد، سراغ سرمایه‌گذار خارجی نرویم.

هم‌زمان نسبت به شناسایی سرمایه‌گذاران خارجی هوشمند که تجربه موفق در توسعه شرکت‌های نوپا در سطح بین‌المللی دارند و از دانش مدیریتی و قابلیت‌های سازمانی و نیروی انسانی در حرفه‌ای کردن شرکت‌های نوپا برخوردار هستند، اقدام شده و متناسب با بهره‌گیری از ظرفیت‌های آن‌ها در قالب ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک بین طرف‌های ایرانی و خارجی با لحاظ ترکیب سهام متناسب که طرف ایرانی امکان چانه‌زنی و مدیریت آن را حفظ کند، حرکت شود. بدیهی است جذب هوشمندانه و تدریجی سرمایه‌گذاری خارجی منجر به توسعه نهادهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر (VC) حرفه‌ای در کشور و به تبع آن رشد شرکت‌های نوپای ایرانی برای ورود به فضای رقابت بین‌المللی خواهد شد.

نکته دیگر در زمینه سرمایه‌گذاری خارجی فقدان قوانین لازم برای هدایت هدفمند این جریان است. نبود قوانین، امروز این اجازه را به یک سرمایه‌گذار خارجی می‌دهد که با منبع مالی مشخصی یک بازار خاص در کشور را هدف قرار دهد و تمام مالکیت کسب‌وکارهای موفق در آن عرصه را به خود اختصاص دهد. این موضوع یکی از مهم‌ترین ریسک‌های توسعه کسب‌وکارهای نوپا از سوی کارآفرینان محلی است که در هنگام مواجهه با چنین شرایطی با سرمایه اندک مجبور به رقابت نابرابر با یک رقیب ثروتمند و قدرتمند خواهند بود؛ اما اگر شرایطی ایجاد شود که سمت‌وسوی حرکت سرمایه‌گذاری خارجی به‌جای تأکید بر مالکیت بر مشارکت با کارآفرینان بومی در ساختن کسب‌وکار موفق باشد، این مدلی برد-برد برای هر دو سوی ماجراست.

هوش مصنوعی، شاهدیم که چت‌بات‌ها در سال ۲۰۱۶ رواج یافتند و حالا با شروع سال ۲۰۱۷ انتظار داریم این رویداد به ایجاد نوآوری‌های بیشتر در عرصه بنگاه‌های منجر شود. کسب‌وکارها برای کاهش هزینه‌های خدمات مشتری و نیز هزینه اعزام نماینده‌های خدمات مالی و بیمه به شرکت‌ها، هر چه بیشتر به چت‌بات‌ها روی می‌آورند. تحقیقات موسسه گارتنر نشان می‌دهد بیش از ۸۵ درصد تعاملات با مشتریان تا سال ۲۰۲۰ دیگر انسانی نخواهد بود و چت‌بات‌ها ظرف پنج سال آینده بیشترین کاربرد را در این زمینه خواهند داشت. گارگ می‌گوید: «در سال ۲۰۱۷ شاهد گسترده‌تر شدن جریان پلت‌فرم‌های پیام‌رسان مانند واتس‌آپ، کیک، وی‌چت و... خواهیم بود که محرک نوآوری و رقابت سالم در این زمینه خواهند بود. پیشرفت هوش مصنوعی باعث می‌شود چت‌بات‌ها پیوند بیشتری با شرکت‌ها پیدا کنند و نحوه تعامل و ارتباط مردم با کسب‌وکارها را تغییر دهند.»

۳) استارت‌آپ‌های امنیت سایبری

امنیت سایبری مسأله‌ای بود که در سال ۲۰۱۶ به‌واسطه درگیری‌های پنهان iOS اپل با FBI و داستان‌هایی در مورد حملات سایبری به برخی کسب‌وکارها، زیاد در مورد آن شنیدیم. بسیاری از کارشناسان معتقدند فضای امنیت سایبری در سال ۲۰۱۷ رشد بیشتری خواهد داشت. هوش مصنوعی در امنیت سایبری در سال ۲۰۱۷ نیز نقشی فزاینده ایفا خواهد کرد. یکی از دلایل کافی نبودن امنیت سایبری نبود مهارت‌های لازم برای پر کردن مشاغل در این زمینه است. طبق اعلام شرکت سیسکو، حدود یک‌میلیون شغل در حوزه امنیت سایبری در سراسر دنیا خالی است. هم‌زمان، انتظار می‌رود تعداد مشاغلی که در این حوزه ایجاد می‌شود تا سال ۲۰۱۹ به ۶ میلیون برسد. نیت لوک، از شرکای شرکت مدیریت سرمایه‌گذاری کین اندرسون می‌گوید: «شرکت‌هایی که در سال ۲۰۱۶ به دنبال بالا بردن امنیت سایبری خود بودند، به سرمایه‌گذاری در نرم‌افزارها و دیگر اپلیکیشن‌های ساخته‌شده روی آوردند. امنیت مسأله‌ای پیچیده و مدیریت آن دشوار است. با اینکه بنگاه‌های اقتصادی زیادی به سرمایه‌گذاری در حوزه امنیت خود روی آورده‌اند، در سال ۲۰۱۷ شاهد خواهیم بود نقش ارائه‌دهندگان خدمات امنیت سایبری برای کمک به کاهش ریسک سازمان‌ها در این زمینه اهمیت چشمگیری خواهد یافت.»

چطور دیجی کالا شکل گرفت؟

به گفته محمدی، در تأسیس «دیجی کالا» از تجربه خرید دوربین استفاده شده و به دنبال آن نوشتن یک مدل کار آغاز شد. این مؤسس موفق کسب و کار اینترنتی ادامه داد: پس از آن به جمع‌بندی نهایی رسیدیم و کافی بود کار را عملی کنیم. اوایل سال ۸۵ بود که شروع کردیم به برنامه‌نویسی برای این که سایت را بالا بیاوریم و به دلیل این که نخستین سایت فروشگاه اینترنتی بودیم یا مدلی نداشتیم، باید از اول تا آخرش را خودمان طراحی می‌کردیم. پس کار در سال ۱۳۸۵ راه‌اندازی شد و کار خود را با ۵ نفر شروع کردیم اما در پایان سال ۹۳ پرسنل آن به ۷۰۰ نفر رسید. دیجی کالا در سال ۲۰۱۴ و بر اساس گزارشی که مجله اکونومیست منتشر کرد، در رتبه نخست سایت‌های ایران قرار گرفت و در حال حاضر ما ۱۰۰۰ نفر پرسنل داریم و تعداد فروش روزانه دیجی کالا ۲۰۰۰ سفارش با متوسط ۶۰۰ هزار تومان است که در مجموع به عدد فروش ۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان در روز می‌رسیم. «ارسال سریع»، «ضمانت بهترین قیمت» و «تضمین اصل بودن کالا» سه اصل اولیه است که دیجی کالا از نخستین روز تأسیس، سعی کرده به آن پایبند باشد و با رعایت این سه اصل، هر سال، حوزه‌های تازه‌ای را در فروش کالا و خدمات، به دایره فعالیت خود افزوده است.

میلیون دلار تخمین زده شده است.

دیجی کالا با سرمایه ۱۵۰ میلیون دلاری ۱۰۰۰ پرسنل دارد

سعید محمدی، یکی از دو برادر میلیاردر مؤسس دیجی کالا گفت: من لیسانس مکانیک و فوق‌لیسانس ام‌بی‌ای از دانشگاه سازمان مدیریت صنعتی دارم و برادرم حمید محمدی، لیسانس صنایع از دانشگاه خواجه نصیر و فوق‌لیسانس ام‌بی‌ای از دانشگاه علم و صنعت دارد. من و برادرم، در کار عکاسی دیجیتال فعالیت می‌کردیم. روزی برای خرید دوربین هنگامی که از جستجو در اینترنت توانستیم به اطلاعات کافی درباره دوربین دست پیدا کنیم، به خیابان جمهوری تهران رفتیم و دوربین را خریداری کردیم.

محمدی در ادامه توضیح داد: بعد از این که دوربین خریداری شد و پس از چند روز استفاده از آن، متوجه شدیم که دوربینی را به ما فروخته‌اند که لنز آن تعمیر شده است و به اصطلاح دست‌دوم است. اینجا بود که جرعه ایجاد یک سایت خرید اینترنتی که نام آن «دیجی کالا» شد، در ذهن ما زده شد.

مانند همه انواع کارآفرینی‌ها، راه‌اندازی یک کسب و کار اینترنتی یا استارت‌آپ‌ها افراد را مستقل می‌کند. آن‌ها خود رئیس خود هستند و این یکی از دلایل افرادی است که دوست دارند برای خود کار کنند و نه دیگران.

هیچ‌کس به شما نمی‌گوید که چه کنید، چطور کار کنید، هیچ‌کس از شما سؤالی نمی‌پرسد، از کار شما شکایت نمی‌کند، شما را به دلیل تأخیرتان توبیخ نمی‌کند، نمی‌گوید که چرا کاری را انجام نداده‌اید، چرا کاری را انجام داده‌اید و... اگر شما هم از این نوع افراد هستید، راه‌اندازی یک کسب و کار اینترنتی می‌تواند گزینه مناسبی باشد. به گزارش کسب و کار، برادران محمدی-حمید و سعید-که موسسان دیجی کالا هستند، در ایران نشان دادند که یک ایده چطور می‌تواند تبدیل به یک استارت‌آپ موفق شود و سرمایه‌گذارانی هم که به برادران محمدی اعتماد کردند، ثابت کردند که استارت‌آپ‌ها علاوه بر داشتن سود برای یک سرمایه‌گذار، تبعات مثبت بی‌شماری برای کشور نیز به همراه دارند. امروز بعد از گذشت ۱۰ سال از راه‌اندازی دیجی کالا-که

به آمازون ایران معروف است - قیمت دیجی کالا در سال ۲۰۱۴ در گزارش جهانی استارت‌آپ بیش از ۱۵۰ میلیون دلار و به تازگی ۵۰۰

از شیپور چه می دانید؟

blog.sheypoor

اقتصاد

۱۳

شماره ۵۵۲ - دی ماه ۱۳۹۵

آن این است که تنوع کالاها و خدمات در آنها بالاست. وقتی چنین بازار آنلاینی شکل بگیرد و استفاده کننده داشته باشد، می توان به درآمدزایی اش امیدوار بود. وی همچنان سهم عمده بازار نیازمندی ها را از آن همشهری می داند و معتقد است که ظرفیت بازار ایران در این زمینه مانند بازار ترکیه است. از نظر جمعیتی و اینترنت و فرهنگ هم شباهتهایی بین ایران و ترکیه وجود دارد. در ترکیه سایت نیازمندی هایی کار می کند که سالهاست خود را جا انداخته و الان ارزشش حدودا یک میلیارد دلار است. به نظر وی بازار ایران هم ارزش و ظرفیتی میلیاردی دارد. یعنی یک شرکت می تواند به چنین سهمی در این بازار برسد.

روزانه بیش از ۳۰ هزار ثبت آگهی در شیپور انجام می شود و بازدید روزانه شیپور حدود ۳۰۰ هزار نفر در روز است ولی امار دقیقی از میزان معاملات انجام شده وجود ندارد.

فعلا به درآمدزایی فکر نکنند. اربابیان معتقد است که مهم ترین مسئله تشخیص یک نیاز در ایران است. نیاز به ارائه آنلاین نیازمندی ها و این که این ارائه کار مردم را راحت تر کند. در بازارهای سنتی برای هر کالایی باید به بورس این کالا در گوشه و کنار شهر مراجعه کرد. از طرفی فرهنگ خرید لوازم دست دوم که می تواند به نوعی اقتصاد مقاومتی را هم عملی کند، هنوز در ایران جا نیفتاده و نگاه خیلی مثبتی نسبت به این مقوله وجود ندارد. ارائه آنلاین نیازمندی ها مهم ترین هدفش راحت کردن زندگی و افزایش قدرت خرید مردم است. سهولت دسترسی را هم باید به این دلایل اضافه کنید. از طرفی ورژن قدیمی نیازمندی ها نوع روزنامه ای آن است که محدودیت های ارائه کالا دارند. مثلا همشهری فقط خودرو، املاک، استخدام و خدمات دارد و مثلا لوازم دست دوم کمتر در آن پیدا می شود و از جذابیت های شیپور و استارت آپ های شبیه

رضا اربابیان، مدیرعامل شیپور که این روزها تبلیغات آن را روی بیلборدهای شهری و پیام های بازرگانی تلویزیون می بینید ۳۴ سال دارد. در ۱۴ سالگی به همراه خانواده به کانادا سفر کرده است. او لیسانس اقتصاد و فوق لیسانس ام بی ای از کانادا دارد و بعد از اتمام دروسش به خاطر خانواده به ایران باز می گردد.

در ابتدا قصد داشته که کسب و کار خانواده را که تولید حوله در تبریز بود را ادامه دهد ولی همیشه به فکر ایجاد یک کسب و کار مدرن بود. در خارج از مشتریان سایت ebay بود که سایت مشابه آن در ایران وجود نداشت. به فکر راه اندازی سایتی شبیه ebay افتاد. حدود سال ۹۰ تنها سایت هایی که در حوزه ارائه کالا و خدمات و نیازمندی ها فعالیت می کردند فقط ایستگاه بود که بیشتر برای درج آگهی و نیازمندی ها استفاده می شد و دیوار هم به تازگی شکل گرفته بود و در حد یک اپلیکیشن ساده بود. بررسی های متعددی انجام داد و تمرکزش روی ایجاد سایت برای عرضه محصولات دست دوم بود. در ابتدا خودش به تنهایی و با جذب سرمایه گذار خارجی کار را آغاز کرد و شرکتش هم اکنون ۵۰ نفره شده و تا رسیدن به درآمدزایی قرار است با جذب سرمایه فعالیت کند و معتقد است تا فرهنگ سازی کامل نشده نباید به فکر درآمدزایی در سایت بود. درج آگهی در سایت شیپور رایگان است.

اربابیان در اشاره به سرمایه گذاری در حوزه نیازمندی ها می گوید که کسانی که در بازار نیازمندی ها سرمایه گذاری می کنند، این بازار را می شناسند و به خوبی از بلندمدت بودن برگشت سرمایه در این حوزه آگاهی دارند. سرمایه گذاران آنها فعلا در حال توسعه شرکت هستند و دید بلندمدت سرمایه گذاران آنها این است که

رتبه ایران در تجارت الکترونیکی

ایران نیز در شاخص B2C با کسب امتیاز ۴۲.۶ رتبه ۷۷ را کسب کرده و در میان ۱۰ کشور برتر منطقه آسیا - اقیانوسیه قرار گرفته است

۱۳۶ میلیارد دلاری بیش از یک سیزدهم محاسبه می شده است. طبق آمارهای موسسه «این وست» حجم مبادلات تجارت الکترونیک در سطح جهان در سال ۲۰۱۳ میلادی بیش از ۶۸۰ میلیارد دلار بوده که سهم ایران از این درآمد کمتر از ۱.۵ درصد بوده است. براساس گزارش آنکتاد در سال ۲۰۱۵ ایران به لحاظ شاخص تجارت الکترونیک در میان ۱۳۰ کشور جهان در بخش استفاده از اینترنت، ارائه خدمات امن، کارت های بانکی و خدمات پستی و نیز خدمات تحویل در مقام شخصیت و نهم قرار دارد. البته ما باید خیلی بالاتر از این رتبه قرار داشته باشیم اما در آن سال پس از کشورهای آفریقای جنوبی، امارات و مصر بودیم. حال طی این سالها به نظر می رسد حجم این مبادلات افزایشی قابل توجه داشته به گونه ای که در آمارها نیز این رشد مشهود است البته این که رتبه ۱۰ در آسیا و اقیانوسیه تا چه اندازه مناسب ارزیابی می شود نیز موضوعی است که جای بحث دارد.

است. به گزارش ایسنا، براساس رده بندی صورت گرفته توسط آنکتاد، لوکزامبورگ در این شاخص رتبه اول را داراست. در بین ۱۰ کشور اول جهان نیز شش کشور اروپایی، سه کشور از منطقه آسیا-اقیانوسیه و یک کشور از آمریکای شمالی قرار گرفته و در میان کشورهای در حال توسعه، سه کشور با درآمد بالا، یعنی کره جنوبی، چین و سنگاپور پیشتاز هستند. ایران نیز در شاخص B2C با کسب امتیاز ۴۲.۶ رتبه ۷۷ را کسب کرده و در میان ۱۰ کشور برتر منطقه آسیا-اقیانوسیه قرار گرفته است. این شاخص، منعکس کننده گام های درگیر در تراکنش B2C است. برای پذیرش سفارشات به صورت آنلاین، کسب و کار باید به شکلی در وب حضور داشته باشد. این فرآیند نیاز به دسترسی به اینترنت در سمت کاربران برای مشاهده محصولات و سفارش آنلاین کالاها یا خدمات دارد. روش پرداخت نیز باید به صورت کارت اعتباری، پول الکترونیکی، انتقال پول یا پرداخت وجه نقد در هنگام تحویل کالا مشخص شود. اوایل سال ۱۳۹۳ و پیش از ارائه اینترنت پهن باند موبایل توسط اپراتورهای غالب، طبق آمارهای جهانی و با توجه به حجم مبادلات تجارت الکترونیک، اینگونه اعلام شده بود که ایران در بخش تجارت الکترونیک در جایگاه صدمین کشور قرار دارد. حجم مبادلات تجارت الکترونیک در سال ۲۰۱۱ نیز ۱۰ میلیارد دلار بوده است که نسبت به کشورهای جنوب شرق آسیا و اروپا یک سوم و نسبت به کشور آمریکا با حجم مبادلات تجارت الکترونیک

رتبه ایران در زمینه تجارت الکترونیکی طی سالهای گذشته رتبه چندان جالبی نبوده اما در سال جاری میلادی براساس آمار ارائه شده کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل، آنکتاد (UNCTAD) از شاخص تجارت الکترونیکی B2C جزو ۱۰ کشور اول آسیا و اقیانوسیه به شمار می رویم. تا سال ۱۳۹۳ اینگونه عنوان می شد که ایران در فضای اقتصاد دیجیتال از میان ۷۰ کشور رتبه ۶۹ را به خود اختصاص داده است آماری که به گواهی آن می شد نتیجه گرفت برای کسب و کارهای مبتنی بر تجارت الکترونیکی اقدامی چندان جدی صورت نگرفته است. اما طی سالهای اخیر به دنبال صدور مجوز ارائه خدمات پهن باند اینترنت موبایل یا همان ۳G و 4G دسترسی شهروندان به اینترنت افزایشی قابل توجه یافته و بر همین اساس در حوزه های مختلف بهره بیشتری از این فضا گرفته می شود. بدین ترتیب در زمینه تجارت الکترونیک نیز شاهد افزایش بهره گیری کاربران بوده ایم به گونه ای که براساس شاخص UNCTAD B2C E-Commerce Index ۲۰۱۶ که توسط آنکتاد محاسبه می شود، ایران با رتبه ۷۷ در میان ۱۰ کشور برتر آسیا و اقیانوسیه قرار گرفته است. شاخص B2C E-commerce Index ۲۰۱۶ که میزان آمادگی برای تجارت الکترونیکی در هر کشور را نشان می دهد، از چهار نشانگر ضریب نفوذ کاربران اینترنت، تعداد سرویس دهنده های امن به ازای هر یک میلیون نفر جمعیت، ضریب نفوذ کارت اعتباری و امتیاز قابلیت اطمینان خدمات پستی ترکیب شده است. در سال ۲۰۱۶، این شاخص برای ۱۳۷ کشور جهان که نماینده ۹۶ درصد جمعیت جهان و ۹۹ درصد GDP جهان هستند، محاسبه شده

پیش‌بینی قیمت طلا در سال ۲۰۱۷

تحلیلگران بانک مریل لینچ اعلام کردند که این مسئله شگفت‌آور است که احساس و اعتماد سرمایه‌گذاران بین‌المللی نسبت به طلا در ۵ ماه به سرعت تغییر کند به خصوص در شرایطی که آمریکا برای رئیس‌جمهور جدید آماده می‌شود. به نقل از پایگاه اینترنتی کیتکونیوز و بر اساس گزارش بانک مریل لینچ افزود: سرمایه‌گذاران باید نسبت به وضعیت بازار طلا محتاط باشند.

فرانسیسکو بلانچ تحلیلگر ارشد بانک مریل لینچ تأکید کرد: تقویت ارزش دلار و افزایش نرخ بهره اوراق قرضه ۲ مانع بزرگ برای قیمت طلا در سال آینده خواهد بود. البته پیش‌بینی می‌شود قیمت طلا تا اواسط سال ۲۰۱۷ میلادی به بیش از ۱۲۰۰ دلار خواهد رسید.

قیمت طلا در پایان مبادلات روز جمعه به ۱۱۳۴ دلار رسیده است.

بلانچ افزود: به‌طور کلی افزایش نرخ بهره فدرال رزرو آمریکا به ضرر قیمت کالاهای مختلف خواهد بود.

بانک مریل لینچ آمریکا در گزارش ۵ ماه قبل خود پیش‌بینی کرده بود که قیمت طلا احتمالاً به بیش از ۱۵۰۰ دلار خواهد رسید. این بانک آمریکایی چشم‌انداز قیمت طلا را پس از همه‌پرسی خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا افزایش داده بود.

تقویت ارزش دلار و افزایش نرخ بهره اوراق قرضه ۲ مانع بزرگ برای قیمت طلا در سال آینده خواهد بود. البته پیش‌بینی می‌شود قیمت طلا تا اواسط سال ۲۰۱۷ میلادی به بیش از ۱۲۰۰ دلار خواهد رسید

قیمت جهانی طلا از زمان اعلام پیروزی ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا بیش از ۲۰۰ دلار کاهش داشته است. بلانچ افزود: بانک مریل لینچ ۲ سناریو را برای قیمت طلا در سال ۲۰۱۷ میلادی در

نظر گرفته است: نخست آنکه سیاست‌های اقتصادی و مالی ترامپ موجب افزایش چشمگیر کسری بودجه شود که این مسئله می‌تواند موجب تغییر نرخ بهره اوراق قرضه نشود و سناریوی دوم نیز آن است که کسری بودجه موجب افزایش نرخ بهره اوراق قرضه شود.

به نظر می‌رسد سیاست‌های اقتصادی و مالی ترامپ طی ماه‌های آینده موجب افزایش چشمگیر نرخ تورم خواهد شد. ترامپ قول داده است تا طی ۱۰ سال آینده هزار میلیارد دلار در بخش‌های زیرساختی اقتصاد آمریکا هزینه کند که این مسئله می‌تواند موجب کاهش ارزش دلار و افزایش کسری بودجه شود.

به اعتقاد تحلیلگران اقتصادی وضعیت تقاضای فیزیکی در بازارهای نوظهور و در حال توسعه می‌تواند تأثیر زیادی بر قیمت طلا داشته باشد.

چشم‌انداز اقتصادی ایران و جهان در سال ۲۰۱۷ از نگاه بانک جهانی

۲۰۱۷ معادل ۲/۷ درصد پیش‌بینی کرد، پیش‌بینی‌ای که نسبت به گزارش ژوئن سال گذشته کاهشی ۰/۱ درصدی داشته است. به گزارش این نهاد، تضعیف تجارت جهانی، کاهش سطح سرمایه‌گذاری و افزایش نااطمینانی‌های سیاسی، فعالیت‌های اقتصادی را در سطح جهان به شدت تحت تأثیر قرار داده است. با این حال، رشد اقتصادی پیش‌بینی شده سال ۲۰۱۷ از رشد اقتصادی ۲/۳ درصدی که در سال ۲۰۱۶ محقق شد (که پایین‌ترین نرخ رشد اقتصادی تجربه شده از زمان بحران مالی بود) بالاتر است.

حجم تجارت جهانی در سال ۲۰۱۶ رشدی ۲/۵ درصدی را تجربه کرد اما پیش‌بینی می‌شود که این رشد با اندکی افزایش در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ به ترتیب به ۳/۶ و ۴/۰ درصد برسد. همچنین بعد از چندسال روند نزولی شاخص جهانی قیمت کالاهای غیرنفتی، پیش‌بینی شده در سال‌های آینده این شاخص روندی صعودی یابد. بر این اساس نرخ جهانی تورم کالاهای غیرنفتی که در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ به ترتیب منفی ۱۵ و منفی ۲/۶ بود، پیش‌بینی می‌شود که در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ به ترتیب به ۱/۴ و ۲/۲ برسد.

درصدی را تجربه کند، عددی که نسبت به پیش‌بینی ۳/۵ درصدی سال گذشته کاهشی ۰/۴ درصدی را نشان می‌دهد. همچنین نرخ رشد اقتصادی عربستان در سال پیش‌رو ۱/۶ درصد پیش‌بینی شده است، نرخ رشدی که در گزارش ژوئن ۲۰۱۶ معادل ۲ درصد پیش‌بینی شده بود. به علاوه، رشد اقتصادی کشورهای واردکننده نفت با توجه به افزایش فعالیت‌های اقتصادی در درون این کشورها، بالاتر از رشد اقتصادی کشورهای صادرکننده نفت قرار خواهد گرفت. در این گزارش پیش‌بینی شده است که قیمت نفت در سال ۲۰۱۷ با افزایشی ۲۸/۲ درصدی نسبت به سال گذشته به بشکه‌ای ۵۵ دلار برسد.

انتظار می‌رود که اقتصاد ایران در سال‌های ۲۰۱۷، ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ به ترتیب رشد ۲/۵، ۳/۶ و ۴/۰ درصدی را تجربه کند. این نهاد دلایل اصلی این افزایش نرخ رشد را افزایش درآمدهای نفتی و سرازیر شدن سرمایه‌های خارجی به کشور بیان شده است

اقتصاد جهانی

براساس این گزارش و به نقل از دنیای اقتصاد بانک جهانی در گزارش خود رشد اقتصادی جهان را در سال

بانک جهانی در گزارش چشم‌انداز اقتصادی که در ژوئن سال گذشته منتشر کرد، رشد اقتصادی ایران را در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ به ترتیب ۲/۷ و ۳/۶ درصد پیش‌بینی کرده بود. اما در تازه‌ترین گزارش این نهاد پیش‌بینی‌های رشد اقتصادی ایران اندکی بهبود یافت. بر اساس این گزارش که پیش‌بینی‌های سال ۲۰۱۹ نیز به آن اضافه شده است، انتظار می‌رود که اقتصاد ایران در سال‌های ۲۰۱۷، ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ به ترتیب رشد ۲/۵، ۳/۶ و ۴/۰ درصدی را تجربه کند. این نهاد دلایل اصلی این افزایش نرخ رشد را افزایش درآمدهای نفتی و سرازیر شدن سرمایه‌های خارجی به کشور بیان کرده است. همچنین نرخ رشد اقتصادی کشورهای صادرکننده نفت که عضو شورای همکاری خلیج فارس نیستند، تحت تأثیر چشم‌انداز قوی اقتصاد ایران بالاتر از میانگین سال‌های گذشته خود قرار خواهد گرفت. این در حالی است که پیش‌بینی نرخ رشد اقتصادی منطقه خاورمیانه در این گزارش نسبت به پیش‌بینی گزارش ژوئن ۲۰۱۶ تغییرات منفی داشته است. بر این اساس با توجه به کاهش قیمت نفت و مشکلات اقتصادی که بسیاری از کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس با آنها روبه‌رو هستند، پیش‌بینی می‌شود منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا در سال ۲۰۱۷ رشدی ۳/۱

عقب نشینی بنگاه های کلان از اقتصاد پسابرجامی

با وجود آنکه ماهیت برجام فراتر از یک مساله فنی و حتی دیپلماتیک است، لکن این توافق به نوعی در پیوند تنگاتنگ با رشد و توسعه اقتصادی ایران در آمده، به طوری که خروجی اصلی برجام، تولید ثروت و رفاه برای ایرانیان در نظر گرفته شده است. در همین راستا، راهبرد دولت در فضای پسابرجام - که در اظهارات وزیر امور خارجه ایران نیز بر آن تاکید شده - همکاری اقتصادی تنگاتنگ با کشورهای غربی به خصوص کشورهای اروپایی است تا از رهگذر پیوند اقتصادی، هیچ دولتی به سمت نقض برجام گرایش پیدا نکند. با این حال، منطق راهبردی دولت های غربی ایجاب می کند که در تقویت پرشتاب و سریع قدرت اقتصادی ایران مساعدت نداشته باشند؛ علت این امر در مسائل سیاسی و ژئوپلیتیکی نهفته است. از نگاه غرب، به هر اندازه قدرت اقتصادی جمهوری اسلامی تقویت شود، به همان میزان بر قدرت منطقه یی ایران افزوده شده و این مساله به هیچ وجه خوشایند قدرت های غربی و هم پیمانان منطقه یی آن نیست. از این روست که اولاً همکاری اقتصادی (اعم از تجارت و سرمایه گذاری) ایران با کشورهای غربی بسیار به آهستگی در حال پیگیری است و دوم، هرگونه همکاری اقتصادی غرب با تهران منوط به تحقق برخی پیش شرط های سیاسی - امنیتی شده که به هیچ روی مورد تایید نظام ایران نیست. به گزارش تعادل و براساس این اظهارنظرها در کنار بسیاری دیگر از اینگونه مواضع از سوی دیگر مقامات غربی، چشم انداز روشنی از تعاملات سطح بالای اقتصادی (به خصوص در حوزه های سرمایه گذاری و انتقال فناوری) با کشورهای اروپایی پیش روی ایران قرار نمی دهد. علی ای حال، اگرچه بنا به استدلال های فوق الذکر، همکاری کلان اقتصادی مطابق آنچه نظر جمهوری اسلامی است، تحقق نخواهد

یافت، لکن با عنایت به راهبرد درگیر سازی اقتصادی غرب با ایران، دو راهکار نسبتاً عملی و منطقی پیش روی جمهوری اسلامی قرار دارد: نخست تقویت صنعت گردشگری و تسهیل حضور شهروندان غربی در کشور و دوم، تعامل با غرب در چارچوب بنگاه های کوچک و متوسط.

جذب سرمایه از صنعت گردشگری

با وجود اهمیت اقتصادی و راهبردی صنعت گردشگری برای ایران، این موضوع کاملاً مشخص و عیان است که زیرساخت های این صنعت به شدت دچار ضعف بوده و چالش های متعدد ساختاری، مدیریتی و اقتصادی پیش روی این صنعت قرار دارد. دستاوردهای فرامتنی برجام همچون تضعیف ایران هراسی و بهبود چهره ایران در سطح جهان نیز نتوانسته تاثیر شگرفی بر میزان جذب گردشگر خارجی داشته باشد. بنا بر اظهارات اخیر رییس جمهور، میزان جذب گردشگر خارجی در اوج هجدهم های سیاسی و سیاه نمایی علیه ایران (۱۳۹۱) بالغ بر ۷،۴ میلیون نفر بوده که این تعداد در سال ۱۳۹۴ (پس از دست یابی به توافق برجام)، نزدیک به ۲،۵ میلیون نفر شده است. با توجه به تحولات داخلی و خارجی صورت گرفته، افزایش پانصد هزار نفری گردشگر تأکیدی بر معضلات عدیده این صنعت در کشور است. در میان معضلات پیش روی این صنعت، کمبود سرمایه از مهم ترین موانع داخلی در جذب گردشگر به کشور بوده است. لذا اگر اهمیت صنعت گردشگری در سطوح تصمیم گیر کشور به خوبی تبیین شده و مورد تأیید قرار گیرد، آنگاه لازمه تقویت این صنعت، قانون گذاری در راستای ترغیب سرمایه داران و تاجران به

سرمایه گذاری در صنعت گردشگری است. سرریز تقویت صنعت گردشگری در دیگر حوزه های اقتصادی و اجتماعی نیز قابل مشاهده است. تحقق این امر مستلزم آن است که اولاً نسبت به اهمیت قابل توجه صنعت گردشگری در سطوح تصمیم گیران دولتی و غیردولتی، حساسیت ایجاد شود و پس از آن، سرمایه های در جریان با اعطای امتیازهای تشویقی به سمت بازار گردشگری هدایت گردد. ناگفته پیداست که برای یک انسان اقتصادی، بازگشت سرمایه دارای اهمیت بسیاری بوده و اگر چنین فردی در خصوص سرمایه گذاری در صنعت گردشگری توجیه شود، سرمایه ها به سمت این صنعت به صورت خودکار سرازیر خواهد شد. اعطای انواع امتیازهای تشویقی از سوی دستگاه های تقنینی و اجرایی به توجیه شدن هر چه بیشتر سرمایه گذاران شتاب می بخشد. در بعد سیاسی، چالش اصلی ایران در جذب گردشگر غربی (اروپایی)، قانون «محدودیت سفر به امریکا» است. مجلس نمایندگان امریکا هشتم دسامبر (۱۷ آذر) طرحی را تصویب کرد که محدودیت های جدیدی را برای شهروندان ۳۸ کشور که در حال حاضر بدون روادید به امریکا سفر می کنند، در نظر گرفته است. بر اساس این طرح اگر شهروندان این ۳۸ کشور از ابتدای ماه مارس سال ۲۰۱۱ میلادی به ایران، سوریه، عراق و سودان سفر کرده باشند، نمی توانند مانند گذشته بدون روادید وارد امریکا شوند. اگرچه این قانون دارای استثنائاتی است، لکن مانع اصلی در جذب سرمایه گذار غربی

با عنایت به راهبرد درگیر سازی اقتصادی غرب با ایران، دو راهکار نسبتاً عملی و منطقی پیش روی جمهوری اسلامی قرار دارد: نخست تقویت صنعت گردشگری و تسهیل حضور شهروندان غربی در کشور و دوم، تعامل با غرب در چارچوب بنگاه های کوچک و متوسط

اگر جمهوری اسلامی به همکاری اقتصادی بلندمدت با اروپا تمایل دارد، لازم است همکاری های اقتصادی در عمق کم اما در سطحی گسترده را در دستور کار خود قرار دهد

جذب سرمایه غول های اقتصادی اروپایی دشوار و عمدتاً منوط به تحقق شروطی غیراقتصادی است، لکن همکاری اقتصادی متمرکز در قالب بنگاه های اقتصادی کوچک و متوسط بهتر می تواند اقتصاد ایران را در سطحی وسیع با اقتصاد اروپا پیوند بزند، هرچند سرمایه و سود حاصل از سرمایه گذاری این بنگاه ها در کشور به مراتب کمتر از کمپانی های عظیم اقتصادی است

است، چراکه بسیاری از آن کشور در زمره کشورهای اروپایی هستند. باین حال، کشورهای اروپایی دیگری همچون لهستان، کرواسی، رومانی، اوکراین، روسیه، ترکیه و... در میان این ۳۸ کشور قرار ندارند که اگر برنامه ریزی منسجمی در چارچوب فعالیت های سفارتخانه ها و کنسولی های ایران در این کشورها صورت گیرد، دستاوردهای قابل توجهی در سطوح اقتصاد خرد حاصل خواهد شد.

نکته دیگر آنکه این سیاست، منحصر به کشورهای اروپایی نبوده، بلکه جذب گردشگر از دیگر مناطق جهان، به همان میزان و حتی بیشتر، دستاوردهای اقتصادی برای جمهوری اسلامی در پی خواهد داشت. لیکن، تاکید بر جذب گردشگر اروپایی بیشتر از حیث تعامل اقتصادی سیاسی باهدف حفظ برجام است که تلاش های مستمر دیپلماتیک و ارائه تصویر مثبت از ایران باید به تدریج قانون تحریمی جدید ایالات متحده علیه ایران را تضعیف و ناکارآمد نماید تا از این رهگذر، زمینه های حضور هرچه بیشتر و بدون دغدغه دیگر شهروندان اروپایی نیز میسر شود.

همکاری در چارچوب کوچک و متوسط ها

از حیث آمار و در بیان اهمیت بنگاه های کوچک و متوسط در سطح (اتحادیه) اروپا، تا پایان سال ۲۰۱۴ میلادی، ۹۸ درصد از تجارت در سطح اتحادیه از سوی ۲۳ میلیون بنگاه کوچک و متوسط اروپایی صورت گرفته که این مقدار برابر با ۱۷ درصد شغل های موجود در اتحادیه است. این آمار و ارقام حاکی از این موضوع است که بیش از نیمی از ارزش افزوده تزریق شده به اقتصاد اتحادیه اروپا از سوی این بنگاه ها صورت گرفته است. بنابراین این از حیث نظری، به اعتقاد بسیاری از مقامات دولتی، تنها راه نجات ایران از بیکاری و رکود، توجه به بنگاه های کوچک و متوسط اقتصادی در داخل کشور است؛ هرچند در مقام عمل، نادیده گرفتن این بنگاه ها در کنار مشکل نقدینگی عملاً بسیاری از این بنگاه ها را به سمت تعطیلی کشانده است. راهکار معقولی که می تواند جذب سرمایه های اروپایی را به سمت کشور تسریع بخشد، توجه بخش دولتی و خصوصی به بنگاه های کوچک و متوسط اروپایی است. اهمیت این موضوع از آن جهت است که نخست، حجم

سرمایه و سرمایه گذاری این بنگاه ها به میزانی است که در صورت ورود به بازار ایران، ناقض تحریم های اولیه امریکا نخواهند شد. دوم، به دلیل سرمایه محدود، همکاری با بنگاه های کوچک و متوسط نیازمند مشارکت بانک های بزرگ اروپایی نبوده، بلکه می توان از ظرفیت بانک های کوچک و درجه دوم اروپایی نیز بهره برد و نهایتاً، تعامل اقتصادی با بنگاه های کوچک و متوسط اروپایی سطح وسیع تری از اقتصاد کشور را در بر می گیرد، هرچند حجم تعاملات چشمگیر نخواهد بود.

در واقع، اگر جمهوری اسلامی به همکاری اقتصادی بلندمدت با اروپا تمایل دارد، لازم است همکاری های اقتصادی در عمق کم اما در سطحی گسترده را در دستور کار خود قرار دهد. به بیانی دیگر، جذب سرمایه غول های اقتصادی اروپایی دشوار و عمدتاً منوط به تحقق شروطی غیراقتصادی است، لکن همکاری اقتصادی متمرکز در قالب بنگاه های اقتصادی کوچک و متوسط بهتر می تواند اقتصاد ایران را در سطحی وسیع با اقتصاد اروپا پیوند بزند، هرچند سرمایه و سود حاصل از سرمایه گذاری این بنگاه ها در کشور به مراتب کمتر از کمپانی های عظیم اقتصادی است. همچون صنعت گردشگری، پیوند اقتصادی با اروپا در قالب بنگاه های کوچک و متوسط دربردارنده پیامدهای سیاسی-اجتماعی مانند حفظ برجام و حضور جدی تر سرمایه اروپایی در ایران است، گرچه این الزام وجود دارد که مذاکره و تعامل با کمپانی های عظیم صنعتی در اروپا و همکاری با بنگاه های کوچک، متوسط و بزرگ غیراروپایی نیز در صدر اولویت های تصمیم گیران اقتصادی قرار گیرد.

پیش‌بینی نشده‌های ضد تولید در پسابرجام

سیدمجتبی رضوی
تولیدکننده و صنعتگر

رفتار غیرمنطقی برخی سیاستمداران ما درخصوص تحریم‌ها موجب تحمیل صدمات شدیدی به اقتصاد کشور شد که برای ترمیم آن زمان زیادی نیاز است، ولی اگر بتوان تنها یک وجه مثبت برای تحریم‌ها قائل شد باید به اجبار صنایع بزرگ به جست‌وجو و یافتن منابع تامین‌کننده داخلی برای رفع نیازمندی‌هایشان اشاره کرد

تحریم‌ها موجب تحمیل صدمات شدیدی به اقتصاد کشور شد که برای ترمیم آن زمان زیادی نیاز است، ولی اگر بتوان تنها یک وجه مثبت برای تحریم‌ها قائل شد باید به اجبار صنایع بزرگ به جست‌وجو و یافتن منابع تامین‌کننده داخلی برای رفع نیازمندی‌هایشان اشاره کرد. در سال‌های تحریم و با دشوار شدن ورود کالاهای مورد نیاز در این صنایع آنها مجبور شدند برای اداره سیستم‌هایشان، بخش تدارکات را فعال‌تر و به عوض بخش خرید خارج را کمی خلوت‌تر کنند. تنها آلترناتیو منابع خارجی، واحدهای صنعتی بوده‌اند که در داخل کشور با تلاش‌های نیروهای انسانی متخصص خود توانستند به‌عنوان پیشتاناز مبارزه با تحریم عمل کرده و به رغم مشکلات فراوان پایه‌های استقلال صنعتی کشور را مستحکم کنند. روند به‌وجود آمده که می‌توانست با مدیریت تصمیم‌سازان صنعتی کلان کشور در پسابرجام نیز تداوم یافته و عن قریب کشور را در تولید تجهیزات، قطعات و مواد اولیه استراتژیک به خودکفایی برساند متأسفانه با رفع تحریم‌ها کند شد و در بسیاری موارد به همان حالات قبل برگشت. به غیر از جذابیت‌های آنجانی خرید از خارج برای برخی دست‌اندرکاران که آفت تاریخی در چنین مواردی به‌شمار می‌رود، باید از دو عامل عدم تمکن دولت برای استارت و راه‌اندازی پروژه‌های بزرگ و نیز نبود بخش خصوصی ناب و توانا برای جایگزینی دولت در این عرصه هم نام برد.

این موارد موجب شده تا دولت نه تنها در بحث حمایت از توان داخلی وظایف خود را انجام ندهد و روالی را که به‌واسطه تحریم قطار رشد صنایع کوچک و متوسط داخل به ریل درست رشد سوق داده بود، دچار خلل کند بلکه حتی نتوانسته بر مدیران مشتاق به خرید خارج نیز فائق آمده و آنها را از این کار نهی کند. تعداد پروژه‌ها به‌واسطه

واقعیت اقتصاد کشور، به‌گونه‌ای است که تولید داخلی همواره تحت سایه دو آفت بزرگ قرار داشته است. نخست ضعف تاریخی صنعت کشور و توسعه‌نیافتگی آن نسبت به میانگین جهانی است که باید عامل اصلی آن را مدیریت بر پایه درآمدهای نفتی دانست. این نحوه اداره فی‌نفسه فارغ از دوره خاص سیاسی بوده و می‌توان از بعد از «داری» این نفت‌زدگی را در روند اداره کشور مشاهده کرد. دوم اشتیاق به خرید از خارج به‌واسطه جذابیت نهان و آشکار این نوع خریدها از سوی بخش‌های تدارکات صنایع مادر کشور است که متأسفانه به‌رغم رشد صنعت داخلی نتوانسته تغییری در ذائقه این بخش ایجاد کند. این در حالی است که فناوری داخلی به‌واسطه تولد نسل جدیدی از متخصصان متعدّد در جامعه صنعتی، رشد قابل توجهی یافته و زمان برای تغییر رفتار در این موارد کاملاً مناسب است. باید توجه داشت در هنگامه تحریم‌ها که صنایع بزرگ کشور در لیست تحریم قرار داشتند این صنایع کوچک و متوسط بودند که با تحمل مصائب ریز و درشت همین تحریم‌ها، مواد و تجهیزات مورد نیاز این لکوموتیوهای اقتصاد کشور را تامین کرده و زمینه ادامه فعالیت آنها را فراهم ساختند.

انتظار می‌رفت با رفع تحریم‌ها این تغییر رفتار اجباری به‌عنوان یک رفتار روتین در بین واحدهای بزرگ عموماً دولتی یا خصوصی نهادینه شده و ادامه یابد، ولی متأسفانه جذابیت‌های رفتار گذشته مانع از ماندگاری این روال شده و کماکان در بخش‌های مختلف صنایع مادر که مصرف‌کننده اصلی تولیدات این واحدهای کوچک و متوسط شمرده می‌شوند، ذوق به خرید از خارج فروکش نکرده و هیچ واکنش منطقی نسبت به ماحصل منفی این رفتارشان که تضعیف این صنایع خواهد بود، از خود بروز نمی‌دهند. نباید فراموش کرد که رفتار غیرمنطقی برخی سیاستمداران ما درخصوص

کاهش درآمدهای نفتی دولت بسیار تقلیل یافته و دولت برای انجام آنها نیازمند استفاده از فاینانسورهایی است که خواسته‌های خود را در قراردادهای دوجانبه به شرکت‌های دولتی تحمیل و نحوه خرید را به آنها دیکته می‌کنند. قوانین حمایتی تولید از داخل نیز اعمال نمی‌شود و گویی به تاریخ سپرده شده و متولی خاصی در وزارتخانه‌های مرتبط نظیر «صنعت، معدن و تجارت»، «نفت» و... ندارد. طرح‌هایی که برای تحرک، تمامی قوانین داخلی وضع شده در قبل را دور زده و برای بالا رفتن بر آنها یا نهاداند. پتروشیمی‌های لردگان، مرجان، بوشهر و گندله‌سازی‌های بوتیا سنگان و... که هر کدام می‌توانست قسمت قابل توجهی از صنایع کوچک کشور را با خود بالا ببرد، خرید از خارج را ترجیح داده و در این وانفاسی کمبود پروژه‌های بزرگ و رکود حاکم بر اقتصاد، آب به آسیاب کارخانه‌های چینی و اروپایی می‌ریزند. متأسفانه متولیان مرتبط در رخوت پسابرجام غرق شده و توان انجام حرکتی شایسته برای دفاع از تولیدکنندگان داخلی نداشته و مبادی نظارتی به خصوص مجلس هم درگیر فریاتی است که زمان موشکافی این اصلیات را از آنها می‌گیرد.

در گفت‌وگو با کارشناسان اثر نوسان‌های نرخ ارز را بر بازار کنونی مسکن بررسی می‌کند

تعمیق رکود مسکن با رونق بازار ارز

شهبلا روشنی

در این خصوص دو سناریوی رکود مجدد مسکن و ثبات قیمت مسکن پیش‌بینی کرد و گفت: در سناریوی اول به نظر می‌آید ما شاهد رکود مجدد بخش مسکن به علت مهاجرت سرمایه‌ها به سمت بازارهای پرسودتری مانند ارز باشیم. در این حالت بازار معاملات مسکن به دنبال قفل‌شدگی شدید، تغییر مسیر نمی‌دهد و روند رکود خود را ادامه خواهد داد.

وی در خصوص سناریوی دوم گفت: در سناریوی دوم شاهد بی‌اثر بودن نرخ ارز و طلا بر قیمت مسکن خواهیم بود. چنانچه روند قیمتی چند سال اخیر مسکن نشان می‌دهد، در چند سال اخیر، قیمت مسکن جهشی کمتر از نرخ تورم داشته است. بنابراین این سناریو می‌تواند نویدبخش قیمت‌های پایین مسکن (نسبت به تورم) به دلیل تداوم وضعیت موجود باشد. در اقتصاد ایران، نرخ ارز به‌عنوان یک‌جانشین برای بازدهی مسکن عمل می‌کند، یعنی با افزایش عایدی نرخ ارز و بازار ارز، مردم به دادوستد ارز روی خواهند آورد؛ بنابراین با افزایش بازدهی ارز، تقاضا برای مسکن کاهش خواهد یافت. در نتیجه وقوع این امر، قیمت مسکن کاهش خواهد یافت.

اطهاری اظهار کرد: از طرفی دیگر نرخ

نیز از یک هزار و ۴۰۰ تا یک هزار و ۸۰۰ تومان به ۳ هزار و ۱۵۰ تا ۳ هزار و ۶۰۰ تومان افزایش یافته است.

۲ سناریو برای رابطه ارز و مسکن

کمال اطهاری، کارشناس اقتصاد مسکن در این زمینه به تعادل گفت: بدون تردید افزایش قیمت دلار بر مسکن که کالای ریالی است، بسیار اثرگذار خواهد بود. این کارشناس اقتصاد مسکن بایان اینکه کالاهای غیرمنقول مانند مسکن در زمان ثبات ارز و طلا توان جذب سرمایه رادارند، گفت: در حال حاضر مسکن از رکود گذشته، وارد قفل‌شدگی شده است و هر تلنگر ارزی باعث چند قفله شدن این بازار خواهد شد.

اطهاری با انتقاد از عملکرد دولت در حل رکود مسکن گفت: در حال حاضر این کالای غیر مبادله‌ای در بازارهای خارجی در نزد مردم مطلوبیت خود را از دست داده است. این کارشناس بازار مسکن

بررسی‌های داده‌های آماری از نحوه نوسانات قیمتی بازار مسکن نشان می‌دهد، با تداوم افزایش قیمت ارز، قیمت مسکن نیز تغییر را تجربه می‌کند، حتی اگر مسکن در دوران رکود قرار داشته باشد. روند ۵ ساله بازار مسکن نشان می‌دهد، همواره رابطه تنگاتنگی بین افزایش قیمت دلار و مسکن وجود داشته است. البته این روند در کل کشور، روند و شیب تندی نسبت به پایتخت ندارد. به‌طورکلی به نظر می‌رسد با تغییر روند صعودی دلار تمام عناصر اقتصاد مسکن در کشور از قیمت مصالح گرفته تا کارمزد کارگران افزایش می‌یابد. بر اساس جدول شماره یک، در سال ۱۳۹۰ متوسط قیمت هر مترمربع واحد مسکونی در کشور معادل یک میلیون و ۴۳۰ هزار تومان بود که این رقم در سال ۱۳۹۴ به ۲ میلیون ۸۸۴

هزار تومان رسیده است. در همین بازه زمانی، قیمت دلار

قیمت دلار و مسکن از اول سال ۱۳۹۰ تا اول مرداد ۱۳۹۵

سال	قیمت دلار در بازار آزاد (تومان)	متوسط قیمت مسکن در کشور (میلیون تومان)	متوسط قیمت مسکن در تهران (میلیون تومان)
۱۳۹۰	۱۴۰۰-۱۸۰۰	۱.۴۳	۲.۰۴
۱۳۹۱	۱۵۰۰-۳۸۰۰	۱.۸۶	۲.۹۶
۱۳۹۲	۳۳۰۰-۳۶۰۰	۲.۴۹	۳.۹۸
۱۳۹۳	۳۴۰۰-۳۵۵۰	۲.۸۴	۴.۱۳
۱۳۹۴	۳۱۵۰-۳۶۰۰	۲.۸۸	۴.۱۱
۱۳۹۵	۳۴۲۵-۳۷۰۰	۱۰ تا ۱۵ درصد افزایش	۴.۲۴ (در چهار ماهه نخست)

ارز می‌تواند بر هزینه کالاهای و خدمات مورد نیاز ساخت مسکن نیز تأثیرگذار باشد. بدین ترتیب با افزایش نرخ ارز، هزینه ساخت مسکن افزایش خواهد یافت. در نهایت این افزایش هزینه، باعث افزایش قیمت مسکن خواهد شد. وی همچنین گفت: در اقتصاد ایران تأثیری که نرخ ارز بر عوامل طرف عرضه مسکن می‌گذارد بیشتر از تأثیر آن در بخش تقاضاست. به عبارت دیگر فشار هزینه‌ای افزایش نرخ ارز بیشتر از فشار تقاضاست.

تغییر مسیر نقدینگی به بانک‌ها

در همین حال، مجید رضا حریری، رئیس سابق کمیسیون واردات اتاق ایران گفت: در حال حاضر ۷۰ درصد از درآمد شبه نفتی دولت به شکل دلار است و به نظر می‌رسد هر تغییری در آن منجر به تغییر وجودی و ماهیتی بازارهای موازی شود.

حریری افزود: به نظر می‌رسد افزایش قیمت دلار در ایران به دلیل عدم اتصال ایران به اقتصاد دنیا و سیاست درست وزارت اقتصاد و سازمان امور مالیاتی کشور برای کاهش معاملات سیاه باشد.

وی گفت: در حال حاضر به دلیل اوج رکود صنعت ساخت‌وساز، مسیر سرمایه‌گذاری به شدت تغییر کرده است.

وی گفت: اگر روزی مباحثی مانند خودرو و مسکن هدف غایی اندوخته‌های مردم بود، اینک به علت تغییر مفهوم و شکل این کالاهای سرمایه‌ای به مصرفی، بازار این کالاها دیگر هدفی برای انباشت سرمایه‌های سرگردان نیستند.

حریری تأکید کرد: به دلیل رکودهای چندساله و عدم ثبات تمام بازارهای موازی مسکن تضعیف شده است و مردم میلی به سرمایه‌گذاری در این بازارها را ندارند و به همین منظور هدف نهایی سرمایه‌های آن‌ها، بانک بوده است.

افزایش قیمت دلار دامنه بزرگی ندارد

نایب‌رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین با اشاره به ناپایداری بودن هیجانات در بازارهای سرمایه، طلا و ارز تأکید کرد: اندازه این هیجانات در بازارها آن‌چنان بزرگ نیست که بتوان انتظار داشت طی ماه‌های آینده این هیجانات ادامه داشته باشد و منجر به کشیده شدن دامنه هیجان به بازارهای دیر نقد شونده همچون بازار مسکن شود.

وی گفت: بدون تردید تأثیر هیجانات ارز بر بازارهای موازی همچون بازار سرمایه و مسکن

نزدیکی به پایان سال میلادی تمام بازارهای اقتصادی داخلی و خارجی تحت تأثیر روانی و جوی قرار می‌گیرد، اظهار کرد: به دلیل افزایش تقاضای شرکت‌های تجاری داخلی و خارجی تا پایان سال با اندکی افزایش در تمام بازارها به خصوص بازار مسکن روبرو خواهیم شد.

این کارشناس این افزایش قیمت‌ها را پایدار دانست و در این خصوص گفت: شرکت‌ها، بانک‌ها و سایر مؤسسات اقتصادی در این مقطع به دلیل قرار گرفتن در مقطع انتهایی سال، برای تسویه حساب‌های دلاری خود نیاز به تهیه ارز دارند و همین موضوع موجب می‌شود که به حجم تقاضای بازار اضافه شود. رفیعی گفت: در حال حاضر به دلیل رکود، بازارها پذیرش افزایش قیمت را ندارند، بنابراین باید مسئولان به دنبال راهکارهای مقطعی کوتاه‌مدت و بلندمدت باشند تا با هر چالش خارجی بازار اقتصادی ایران به هم نریزد. اگرچه به نظر می‌رسد در پی جو روانی ایجاد شده توسط اقتصاد آمریکا تقاضاهای آینده (مردم عادی برای فرار از گرانی‌های بیشتر معاملات را به پایان سال ۹۵ انتقال دادند) مربوط به سال ۹۶ به زمستان ۹۵ کشیده شده است.

وی تأکید کرد: بنا بر مطالب گفته شده، بدون تردید تقاضای مسکن مصرفی در ماه‌های آتی و زمستان به شدت افزایش خواهد داشت.

نیازمند مدت‌زمان طولانی و ادامه‌دار بودن افزایش قیمت ارز است؛ و در صورت ادامه‌دار بودن، می‌توان احتمال داد تا چند ماه دیگر معامله‌گران، معاملات سیاه در حوزه مسکن و خودروهای گران‌قیمت را با دلار انجام دهند.

تأثیر دلار بر نهادهای تولید مسکن

همچنین سلمان خادم المله، تحلیلگر بازار سرمایه در این باره گفت: به طور حتم افزایش دلار باعث افزایش نهادهای تولید بخش مسکن خواهد شد.

خادم المله افزود: بازار مسکن به دلیل ماهیت ویژه خود همواره با تأخیر زمانی چندماهه نسبت به بازارهای باقابلیت نقد شوندگی سریع از تحولات مهم سیاسی و اقتصادی تأثیر می‌پذیرد، اما به طور قطع افزایش دلار باعث کاهش ارزش پولی کشور و افزایش نهادهای تولید مسکن خواهد شد.

این تحلیلگر بازار سرمایه افزود: بازارهای موازی همچون بورس و طلا زودتر از بازارهای دیگر به این مسئله واکنش نشان می‌دهند و تحت تأثیر تلنگرهای ارزی قرار می‌گیرند؛ و به واسطه همین دو بازار، شاخص کلی قیمت‌ها نیز تغییر می‌کند.

خادم المله بابیان اینکه شرکت‌های متعددی در بازار بورس مواد اولیه را با نرخ دلار تهیه می‌کنند گفت: بدون تردید قیمت تمام‌شده محصول نیز با احتساب این قیمت‌ها به بازار عرضه خواهد شد.

افزایش ولع تقاضا در پایان سال

در همین حال، ایمان رفیعی، کارشناس بازار مسکن گفت: تحقیقات میدانی نشان می‌دهد هر ساله از اواخر پاییز ارز گران شده و به سبب این گرانی بازارهای موازی همچون مسکن را تحت تأثیر می‌گذارد. رفیعی بابیان اینکه به دلیل

نگاهی به آینده صنعت هتلداری تا سال ۲۰۱۸

سال ۲۰۱۶ بوده است. از جمله این بحران ها، رخدادهای تروریستی است که در سال ۲۰۱۶ بسیاری از کشورها را درگیر کرد و در کنار آن بحران ورود پناهندگان به کشورهای مختلف مشکلات گردشگری را تشدید کرد. تمام این عوامل باعث شد تا میانگین درآمد هتلداری در جهان کاهش یافته و به ۴۹۰ میلیارد دلار برسد.

پیش‌بینی می‌شود که در سال ۲۰۱۸ درآمد متوسط هتل‌ها در جهان به حدود ۵۵۳/۸ میلیارد دلار برسد که این افزایش درآمد نشان دهنده بهبود دوباره شرایط گردشگری در جهان است

با این حال بسیاری از فعالان سازمان گردشگری جهانی می‌گویند طبق تجربه سال‌های گذشته هر اتفاقی که در جهان به وقوع بپیوندد، نمی‌تواند تأثیر درازمدتی بر گردشگری داشته باشد. مردم همچنان به سفر می‌روند. این حوادث فقط در کوتاه‌مدت صنعت گردشگری را دچار چالش می‌کند و مقصدهای دیگری را جایگزین مقصدهای مورد تهدید می‌کنند. بر این اساس در این گزارش پیش‌بینی می‌شود که در سال ۲۰۱۸ درآمد متوسط هتل‌ها در جهان به حدود ۵۵۳/۸ میلیارد دلار برسد که این افزایش درآمد نشان دهنده بهبود دوباره شرایط گردشگری در جهان است.

تعداد سفر و گردشگران بوده است. در سال ۲۰۱۴ میانگین درآمد هتلداری در جهان از مرز ۴۰۰ میلیارد گذشت. به گزارش دنیای سفر، آن طور که در گزارش‌ها آمده در این سال گردشگری بین‌المللی رشدی بیش از پیش‌بینی جهانی را ثبت کرده است. و تعداد گردشگران بین‌المللی در سال ۲۰۱۵ حدود ۶،۴ درصد افزایش داشته است. یعنی شمار گردشگران جهانی نسبت به سال قبل نزدیک به ۵۲ میلیون نفر افزایش داشته است. میانگین درآمد هتلداری جهانی نیز این موضوع را تأیید می‌کند. در این سال متوسط درآمد هتل‌ها در جهان نزدیک به ۵ میلیارد دلار بوده است.

همانطور که پیش‌تر گفته شد، درآمد صنعت هتلداری از سال ۲۰۱۰ با افزایش جهانی روبه‌رو بوده است. تنها در سال ۲۰۱۶ متوسط درآمد هتلداری جهانی با کاهش مواجه شد. کارشناسان بین‌المللی می‌گویند از آغاز سال ۲۰۱۶ چند عامل کلیدی باعث افت صنعت توریسم و کاهش درآمد حاصل از آن شد. طبق نظر این کارشناسان، نوسانات اقتصادی، بحران سیاسی، قیمت نفت، تشدید مرزبندی‌ها، محدودیت ویزا و وحشت ناشی از تروریسم از مهم‌ترین چالش‌های گردشگری در

هتلداری به عنوان یکی از زیرساخت‌های مهم صنعت گردشگری شناخته می‌شود که در دهه‌های اخیر به یکی از صنایع درآمدزا تبدیل شده است.

آن طور که در گزارش سازمان جهانی گردشگری آمده، میانگین سالانه درآمد صنعت هتلداری در جهان در سال ۲۰۱۰ به حدود ۳۴۶۷ میلیارد دلار رسیده بود. این درآمد در سال ۲۰۱۲ با رشدی پلکانی به مبلغی حدود ۳۹۷۴ میلیارد دلار رسید. دیگر گزارش‌های به دست آمده در حوزه گردشگری حاکی از آن است که در سال ۲۰۱۲ تعداد گردشگران در سطح جهانی از مرز یک میلیارد نفر گذشته و این برای نخستین بار است که در ۱۰ سال منتهی به ۲۰۱۲ جهان شاهد رشد ۵۰ درصدی

درآمدزایی جهان از گردشگران حلال

محمدحسین جبل عاملی
مشاور و مدرس حوزه توسعه
کسب و کار

اقدامات اروپا و آمریکا

اروپا نیز برای این بازار بزرگ خیزهایی برداشته است؛ از اجلاس ۲۰۱۴ اندلس اسپانیا تا بسیاری از تحرکاتی که علاقه‌مندی به جذب درآمدهای شیرین گردشگری حلال را نشان می‌دهند. همچنین آمریکا نیز در برنامه‌های توسعه گردشگری خود با توجه به حجم بالای مسلمانانش، در حال گسترش دادن مراکز حلال است. جالب آنکه در بسیاری از این کشورها جذابیت این مراکز برای غیرمسلمانان و مراجعه آن‌ها به این بازار است. پاریس و استانبول هم اکنون در حال تبدیل شدن به یکی از بزرگ‌ترین مقاصد گردشگری حلال در جهان هستند و میزان ارائه خدمات حلال آن‌ها در حال افزایش جدی است.

گردشگران عربستان سعودی با صرف سالانه ۶,۷ میلیارد دلار و امارات با صرف رقمی بالغ بر ۴,۹ میلیارد دلار سالانه به‌عنوان و لخرج‌ترین گردشگران جهان شناخته شده‌اند. این حجم بالای درآمد، انگیزه قدرتمندی برای کشورهای اسلامی دیگر است تا سهم خود را در بازار گردشگری حلال افزایش دهند. ترکیه و مالزی کشوری‌هایی هستند که از هر دو سبد گردشگری یعنی حلال و تفریحی غیرحلال سهم خوبی را توانسته‌اند جذب کنند. نکته بسیار مهم و جذاب این صنعت افزایش روزافزون مسلمانان کشورهای غیرمسلمان مثل کشورهای اروپایی است و از آن جالب‌تر رو آوردن بسیاری از مسلمانان به خدمات حلال به‌عنوان محصولات سلامت بخش جسمی و روانی است. بسیاری از تورهای عرفانی، آرامش‌بخش و سلامت‌سازی، به سمت خدمات حلال به خاطر پاکیزگی‌های اخلاقی آن حرکت می‌کنند.

ارزش مالی گردشگری حلال در سال ۲۰۱۳ معادل ۱۴۰ میلیارد دلار آمریکا بود و در حال حاضر یکی از بخش‌های صنعت است که سریع‌ترین سرعت رشد را تجربه می‌کند. انتظار می‌رود ارزش مالی آن تا سال ۲۰۲۰ به ۱۹۲ میلیارد دلار برسد. با احتساب جمعیت ۱,۸ میلیاردی مسلمانان، بازار قابل توجهی می‌توان برای مسافرت مسلمانان قائل بود.

تسهیلات ژاپن برای گردشگران حلال

گردشگری اسلامی حدود ۱۰ درصد از کل بازار گردشگری جهانی را در اختیار دارد. پیش‌بینی می‌شود گردشگر خاورمیانه و کشورهای اسلامی به میزان ۲۰ درصد افزایش یابد، البته ماجرا به اینجا ختم نمی‌شود و حتی کشورهای مانند ژاپن و آمریکا نیز به بازار ورود جدی داشته‌اند. مسئولان گردشگری ژاپن در راستای تلاش برای جذب گردشگر از کشورهای مسلمان و منطقه خاورمیانه، سال گذشته محدودیت‌های ویزا را برای چند کشور از جمله امارات و اردن لغو کردند. گردشگران اماراتی می‌توانند برای ورود به ژاپن از ویزای ۳ ساله با قابلیت چند بار ورود به این کشور جنوب شرقی آسیا استفاده کنند؛ درحالی‌که گردشگران اردنی از پرداخت بهای صدور ویزا معاف هستند. علاوه بر خاورمیانه، شمار گردشگران از کشورهای شرق آسیا از جمله اندونزی و مالزی نیز در ژاپن افزایش یافته است. ژاپن در تلاش است آمار و ارقام گردشگری خود را سروسامان دهد و تا سال ۲۰۲۰ میلادی که هم‌زمان با برگزاری المپیک توکیو است، سالانه یک میلیون گردشگر از کشورهای مسلمان جذب کند.

ارزش مالی گردشگری حلال در سال ۲۰۱۳ معادل ۱۴۰ میلیارد دلار آمریکا بود و در حال حاضر یکی از بخش‌های صنعت است که سریع‌ترین سرعت رشد را تجربه می‌کند. انتظار می‌رود ارزش مالی آن تا سال ۲۰۲۰ به ۱۹۲ میلیارد دلار برسد

گزارش عملکرد ۹ ماهه تجارت خارجی کشور

صادرات غیر نفتی ۳۱ میلیارد دلاری شد

ماهه سال گذشته ۲۸ میلیارد و ۹۷۰ میلیون دلار بود. همچنین واردات کشورمان در این مدت به ۳۱ میلیارد و ۵۳۸ میلیون دلار رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۳۸,۴ درصد افزایش نشان می دهد. این آمار حکایت از آن دارد که تراز تجاری ایران در ۹ ماهه سال جاری همچنان مثبت بوده و عملکردی بهتر از آبان داشته است.

۵۷,۳ درصدی در وزن و افزایشی ۳۸,۴ درصدی در ارزش دلاری در مقایسه با ۹ ماهه سال گذشته، به ارقام ۲۴ میلیون و ۸۶۷ هزار تن و ۳۱ میلیارد و ۵۳۸ میلیون دلار رسیده است. بر این اساس، روند واردات برای نخستین بار در سال جاری مثبت شد.

تراز تجاری کشور همچنان مثبت است
براساس گزارش دفتر فناوری گمرک کشور، رقم صادرات غیرنفتی کشورمان در ۹

در ۹ ماهه سال ۱۳۹۵، صادرات قطعی کالاهای غیرنفتی کشور (به استثنای نفت خام، نفت کوره و نفت سفید و همچنین بدون صادرات از محل تجارت چمدانی)، بالغ بر ۹۱ میلیون و ۲۶۲ هزار تن و به ارزش ۳۱ میلیارد و ۵۹۳ میلیون دلار بوده است که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، افزایشی ۶۰,۳۲ درصدی در وزن و ۵۰,۹ درصدی در ارزش دلاری داشته است. همچنین واردات کشور در این مدت، با کاهشی

اقلام عمده صادراتی کشور طی نه ماهه سال های ۹۴ و ۹۵

شرح تعرفه	نه ماهه سال ۱۳۹۵	نه ماهه سال ۱۳۹۴	درصد تغییرات
ارزش (دلار)	سهم ارزش	ارزش (دلار)	سهم ارزش
میعانات گازی	۵۱۲۳۶۲۳۵۰.۲۱۴	۳۱۱۱۸۱۰۰۴۹.۰۹۳	۶۴.۶۵۱
گاز طبیعی مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۱۹۵۱۵۱۳۳۸۱	۲۱۳۹۰۲۶۴۵۱.۱۷	-۸.۷۶۶
سایر روغن های سبک و فرآورده ها بجز بنزین	۱۲۲۹۸۰۲۲۲۲.۰۴۷	۴۱۶۰۷۸۹۰۳.۱۳	۱.۴۳۶
سایر گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع شده غیر مذکور	۱۰۶۶۶۲۶۵۴۵	۱۲۸۱۵۸۹۸۵۰.۹۶	-۱۷.۱۹۸
پروپان مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۸۶۸۲۲۲۴۰.۴	۱۰۶۰۹۲۵۰۸.۴۵	-۱۸.۱۴۷
پسته ها با پوست تازه یا خشک	۷۴۶۰۱۳۵۶۶.۸۹	۵۲۱۷۵۱۴۷۷.۶۹	۴۲.۹۸۳
پلی اتیلن گرید فیلم با چگالی کمتر از ۹۴ درصد به جز نوع پودری	۷۱۱۳۹۸۵۳۲.۴۹۱	۷۵۵۱۴۲۵۳۴.۲۷	-۵.۷۹۳
متانول	۶۴۲۲۷۸۱۴۱	۷۲۰۸۰۹۷۳۵.۵۱	-۱۰.۸۹۵
اوره حتی به صورت محلول در آب	۵۶۹۰۴۴۶۵۱۸.۰۹	۶۱۵۸۴۷۲۱۰.۹	-۷.۶۰۰
بوتان مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۵۵۷۵۷۸۳۶۱	۶۷۹۹۵۶۹۶۵.۶۱	-۱۷.۹۹۸
محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت فقط گرم نورد شده	۵۵۶۶۵۳۹۲۴۸۰.۱	۷۶۳۰۷۰۱۹۵.۷۷	-۲۷.۰۵۱
قیرنفت	۵۲۹۸۷۷۹۸۲.۷۴۹	۹۹۱۸۰۶۱۸۱.۴	-۴۶.۵۷۴
سنگ آهن هماتیت دانه بندی با خلوص آهن بیشتر از ۴۰ درصد به هم فشرده نشده	۵۰۴۵۹۷۹۳۵	۳۳۸۶۸۲۱۹۰.۱۱	۴۸.۹۸۹
پلی اتیلن گرید فیلم به صورت غیر پودری با وزن مخصوص ۹۴ درصد یا بیشتر	۴۸۷۰۰۶۲۸۱.۰۳۲	۴۰۷۷۷۹۵۴۹.۵	۱۹.۴۲۹
کاتود و قطعات کاتود از مس تصفیه شده	۴۱۶۲۶۶۲۳۰	۳۷۹۷۳۹۴۳.۸۶	۹۹۶.۱۹۰
جمع کشورهای فوق	۱۵۹۶۰۷۰۲۰۶۹.۳۸۳	۱۳۸۴۸۱۴۶۸۲.۴۳۳	۱۵.۲۴۹
جمع کل	۳۱۵۹۳۰۸۹۱۲۱.۶۴۸	۲۸۹۷۰۳۹۳۳۷.۴۳۳	۹.۰۵۳

**آمار مقدماتی مقایسه‌ی صادرات قطعی کالاهای غیر نفتی
(بدون احتساب نفت و تجارت چمدانی) و واردات طی نه ماهه سال های ۹۵-۹۴**

فعالیت	نه ماهه سال ۱۳۹۵		نه ماهه سال ۱۳۹۴		درصد تغییرات نسبت به مدت مشابه سال گذشته
	(وزن) هزار تن	(ارزش) میلیون دلار	(وزن) هزار تن	(ارزش) میلیون دلار	
واردات	۲۴,۸۶۷	۳۱,۵۳۸	۲۵,۷۸۶	۳۰,۲۱۴	۴,۳۸
صادرات	۹۱,۲۶۲	۳۱,۵۹۳	۶۸,۸۲۳	۲۸,۹۷۰	۹,۰۵

کشور های عمده مقصد صادرات طی نه ماهه سال ۱۳۹۵

کشور مقصد	نه ماهه سال ۱۳۹۵		نه ماهه سال ۱۳۹۴		درصد تغییرات
	ارزش (دلار)	سهم ارزش	ارزش (دلار)	سهم ارزش	
چین	۵,۶۹۷,۲۵۵,۷۹۵	۱۸,۰۳	۵,۳۲۱,۸۲۴,۹۵۷	۱۸,۳۷	۷,۰۵
امارات متحده عربی	۵,۰۴۹,۸۹۶,۳۹۸	۱۵,۹۸	۵,۴۰۲,۶۱۷,۳۲۲	۱۸,۶۵	۶,۵۳-
عراق	۴,۵۷۳,۴۶۹,۷۶۱	۱۴,۴۸	۴,۳۶۱,۵۴۴,۲۱۷	۱۵,۰۶	۴,۸۶
ترکیه	۲,۷۱۸,۶۰۰,۱۸۳	۸,۶۱	۳,۰۱۶,۸۰۴,۸۷۰	۱۰,۴۱	۹,۸۸-
جمهوری کره	۲,۳۳۳,۲۲۴,۶۷۲	۷,۳۹	۲۸۰,۳۳۸,۰۵۵	۰,۹۷	۷۳۲,۲۹
هند	۲,۰۸۲,۳۳۷,۱۳۸	۶,۵۹	۱,۹۴۳,۹۴۸,۸۴۵	۶,۷۱	۷,۱۲
افغانستان	۱,۸۷۵,۱۳۳,۵۵۸	۵,۹۴	۱,۹۰۰,۹۵۴,۲۹۳	۶,۵۶	۱,۳۶-
ژاپن	۸۷۸,۴۳۴,۱۴۱	۲,۷۸	۹۴۷,۱۶۳,۹۸۹	۳,۲۷	۷,۳۶-
پاکستان	۵۸۲,۲۲۳,۳۹۵	۱,۸۴	۴۵۶,۰۳۳,۶۴۵	۱,۵۷	۲۷,۱۷
عمان	۴۴۴,۰۶۲,۳۹۵	۱,۴۱	۲۵۸,۷۲۷,۲۱۱	۰,۸۹	۷۱,۶۳
ترکمنستان	۳۹۴,۹۳۱,۳۳۰	۱,۲۵	۵۵۵,۴۲۹,۶۷۳	۱,۹۲	۲۸,۹۰-
ایتالیا	۳۸۵,۱۸۲,۸۳۴	۱,۲۲	۴۶۴,۲۷۶,۵۷۳	۱,۶۰	۱۷,۰۴-
تایوان	۳۷۲,۹۷۷,۳۲۱	۱,۱۸	۱۱۰,۰۶۸,۲۸۰	۰,۳۸	۲۳۸,۸۶
ویتنام	۳۴۴,۵۶۴,۲۱۶	۱,۰۹	۲۲۵,۶۴۸,۸۵۹	۰,۷۸	۵۲,۷۰
آذربایجان	۳۰۲,۰۲۷,۲۶۷	۰,۹۶	۱۸۸,۸۳۴,۸۱۰	۰,۶۵	۵۹,۹۴
جمع کشورهای فوق	۲۸,۰۳۴,۳۲۰,۴۰۵	۸۸,۷۴	۲۵,۴۳۴,۲۱۵,۶۰۰	۸۷,۷۹	۱۰,۲۲
جمع کل	۳۱,۵۹۳,۰۸۹,۱۲۲	۱۰۰	۲۸,۹۷۰,۳۹۳,۳۳۷	۱۰۰	۹,۰۵

کشور های عمده طرف معامله در واردات طی نه ماهه سال ۱۳۹۵

طرف معامله	نه ماهه سال ۱۳۹۵		نه ماهه سال ۱۳۹۴		درصد تغییرات
	ارزش (دلار)	سهم ارزش	ارزش (دلار)	سهم ارزش	
چین	۷,۵۰۹,۸۱۴,۴۳۵	۲۳,۸۱	۷,۶۹۱,۹۶۶,۵۱۶	۲۵,۴۶	۲,۳۷-
امارات متحده عربی	۵,۱۰۲,۵۹۵,۱۴۱	۱۶,۱۸	۵,۶۶۹,۹۴۴,۴۷۶	۱۸,۷۷	۱۰,۰۱-
جمهوری کره	۲,۵۰۳,۴۸۷,۸۴۴	۷,۹۴	۲,۷۲۴,۰۰۰,۵۰۰	۹,۰۲	۸,۱۰-
ترکیه	۲,۰۱۷,۷۳۹,۵۵۵	۶,۴۰	۲,۳۳۹,۱۶۰,۲۶۵	۷,۴۱	۹,۸۹-
آلمان	۱,۷۷۹,۹۶۱,۵۴۱	۵,۶۴	۱,۲۸۷,۷۳۳,۲۷۳	۴,۳۶	۳۸,۲۲
هند	۱,۴۶۶,۱۷۳,۰۲۷	۴,۶۵	۱,۶۹۷,۸۵۶,۰۸۳	۵,۶۲	۱۳,۶۵-
فدراسیون روسیه	۱,۳۱۸,۵۵۹,۰۶۷	۴,۱۸	۴۶۵,۳۱۱,۰۹۳	۱,۵۴	۱۸۳,۳۷
سوئیس	۱,۰۵۵,۱۶۳,۱۳۷	۳,۳۵	۱,۶۸۷,۴۷۲,۲۴۰	۵,۵۹	۳۷,۴۴-
برزیل	۸۲۷,۵۷۳,۶۹۲	۲,۶۲	۴۸۰,۳۷۹,۷۱۰	۱,۵۹	۷۲,۳۱
ایتالیا	۷۸۵,۸۳۷,۲۸۷	۲,۴۹	۶۵۸,۱۴۳,۰۳۳	۲,۱۸	۱۹,۴۰
فرانسه	۷۳۳,۹۸۰,۷۰۰	۲,۳۳	۵۶۸,۹۴۳,۴۵۹	۱,۸۸	۲۹,۰۱
هلند	۶۵۹,۳۳۴,۲۳۷	۲,۰۹	۵۰۲,۳۳۴,۵۰۰	۱,۶۶	۳۱,۲۸
سنگاپور	۳۷۳,۰۴۴,۶۴۶	۱,۱۸	۳۸۶,۶۸۶,۰۹۸	۱,۲۸	۳,۵۳-
انگلستان	۳۷۲,۱۲۸,۱۲۴	۱,۱۸	۲۶۰,۵۶۲,۷۴۸	۰,۸۶	۴۲,۸۲
مالزی	۳۴۷,۹۴۳,۸۱۰	۱,۱۰	۲۱۰,۷۴۵,۳۳۳	۰,۷۰	۶۵,۱۰
جمع کشورهای فوق	۲۶,۸۵۳,۹۳۶,۲۴۳	۸۵,۱۵	۲۶,۵۳۱,۰۳۹,۳۲۴	۸۷,۸۱	۱,۲۲
جمع کل	۳۱,۵۳۸,۱۹۷,۳۶۴	۱۰۰	۳۰,۲۱۴,۰۰۰,۳۲۷	۱۰۰	۴,۳۸

اقدام عمده وارداتی به کشور طی نه ماه سال های ۹۴ و ۹۵

شرح تعرفه	شش ماهه نخست سال ۱۳۹۵			شش ماهه نخست سال ۱۳۹۴			درصد تغییرات
	تعداد خودرو (دستگاه)	ارزش (دلار)	سهم ارزش	تعداد خودرو (دستگاه)	ارزش (دلار)	سهم ارزش	
ذرت دامی	-	۵۵۰۶۶۰۷۴۵	۲.۷۱۲	-	۶۴۹۴۸۰۸۷۳.۴۸	۳.۱۱۵	-۱۵.۲۱۵
سویا	-	۵۰۲۶۶۶۷۷۲	۲.۴۷۵	-	۴۴۲۱۳۳۸۱۳.۸۳	۲.۱۲۰	۱۳.۶۹۱
برنج	-	۴۷۷۸۱۹۹۳۴	۲.۳۵۳	-	۴۰۷۶۱۶۵۷۲.۷	۱.۹۵۵	۱۷.۲۳۳
قطعات منفصله جهت تولید اتومبیل سواری ردیف ۸۷۰۳ بنزینی با حجم سیلندر ۲۰۰۰CC	-	۴۳۲۲۸۱۷۰۲	۲.۱۲۹	-	۲۹۸۱۲۶۰۳۰۷.۴۴	۱.۴۳۰	۴۴.۹۳۷
سایر وسایل نقلیه، دارای موتور پیستونی درونسوز تناوبی جرقه ای - احتراقی با حجم سیلندر ۲۰۰۰ سی سی اما از ۲۵۰۰ سی سی بیشتر نباشد	۱۳۷۴۰	۳۵۷۴۴۱۹۸۶	۱.۷۶۰	۹۵۷۹	۲۳۳۱۶۶۶۳۸.۳۴	۱.۱۱۸	۵۳.۲۹۹
سایر وسایل نقلیه موتوری با حجم سیلندر ۱۵۰۰ سی سی تا ۲۰۰۰ سی سی	۱۳۱۶۱	۳۴۳۱۴۴۸۴۲	۱.۶۹۰	۷۶۱۹	۱۹۸۰۰۸۹۴۹.۸۳	۰.۹۵۰	۷۳.۲۹۸
کنجاله (Oilcake) و سایر آخال های جامد،	-	۲۹۸۳۰۱۸۲۳	۱.۴۶۹	-	۴۰۱۳۵۹۳۳۲.۷۲	۱.۹۲۵	-۲۵.۶۷۷
سایر به صورت دانه بجز گندم دامی	-	۲۶۳۵۸۱۷۵۸	۱.۲۹۸	-	۴۳۲۳۷۴۱۰۴۸۴	۲.۰۷۴	-۳۹.۰۳۷
دستگاه تهویه مطبوع دو تکه (split unit) از نوع دیواری، برای پنجره، به حالت محفظه ای	-	۲۰۵۷۵۹۸۴۷	۱.۰۱۳	-	۱۷۶۴۸۱۹۰۳.۷	۰.۸۴۶	۱۶.۵۸۵
موز سبز تازه یا خشک کرده	-	۱۹۰۴۱۴۸۸۸	۰.۹۳۸	-	۲۲۷۶۰۰۶۴۹.۷۴	۱.۰۹۲	-۱۶.۳۳۸
شکر تصفیه نشده	-	۱۸۷۹۸۸۴۶	۰.۹۲۵	-	۲۳۱۹۲۲۹	۰.۱۱۱	۷۰.۹۳۵
سایر قطعات بی استخوان منجمد از نوع گاو	-	۱۷۲۰۵۰۶۰۵	۰.۸۴۷	-	۲۰۶۰۰۳۶۶۰.۰۸	۰.۹۸۸	-۱۶.۴۸۲
ماژول نمایشگر متشکل از صفحه lcd یا led پلاسما فقط دارای برد آدرس دهی	-	۱۷۰۰۴۹۰۲۵	۰.۸۳۷	-	۲۵۳۱۱۵۴۴۱.۲۹	۱.۲۱۴	-۳۲.۸۱۸
قطعات منفصله جهت تولید اتومبیل سواری ردیف ۸۷۰۳ بنزینی با حجم سیلندر ۲۰۰۰CC با ساخت داخل ۵۰ درصد بیشتر به استثنای لاستیک	-	۱۵۷۵۰۷۵۱۴	۰.۷۷۶	-	۹۶۲۹۸۹۰۰.۹۷	۰.۴۶۲	۶۳.۵۶۱
سایر داروهایی که تولید داخلی ندارند دارای هورمون یا محصولات ۲۹۳۷ فاقد آنتی بیوتیک غیر مذکور	-	۱۵۷۲۵۴۵۳۳	۰.۷۷۴	-	۹۰۳۲۷۳۲۹.۹۷	۰.۴۳۳	۷۴.۰۹۴
دستگاه گیرنده و فرستنده از نوع SDH به ظرفیت ۱۵۵ مگابیت بر ثانیه (STM1) و بالاتر	-	۱۵۶۶۵۹۹۸۴	۰.۷۷۱	-	۳۶۵۸۰۲۱۷.۴۲	۰.۱۷۵	۳۲۸.۲۶۴
جو باستانی بذر	-	۱۳۲۳۴۸۷۳۵	۰.۶۵۲	-	۱۹۰۳۷۷۶۹۰.۴۱	۰.۹۱۳	-۳۰.۴۸۱
سایر مکمل های دارویی برای خرده فروشی که تولید داخلی مشابه ندارند	-	۱۳۱۱۶۰۸۳۶	۰.۶۴۶	-	۲۷۸۱۲۱۳۹۴.۷۶	۱.۳۳۴	-۵۲.۸۴۰
RBD پالم اوایل در ظرف ۲۰۰ لیتری و بیشتر	-	۱۲۵۴۱۹۶۳۹	۰.۶۱۸	-	۶۵۴۵۸۱۵۰.۹۶	۰.۳۱۴	۹۱.۶۰۳
سایر ماشینها و دستگاههای مکانیکی با کار خاص غیر مذکور در جای دیگر	-	۱۲۰۸۷۹۲۲۴	۰.۵۹۵	-	۱۵۹۱۶۳۰۹۳.۱۹	۰.۷۶۳	-۲۴.۰۵۳
جمع اقلام فوق	-	۵۱۳۳۲۱۷۲۲۸	۲۵.۲۷۷	-	۴۱۶۵۱۲۸۱۴.۶۷	۲۳.۳۳۲	۵.۵۱۰
جمع کل	-	۲۰۳۰۸۱۵۹۱۷۴	۱۰۰	-	۲۰۸۵۱۶۰۷۳۴۹	۱۰۰	-۲.۶۰۶

رتبه ایران در شاخص توانمندسازی تجاری

به میانگین کشورهای منطقه منا (خاورمیانه و شمال آفریقا) دست یابد. به بیان دیگر ایران در سال ۲۰۱۶ تنها به بدتر کردن میانگین جهانی کمک کرده است.

در سال‌های اخیر و پس از پشت سر نهادن دوران تحریم و فاجعه نرخ رشد‌های منفی اقتصادی در دو سال متوالی، اشتیاق فراوانی از سوی ایران برای حضور فعال در اقتصاد بین‌المللی ابراز شد. به طوری که همواره صحبت از جذب سرمایه‌گذاری خارجی برای رونق گرفتن اقتصاد و ایجاد اشتغال می‌شد. هیات‌های مختلف تجاری به خصوص در یک سال اخیر به طور مرتب در رفت‌وآمد بودند تا گشایش‌های اقتصادی زیادی برای کشور به ارمغان آورند.

شاخص توانمندسازی تجاری به صورت کلی به بررسی رقابت‌پذیری در صادرات، توسعه بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری خارجی، یکپارچگی بازارها و رشد اقتصادی کشورها می‌پردازد و سازمان تجارت جهانی برای بررسی آن ۷ رکن و شاخص مشخص را مورد بررسی قرار می‌دهد. این شاخص‌ها شامل دسترسی به بازارهای داخلی، دسترسی به بازارهای خارجی، کار آبی و شفافیت ترتیبات اداری در مرزها، قابلیت و کیفیت زیرساخت‌های حمل‌ونقل، کیفیت خدمات حمل‌ونقل، دسترسی به فناوری اطلاعات و ارتباطات و محیط عملیاتی است.

بهترین رتبه در زیرساخت‌های حمل‌ونقل

وضعیت کشورها از منظر هر یک از این زیر شاخص‌های کلی نیز رتبه‌بندی شده است. در میان این ۷ محور، بهترین رتبه را زیر شاخص کلی میزان دسترسی و کیفیت زیرساخت‌های حمل‌ونقل با رتبه ۶۹ برای ایران به همراه داشته است؛ اما نکته شوک‌آور، وضعیت زیر شاخص‌های دسترسی به بازار داخلی و خارجی است؛ جایی که ایران در هر دو شاخص، بدترین رتبه یعنی ۱۳۶ را کسب کرده است! یعنی نه تنها از نظر دسترسی سایر کشورها به بازار داخلی مان در رتبه آخر قرار داریم بلکه از نظر خودمان نیز به بازارهای جهانی در آخرین رتبه ایستاده‌ایم

بررسی ۷ زیر شاخص تجارت جهانی

در همین راستا، مجمع جهانی اقتصاد در گزارش سالانه خود با عنوان «امکان تجارت جهانی»، به بررسی و رتبه‌بندی کشورهای مختلف می‌پردازد. در این گزارش موسسه‌ها، سیاست‌ها، زیرساخت‌ها و خدماتی ارزیابی می‌شوند که امکانات جریان آزاد کالا را فراهم می‌کند. در تازه‌ترین گزارش این نهاد بین‌المللی که به بررسی وضعیت ۱۳۶ کشور پرداخته شده، ایران به رتبه ۱۳۲ رسیده است.

تغییرات خلق‌الساعه در نرخ‌های تعرفه

بر اساس این گزارش و به نقل از تعادل، تا چند سال گذشته شاهد بودیم که تغییرات خلق‌الساعه در نرخ‌های تعرفه چگونه نظم بازار را به هم می‌ریخت و این نرخ دوباره پس از مدتی به حالت قبل بازمی‌گشت.

بهترین رتبه را زیر شاخص کلی میزان دسترسی و کیفیت زیرساخت‌های حمل‌ونقل با رتبه ۶۹ برای ایران به همراه داشته است؛ اما نکته شوک‌آور، وضعیت زیر شاخص‌های دسترسی به بازار داخلی و خارجی است؛ جایی که ایران در هر دو شاخص، بدترین رتبه یعنی ۱۳۶ را کسب کرده است! یعنی نه تنها از نظر دسترسی سایر کشورها به بازار داخلی مان در رتبه آخر قرار داریم بلکه از نظر خودمان نیز به بازارهای جهانی در آخرین رتبه ایستاده‌ایم

۱۰ اقتصاد برتر دنیا در توانمندسازی تجاری	
رتبه	کشور
۱	سنگاپور
۲	هلند
۳	هنگ کنگ
۴	لوگزامبورگ
۵	سوئد
۶	فنلاند
۷	اتریش
۸	انگلستان
۹	آلمان
۱۰	بلژیک

بهبود وضعیت ایران در شاخص کسب و کار جهانی

سال گذشته نیز این نماگر بدترین رتبه را در میان نماگرهای گزارش بانک جهانی داشت. به هر حال هر چند جدول منتشر شده بانک جهانی، اعلام اولیه است و ممکن است در اعلام تفصیلی تغییر کند اما با توجه به جزئیات این جدول به نظر می‌رسد، وضعیت کسب و کار ایران نه تنها نسبت به گزارش قبلی تغییر چندانی نکرده است؛ به طوری که در سال ۲۰۱۶ امتیاز فاصله تا اقتصاد پیشرو ۵۷،۴۴ و در سال ۲۰۱۵ ۵۶،۷۴ بوده است و برای سال ۲۰۱۷ این امتیاز به ۵۷،۲۶ رسیده است که عملاً نشان‌دهنده وضعیت ایستایی ایران در این شاخص دارد. در گزارش سال ۲۰۱۷، ایران با دو رتبه تنزل نسبت به گزارش سال ۲۰۱۶، در

۱۰۰، تجارت فرامرزی (رتبه ۱۷۰)، سهولت اجرای قراردادهای (رتبه ۷۰)، ورشکستگی و پرداخت دیون (رتبه ۱۵۶) است. آن‌طور که از جدول منتشر شده بانک جهانی برمی‌آید، امتیاز فاصله تا اقتصاد پیشرو ایران در سهولت انجام کسب و کار ۵۷،۲۶ است که نشان‌دهنده افزایش امتیاز نسبت به سال گذشته است.

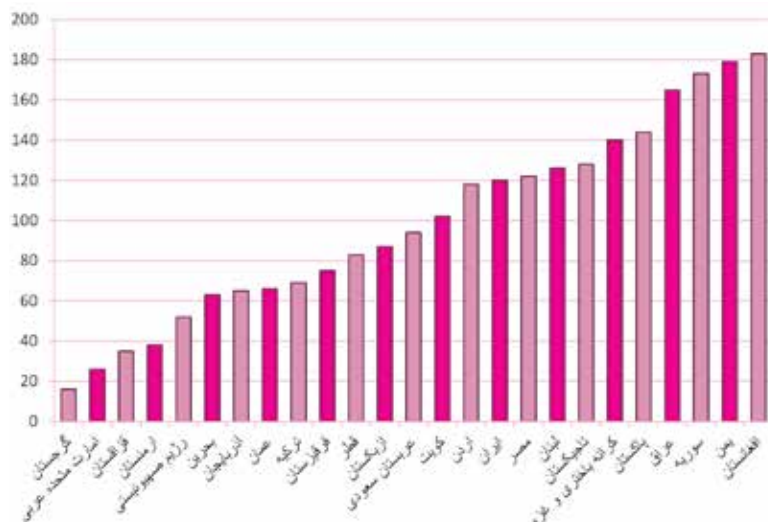
در میان نماگرهای گزارش بانک جهانی بهترین رتبه مربوط به اخذ مجوز ساخت است که ایران در این نماگر در جایگاه ۲۷ قرار گرفته که در مقایسه با ۲، ۲۰۱۶، پله بهبود یافته است و بدترین رتبه مربوط به نماگر تجارت فرامرزی با رتبه ۱۷۰ است و نسبت به سال گذشته ۳ پله سقوط کرده است، البته

در گزارش‌های سالانه «انجام کسب و کار» که از سال ۲۰۰۵ توسط بانک جهانی منتشر می‌شوند، میزان سهولت قوانین و مقررات در طول چرخه عمر کسب و کارهای کوچک و متوسط در کشورهای مختلف اندازه‌گیری و نتیجه هر سال به صورت رتبه‌بندی کشورها از نظر سهولت انجام کسب و کار، اعلام می‌شود.

طبق آخرین گزارش بانک جهانی از وضعیت بین‌المللی شاخص سهولت انجام کسب و کار (doing business ۲۰۱۷)، جایگاه ایران بین ۱۹۰ کشور در رتبه ۱۲۰ جهانی قرار گرفت که بر این اساس در دوره فعالیت دولت یازدهم جایگاه بین‌المللی کشور از رتبه ۱۵۲ در سال ۲۰۱۳ میلادی به رتبه ۱۲۰ در سال ۲۰۱۷ میلادی ارتقا یافت. به عبارتی دیگر رتبه کشور در شاخص انجام کسب و کار به طور متوسط سالانه ۸ پله ارتقا داشته است. البته اگرچه در ۳ ساله دولت یازدهم شاخص کسب و کار جهانی ایران ۲۲ رتبه ارتقا یافته است، اما طبق آخرین گزارش اعلام شده بانک جهانی برای سال ۲۰۱۶ رتبه ایران، ۱۱۸ بود که برای سال ۲۰۱۷، دو رتبه سقوط کرده است.

شاخص انجام کسب و کار بانک جهانی شامل ۱۰ زیرشاخص شروع کسب و کار (رتبه ۱۰۲)، اخذ مجوز ساخت (رتبه ۲۷)، دسترسی به برق (رتبه ۹۴)، ثبت مالکیت (رتبه ۸۶)، اخذ اعتبارات (رتبه ۱۰۱)، حمایت از سهامداران خرد (رتبه ۱۶۵)، سهولت پرداخت مالیات (رتبه

نموار رتبه ایران در گزارش انجام کسب و کار سال ۲۰۱۷ در مقایسه با کشورهای سند چشم انداز

وضعیت کسب و کار ایران نه تنها نسبت به گزارش قبلی تغییر چندانی نکرده است؛ به طوری که در سال ۲۰۱۶ امتیاز فاصله تا اقتصاد پیشرو ۵۷,۴۴ و در سال ۲۰۱۵ ۵۶,۷۴ بوده است و برای سال ۲۰۱۷ این امتیاز به ۵۷,۳۶ رسیده است که عملاً نشان دهنده وضعیت ایستایی ایران در این شاخص دارد

رتبه ۱۲۰ از میان ۱۹۱ کشور قرار گرفته است. تنها اصلاح ثبت شده در گزارش سال ۲۰۱۷ برای ایران، بهبود و توسعه پنجره واحد تجاری است که تبعات آن

در کاهش اندک زمان صادرات و واردات قابل مشاهده است، اما با توجه به پیشرفت های گسترده تر سایر کشورها، رتبه ایران در نماگر تجارت فرامرزی از ۱۶۷ به ۱۷۰ در سال ۲۰۱۷ تنزل یافته است.

از سال ۲۰۱۵ روند رو به بهبودی در رتبه ایران در گزارش انجام کسب و کار بانک جهانی آغاز شده بود؛ به نحوی که ایران از رتبه ۱۵۲ در سال ۲۰۱۴ به ۱۱۸ در سال ۲۰۱۶ رسید. بررسی گزارش های سال های ۲۰۱۴ - ۲۰۱۷ بانک جهانی نشان می دهد در این دوره تنها سه مورد اصلاح در گزارش های انجام

کسب و کار برای ایران ثبت شده و بخش عمده تغییر رتبه ایران در این سال ها به دلیل بازنگری در داده ها اتفاق افتاده است. در بازنگری های انجام شده در مورد ایران، تنها بخشی از خطاهای فاحش سال های گذشته در ارسال اطلاعات تعدیل شده اند.

وضعیت ایران در گزارش های انجام کسب و کار در سال های ۲۰۱۴ - ۲۰۱۷ و همچنین داده های بازنگری شده و نیز مقایسه با بهترین وضعیت در کشورهای موضوع سند چشم انداز ۱۴۰۴ بر اساس گزارش سال ۲۰۱۷ در هر نماگر در جدول زیر قابل مشاهده است.

تفاوت در عملکرد برخی کشورها در شاخص کسب و کار

کشور (و رتبه جهانی)	شروع کسب و کار (تعداد روز)	مجوز ساخت و ساز (روز)	دریافت برق (روز)	ثبت مالکیت و دارایی (روز)	ورشکستگی و دیون (سال)
نیوزلند (۱)	نیم	۹۳	۵۸	۱	۱,۳
سنگاپور (۲)	۲,۵	۴۸	۳۰	۴,۵	هشت دهم
کره (۵)	۴	۲۸	۱۸	۵,۵	۱,۵
مالزی (۲۳)	۱۸,۵	۷۹	۳۱	۱۳	یک
ژاپن (۳۴)	۱۱,۲	۱۹۷	۹۷,۷	۱۳	شش دهم
ترکیه (۶۹)	۶,۵	۱۰۳	۶۳	۷	۴,۵
ایران (۱۲۰)	۱۵	۹۹	۷۷	۱۲	۴,۵
هند (۱۳۰)	۲۶	۱۹۰	۴۵,۹	۴۶,۸	۴,۳
سومالی (۱۹۰)	۷۰	-	-	۱۸۸	-

رتبه کسب و کار ایران در سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵

سال	رتبه در دنیا
۲۰۰۵ (پایان دولت اصلاحات)	۱۰۸
۲۰۰۶	۱۱۳
۲۰۰۷	۱۱۹
۲۰۰۸	۱۳۸
۲۰۰۹	۱۴۲
۲۰۱۰	۱۳۱
۲۰۱۱	۱۴۰
۲۰۱۲	۱۴۴
۲۰۱۳ (پایان دولت احمدی نژاد)	۱۴۵
۲۰۱۴	۱۵۲
۲۰۱۷	۱۱۹
۲۰۱۶	۱۱۸
۲۰۱۷ (آبان ۱۳۹۵)	۱۲۰

جدول مقایسه وضعیت نماگرهای انجام کسب و کار در ایران با بهترین کشورهای سند چشم انداز و جهان

عنوان	۲۰۱۴	بازنگری ۲۰۱۴	۲۰۱۵	بازنگری ۲۰۱۵	۲۰۱۶	بازنگری ۲۰۱۶	۲۰۱۷	بازنگری ۲۰۱۷ (سند چشم انداز ۲۰۱۷ رتبه)
رتبه کل	۱۵۲	۱۳۲	۱۳۰	۱۱۹	۱۱۸	۱۱۷	۱۲۰	گرجستان ۱۶ جهان
شروع کسب و کار	۱۰۷	۷۰	۶۲۱۷۲	۸۲	۷۸۷	۹۷	۱۰۲	گرجستان ۸ جهان
اخذ مجوز ساخت و ساز	۱۶۹	۱۶۱	۱۰۷	۹۸	۶۹	۲۷	۲۷	امارات ۴ جهان
دسترسی به برق	۱۶۹	۱۱۹	۱۶۱	۹۴	۸۸	۹۰	۹۴	امارات ۴ جهان
ثبت مالکیت	۱۶۵	۱۵۹	۸۶	۸۹	۹۱	۸۵	۸۶	گرجستان ۳ جهان
اخذ اعتبارات	۸۶	۸۶	۱۵۴	۹۰	۹۷	۹۷	۱۰۱	گرجستان ۷ جهان
حمایت از سهامداران خرد	۱۴۷	۱۴۳	۱۲۴	۱۴۹	۱۵۰	۱۶۶	۱۶۵	قزاقستان ۳ جهان
پرداخت مالیات	۱۳۹	۱۱۸	۱۵۵	۱۲۲	۱۲۳	۹۹	۱۰۰	قطر و امارات ۱ جهان
تجارت فرامرزی	۱۵۳	۱۳۵	۶۶	۱۶۶	۱۶۷	۱۷۱	۱۷۰	ارمنستان ۴۸ جهان
اجرای قراردادها	۵۱	۶۷	۱۳۸	۶۲	۶۲	۶۹	۷۰	قزاقستان ۹ جهان
ورشکستگی	۱۲۹	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۴۰	۱۵۵	۱۵۶	رژیم صهیونیستی ۳۱ جهان

دلایل مدیریت بازار زعفران دنیا توسط اسپانیا

زیرساخت آن به‌طور کامل تأمین نشده است. رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران تصریح کرد: برخی مشتریان، زعفران ایرانی را برای استفاده در صنایع خریداری می‌کنند و برای آنان خرید زعفران با بسته‌بندی‌های کوچک یا گرمی اصلاً اقتصادی نیست، بنابراین ما مجبور هستیم که زعفران را به‌صورت بسته‌های نیم کیلویی برای این متقاضیان صادر کنیم.

اسپانیا با تولید ۷۰۰ کیلو زعفران در سال برای مشتریان تأمین‌کننده خوبی به شمار می‌رود، اما ایران علیرغم تولید حدود ۳۰۰ تن زعفران تأمین‌کننده خوبی برای مشتریان نیست

معمولاً خریداران زعفران بسته‌بندی در سطح دنیا به محصولی که ساخت اروپا باشد، نسبت به محصولی که ساخت ایران باشد، اطمینان بیشتری دارند و آن را خریداری می‌کنند

هزینه حمل‌ونقل و بسته‌بندی هر کیلو زعفران صادراتی از ایران، حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار تا یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان است که این موضوع عاملی دیگری برای افزایش قیمت صادراتی است، درحالی‌که هزینه حمل‌ونقل هوایی برای هر کیلو زعفران از اسپانیا فقط ۳۰ هزار تومان است

میری گفت: اسپانیا با مشتریان خود در سطح دنیا قرارداد یک‌ساله منعقد می‌کند و در تمام این مدت زعفران را باقیمت یکسان به آن‌ها عرضه می‌کند، درحالی‌که این امکان برای تجار ایرانی مهیا نیست و نوسان ارز و قیمت‌ها اجازه عقد قراردادهای یک‌ساله را به ما برای تأمین نیاز مشتریان نمی‌دهد.

وی تصریح کرد: صادرات زعفران از اسپانیا به کشورهای مختلف شامل عوارض و تعرفه گمرکی نمی‌شود و همین موضوع هزینه صادراتی را برای این کشور کاهش و قدرت رقابت را افزایش می‌دهد. وی گفت: مشکل بعدی که در رابطه با صادرات زعفران و بسته‌بندی آن مواجه هستیم، این است که معمولاً خریداران زعفران بسته‌بندی در سطح دنیا به محصولی که ساخت اروپا باشد، نسبت به محصولی که ساخت ایران باشد، اطمینان بیشتری دارند و آن را خریداری می‌کنند.

میری گفت: هزینه حمل‌ونقل و بسته‌بندی هر کیلو زعفران صادراتی از ایران، حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار تا یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان است که این موضوع عاملی دیگری برای افزایش قیمت صادراتی است، درحالی‌که هزینه حمل‌ونقل هوایی برای هر کیلو زعفران از اسپانیا فقط ۳۰ هزار تومان است.

میری با اشاره به تسهیلات گران‌قیمت بانکی بیان داشت: درحالی‌که تسهیلات بانکی با سودهای ۲۵ درصد در اختیار صادرکنندگان قرار می‌گیرد، اما کشوری مثل اسپانیا برای تشویق صادرکنندگان خود، به آن‌ها تسهیلات ارزان‌قیمت و ۲.۵ درصدی پرداخت می‌کند. میری بیان داشت: مباحث زیادی در کشور در رابطه با چرایی عدم بسته‌بندی زعفران برای صادرات مطرح می‌شود، درحالی‌که هنوز

۹۲ درصد زعفران دنیا از تولید ایرانی تأمین می‌شود، این در حالی است که مدیریت بازار زعفران دنیا توسط اسپانیا انجام می‌شود.

غلامرضا میری رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران ضمن بیان مطلب فوق و در پاسخ به این سؤال پرس چرا مدیریت بازار این محصول در دست اسپانیا است، گفت: بعد از انقلاب اسلامی بسیاری از مشتریان زعفران را در دنیا از دست دادیم و برای تجارت مشکلات بسیاری به وجود آمد، چراکه امکان معاملات تجاری با بسیاری از کشورها را از دست دادیم و اسپانیا خریدار بخش عمده‌ای از صادرات زعفران ایران شد.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران تصریح کرد: در این شرایط ایران به تولیدکننده زعفران دنیا و اسپانیا به مدیریت‌کننده بازار زعفران دنیا تبدیل شد.

وی بایان این که زعفران اسپانیا به یک برند جهانی تبدیل شده است، گفت: حتی اسپانیا زعفران کشورهای همسایه ایران را با صادرات مجدد آغاز کرد.

میری بایان این که در حال حاضر تمامی کشورهای خریدار زعفران می‌دانند که اسپانیا زعفران ایران را به آن‌ها می‌فروشد، گفت: با رایزنی‌هایی که با کشورهای مختلف انجام شد، برخی کشورها را مجاب کردیم که به‌جای خرید زعفران ایرانی از اسپانیا، مستقیماً آن را از ما خریداری کنند.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران در گفتگو با خبرگزاری فارس، بایان این که اسپانیا با تولید ۷۰۰ کیلو زعفران در سال برای مشتریان تأمین‌کننده خوبی به شمار می‌رود، گفت: اما ایران علیرغم تولید حدود ۳۰۰ تن زعفران تأمین‌کننده خوبی برای مشتریان نیست.

آمار ۸ ماهه مقاصد صادراتی زعفران ایران در سال ۱۳۹۵

نام کشور	وزن - کیلو گرم	ارزش - ریال	ارزش - دلار
اردن	۱۰	۱,۱۷۸,۹۳۱,۰۰۰	۳۷,۰۰۰
اسپانیا	۲۳۳	۱۰,۲۲۲,۱۱۸,۳۴۴	۳۳۳,۰۱۹
استرالیا	۴۸	۳,۰۴۷,۸۶۸,۸۱۸	۹۷,۵۸۷
اسلواکی	۲	۱۱۹,۵۴۵,۶۷۳	۳,۸۴۸
امارات متحده عربی	۱۱,۳۱۸	۵۳۳,۳۴۲,۳۵۹,۷۱۰	۱۷,۲۹۰,۳۶۰
انگلستان	۱۰۳	۵,۵۵۳,۵۴۷,۷۶۵	۱۷۷,۸۱۱
ایالات متحده آمریکا	۸۲	۴,۴۹۴,۱۶۴,۱۰۶	۱۴۵,۷۱۳
ایتالیا	۴۰۳	۱۹,۹۷۵,۹۷۱,۶۹۰	۶۳۰,۹۰۹
آذربایجان	۲۰۰	۱۸,۷۷۲,۲۰۰	۶۰۰
آفریقای جنوبی	۵	۲۹۱,۱۸۰,۸۲۵	۹,۱۸۵
آلمان	۲۰	۱,۲۵۷,۲۶۰,۲۷۵	۴۰,۲۶۱
بحرین	۲۱۹	۹,۰۰۰,۱۴۹,۲۱۳	۲۸۹,۵۵۱
بلژیک	۱۳	۶۸۲,۹۵۹,۶۰۰	۲۱,۶۱۰
پاکستان	۲۶	۱,۲۷۱,۴۵۵,۳۲۰	۴۰,۷۴۰
تایوان	۱۲۹	۶,۳۱۲,۹۱۱,۰۸۵	۲۰۳,۴۳۹
ترکیه	۱	۳۳,۷۲۱,۹۸۷	۱,۰۷۹
جمهوری چک	۱	۴۹,۰۸۱,۷۲۰	۱,۶۲۲
چین	۱,۶۱۶	۷۸,۱۲۶,۵۰۶,۸۸۰	۲,۵۷۹,۴۵۰
دانمارک	۱۴	۹۶۳,۰۰۱,۶۱۹	۳۱,۰۲۰
ژاپن	۴	۱۸۵,۱۲۰,۸۹۲	۵,۹۶۱
سنگاپور	۲۴	۱,۳۶۷,۳۱۶,۷۵۲	۴۵,۴۶۲
سوئد	۶۸	۳,۶۲۹,۳۶۱,۳۴۲	۱۱۵,۵۹۵
سوئیس	۴	۲۱۹,۴۴۳,۰۰۰	۷,۰۰۰
صربستان	۱	۵۳,۶۶۰,۸۸۰	۱,۶۹۰
عراق	۷۷	۳,۹۲۷,۶۲۸,۳۱۳	۱۲۵,۳۶۸
عمان	۲۳	۱,۲۷۴,۹۷۶,۳۰۳	۴۱,۴۴۶
فرانسه	۷	۳۵۶,۲۹۵,۱۷۰	۱۱,۳۷۵
فیلیپین	۱۵	۸۰۳,۹۳۷,۲۲۵	۲۵,۸۵۷
قطر	۴۸۴	۲۰,۸۱۵,۹۹۳,۰۶۲	۶۷۲,۵۶۹
کانادا	۳۲	۱,۸۲۳,۴۲۰,۲۸۲	۵۸,۸۹۴
کویت	۱۵۸	۹,۴۱۶,۲۴۳,۶۹۸	۳۰۱,۶۸۵
لبنان	۴	۱۹۵,۱۶۰,۸۷۵	۶,۱۲۵
لهستان	۲	۷۱,۲۴۱,۲۸۲	۲,۳۱۸
مالزی	۱۹	۱,۰۰۹,۱۳۴,۳۵۳	۳۲,۶۳۳
نروژ	۹	۴۸۸,۹۵۳,۶۱۷	۱۵,۷۹۱
نیوزیلند	۳	۱۷۴,۶۰۹,۲۱۲	۵,۵۹۶
هند	۱۱۸	۱,۲۹۳,۹۲۷,۷۷۲	۴۱,۴۰۲
هنگ کنگ	۱,۷۸۶	۸۷,۰۶۹,۴۶۸,۲۹۴	۲,۷۴۸,۹۴۶
مجموع کل		مجموع کل	
		۸۱۰,۱۲۷,۴۰۰,۲۲۲ ریال	۲۶,۲۰۰,۴۶۶ دلار

آفلاین‌ها می‌بازند

فعالیت کنند. اگر قانون وجود نداشته باشد به‌طور حتم هر گروهی از کسب‌وکارهای سنتی می‌توانند به‌آسانی مانع بر سر راه استارت‌آپ‌ها ایجاد کنند. در نتیجه با وضعیت امروز مواجه می‌شویم که رئیس یک اتحادیه صنفی از تخریب یک استارت‌آپ سخن می‌گوید.

■ چگونه می‌توان تعامل سازنده بین استارت‌آپ‌ها با صاحبان کسب‌وکارهای سنتی ایجاد کرد؟

در حال حاضر تعداد بسیاری از کسب‌وکارهای سنتی دریافته‌اند از برخورد های سلبی دست بردارند و با استارت‌آپ‌ها تعامل و همکاری داشته باشند تا بتوانند بازار خود را حفظ کنند. در دنیا در این زمینه استراتژی‌هایی برای کسب‌وکارهای آفلاین تدوین شده است که در بازار ایران نیز صاحبان کسب‌وکارهای سنتی می‌توانند از چنین استراتژی‌هایی برای حفظ بازارشان استفاده کنند. یکی از استراتژی‌ها خرید استارت‌آپ‌ها توسط کسب‌وکارهای سنتی است. اتفاقاً یکی از هدف‌های مؤسسان استارت‌آپ‌ها این است که استارت‌آپ مربوطه را بزرگ و اثرگذار کنند و آن وقت به صاحبان کسب‌وکارهای سنتی بفروشند. استراتژی دیگر این است که کسب‌وکارهای سنتی خودشان فروش آنلاین طراحی کنند و وارد بازار آنلاین شوند و در بازار سنتی اختلال ایجاد کنند. بنابراین تنها چاره کسب‌وکارهای سنتی این است که تهدیدها را به فرصت تبدیل کنند و از پتانسیل بازار آنلاین در جهت حفظ بازارشان استفاده کنند. اگر صاحبان کسب‌وکارهای سنتی بتوانند با تغییر مدل کسب‌وکار یا استراتژی بازار، ارزش بیشتری به مشتریان‌شان بدهند قطعاً در این عرصه برنده خواهند بود اما اگر بخواهند همچنان مقاومت کنند و تحولات جدید را نپذیرند دیر یا زود از بازار حذف خواهند شد. به‌طور مثال استارت‌آپ و او بوک سیستم مشارکتی ایجاد کرده است تا ناشران کتاب با گویندگان کتاب‌های صوتی و استودیوهای ضبط صدا مرتبط شوند و کتاب صوتی تولید کنند و آن را در اختیار مخاطبان کتاب‌های صوتی در بازار آنلاین قرار دهند. در واقع این استارت‌آپ نه تنها تهدیدی برای کسب‌وکارهای صوتی مانند ناشران نبوده بلکه فرصت و بازار جدیدی برای آن‌ها ایجاد کرده که بسیار به آن خوش‌بین هستند. به نوعی این استارت‌آپ پلت‌فرمی طراحی کرده است که چند طیف در بازار سنتی را به هم متصل می‌کند اما محصول و ارزش را به صورت آنلاین عرضه می‌کند که در صورت اجرای موفق برای همگی یک رابطه برد-برد است. استارت‌آپ‌ها و صاحبان کسب‌وکارهای سنتی می‌توانند از این نوع ایده برای همکاری با یکدیگر استفاده کنند و به رشد و حفظ بازار یکدیگر کمک کنند.

رتبه رفاه ایران و سایر کشورهای جهان در ۲۰۱۶

رتبه ایران در شاخص رفاه ۲۰۰۹ الی ۲۰۱۶

۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹
۱۴۲	۱۰۶	۱۰۷	۱۰۱	۱۰۲	۹۷	۹۲	۹۳

گذشته بهبود چشمگیری یافته است. سال گذشته نمره کشورمان در شاخص سرمایه‌های اجتماعی ۱۱۵ بود. موسسه لگاتوم امسال شاخص محیط‌زیست را به شاخص رفاه اضافه کرده است. در این شاخص جدید، ایران نمره ۱۱۱ را به دست آورده است. همچون سال گذشته، بهترین نمره ایران مربوط به شاخص آموزش است و بدترین نمره ایران مربوط به شاخص آزادی‌های فردی است. پس از آموزش، بهترین عملکرد ایران مربوط به شاخص سرمایه‌های اجتماعی است که نمره ۷۴ را کسب کرده است.

برترین‌ها و بدترین‌های جهان در شاخص

تعجبی ندارد که ته جدول رتبه‌بندی کشورها بر اساس شاخص رفاه به فقیرترین کشورهای جهان اختصاص یافته است و ثروتمندترین کشورهای جهان در صدر جدول جای گرفته‌اند. نیوزیلند رتبه اول شاخص رفاه را به خود اختصاص داده است. این کشور از طریق ترکیبی از یک جامعه قدرتمند، بازارهای آزاد و باز و سطح بالای آزادی‌های شخصی، توانسته است طی دهه گذشته به‌طور مستمر رفاه فراوانی را ایجاد کند. بعد از نیوزیلند، کشورهای نروژ، فنلاند، سوئیس، کانادا، استرالیا، هلند، سوئد، دانمارک و بریتانیا در رتبه‌های دوم تا دهم جای گرفته‌اند. آمریکا رتبه هفدهم شاخص رفاه را کسب کرده است. یمن با کسب رتبه ۱۴۹ در آخر جدول شاخص رفاه قرار دارد و کشورهای افغانستان، جمهوری آفریقای مرکزی، سودان و جمهوری دموکراتیک کنگو به ترتیب قبل از یمن قرار دارند.

است، نمره سال گذشته کشورمان در این شاخص ۱۲۲ بود. ایران که سال گذشته نمره ۶۵ را در شاخص آموزش به دست آورده بود، امسال نمره ۷۱ را به خود اختصاص داده است. در شاخص سلامت نمره امسال ایران ۹۲ است. کشورمان سال گذشته نمره ۶۷ را در این شاخص به دست آورده بود. نمره ایران در شاخص امنیت و ایمنی ۱۲۰ است که نسبت به سال گذشته تغییری نکرده است. در شاخص آزادی‌های فردی ایران نمره ۱۴۵ را کسب کرده است. نمره سال گذشته کشورمان در این شاخص ۱۳۱ بود. نمره ایران در شاخص سرمایه‌های اجتماعی ۷۴ است که نسبت به سال

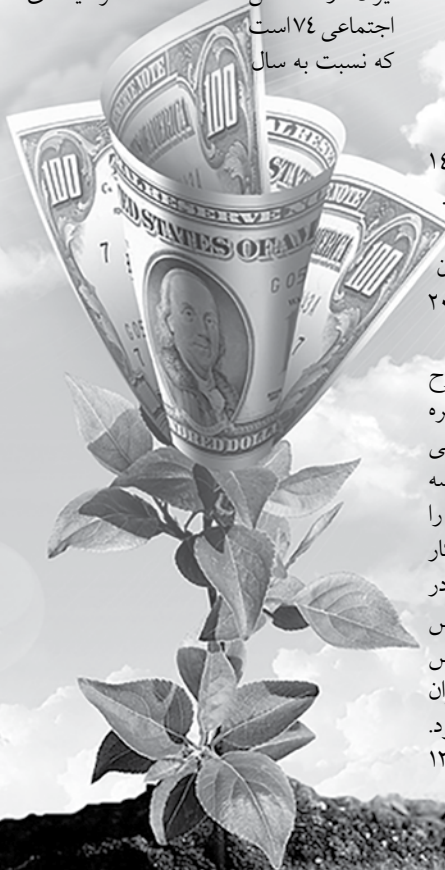
موسسه پژوهشی «لگاتوم» طبق رسم هر سال خود در یک دهه اخیر، گزارشی را در مورد رتبه کشورهای جهان در شاخص رفاه منتشر کرد. در این پژوهش، رتبه و نمره هر کشور از میان ۱۴۹ کشور جهان در ۹ شاخص رفاه مورد بررسی قرار گرفته است.

موسسه لگاتوم برای هریک از این ۹ شاخص تعریفی را ارائه کرده است که به این شرح‌اند:

- کیفیت اقتصاد
- فضای کسب‌وکار
- حاکمیت
- آموزش
- سلامت
- ایمنی و امنیت
- آزادی فردی
- سرمایه انسانی
- محیط‌زیست

وضعیت ایران در شاخص رفاه لگاتوم

در شاخص رفاه ۲۰۱۶ ایران از میان ۱۴۹ کشور جهان رتبه ۱۱۸ را کسب کرده است. سال گذشته موسسه لگاتوم شاخص رفاه خود را بر اساس بررسی ۱۴۲ کشور جهان منتشر کرده بود و رتبه ایران در گزارش ۲۰۱۵ شاخص رفاه ۱۰۶ بود. وضعیت ایران در ۹ شاخص رفاه به این شرح است: ایران در شاخص کیفیت اقتصاد نمره ۱۱۴ را به دست آورده است. این در شرایطی است که در گزارش سال گذشته موسسه لگاتوم کشورمان در این شاخص نمره ۱۰۵ را کسب کرده بود. در شاخص فضای کسب‌وکار نیز ایران نمره ۱۱۴ را کسب کرده است. در گزارش سال گذشته موسسه لگاتوم، شاخص کارآفرینی و فرصت‌ها به جای زیر شاخص فضای کسب‌وکار معرفی شده بود. نمره ایران در شاخص کارآفرینی و فرصت‌ها ۹۲ بود. نمره امسال ایران در شاخص حاکمیت ۱۳۶

روابط تجاری ایران و پاکستان پس از برجام

در یک جمله باید گفت تاکنون اراده سیاسی چندانی برای گسترش روابط اقتصادی بین ایران و پاکستان وجود نداشته است. پاکستان از کشورهای دریافت‌کننده کمک خارجی است و حتی در مناسبات اقتصادی به دنبال کسب منافع سیاسی و امتیازگیری از کشورهای دیگر می‌باشد.

مزایای افزایش تجارت و صادرات چون ایجاد اشتغال و ارزش افزوده بهره ببرد. هر دو کشور ظرفیت خوبی برای گسترش روابط تجاری با یکدیگر دارند اما در این بین مشکلاتی وجود دارد که سبب شده پاکستان و ایران نتوانند آن‌طور که باید روابط اقتصادی خود را گسترش دهند.

اگر قرار باشد روابط اقتصادی ایران و پاکستان گسترش یابد این امر یک پروسه طولانی مدت خواهد بود چرا که پاکستان حاضر نیست روابط خود با سایر کشورها از جمله آمریکا و عربستان را قطع کند اما سعی دارد مناسبات با ایران را نیز حفظ نماید.

سفر سال گذشته نخست‌وزیر پاکستان به ایران به منظور رفع موانع تجاری و اقتصادی بین دو طرف را می‌توان به نوعی سرآغاز فصل جدیدی از روابط دو کشور دانست. در سفر اخیر که محمدجواد ظریف به پاکستان داشت در کنار مذاکرات سیاسی، بر لزوم تکمیل پروژه خط لوله گاز ایران و پاکستان و تحرک بخشیدن به اراده دو کشور برای پیشبرد آن تأکید شد. همچنین به تازگی رئیس یک هیات بازرگانی پاکستان که به ایران سفر کرده از افزایش سطح مبادلات تجاری با ایران تا سطح پنج میلیارد دلار در سال خبر داد.

طبق آمار گمرک جمهوری اسلامی در ۹ ماهه ابتدایی سال جاری ایران در حدود ۴۴۰ میلیون دلار کالای غیرنفتی به پاکستان صادر کرده که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۳۲ درصد کاهش یافته و در مقابل ۱۶۶ میلیون دلار کالا از پاکستان وارد کرده که در مقایسه با سال گذشته ۲ درصد افزایش داشته است.

بنابراین با وجود ظرفیت‌های فراوان تجاری بین ایران و پاکستان، در ۹ ماه سال جاری مجموع تجارت دو کشور به صورت غیررسمی در حدود ۶۰۰ میلیون دلار بوده با این وجود در برخی منابع رسمی این رقم تا ۱ میلیارد دلار نیز ذکر شده است.

به گزارش فارس، به‌طور کلی کشور پاکستان با بیش از ۱۹۰ میلیون نفر جمعیت و مردمی مسلمان، این ظرفیت را دارد که به بزرگ‌ترین مقصد کالاهای وارداتی ایران تبدیل شود بنابراین لازم است ایران از فرصت همسایگی و نزدیکی فرهنگی با این کشور استفاده کند و با بالا بردن سطح روابط تجاری با این کشور از

نوع روابط پاکستان با سایر کشورها استفاده از مزیت‌های سیاسی برای انجام مناسبات اقتصادی می‌باشد. می‌توان گفت پاکستان فقط منافع اقتصادی را در روابط خود با سایر کشورها در نظر نمی‌گیرد و بیشتر به دنبال امتیازگیری است.

علل گسترش نیافتن روابط اقتصادی ایران و پاکستان
قبل از تحریم و بعد آن رویکردهای تجاری پاکستان و ایران تقریباً مشخص است. پاکستان خواهان واردات انرژی از ایران است و در قبال برنج و مرکبات به کشورمان صادر می‌کند.

به عبارتی پاکستان ظرفیت خوبی برای صادرات محصولات کشاورزی و منسوجات دارد. موقعیت ژئوپلیتیکی و جغرافیایی پاکستان امکان امتیازگیری اقتصادی را برای این کشور فراهم می‌کند. ایران نیازی به امتیاز دادن به پاکستان ندارد بنابراین تلاش جدی برای گسترش روابط اقتصادی با این کشور انجام نداده است.

موانع تجاری ایران و پاکستان

نبودن سازوکار مناسب برای تجارت قانونی بین ایران و پاکستان سبب شده که گروه‌های مافیایی و قاچاقچیان به تجارت غیرقانونی در بلوچستان روی آورند که نمونه بارز آن قاچاق سوخت ایران به پاکستان است. به گزارش روزنامه امت و نوای وقت، مقدار

سوخت قاچاق به طور دقیق مشخص نیست اما تاجران سوخت می گویند که روزانه ۱۰۰ تا ۱۳۰ تانکر که هرکدام قابلیت ۲۵ تا ۴۰ هزار لیتر دارند، گازوئیل قاچاق به بلوچستان پاکستان حمل می کنند.

یک مقام دولت ایالتی سند در پاکستان عنوان کرد حتی با افزایش بازرسی ها نیز نمی توان از ورود نفت قاچاق به سواحل این کشور جلوگیری کرد زیرا قاچاقچیان مهارت و تجربه بالاتری دارند. نازنگی و سایر محصولات پاکستانی از جمله دام نیز به شیوه های مختلف توسط باندهای مافیایی به ایران قاچاق می شود. حسین مهاجران رئیس اتحادیه فروشندگان میوه و سبزی ایران چندی پیش در این زمینه گفت: اگر قرار است این حجم واردات قاچاق به کشور انجام شود بهتر بود که ممنوعیت ورود آن ها برداشته می شد تا به صورت آزاد و قانونی وارد کشور شوند چون با این کار باقیمت واقعی عرضه خواهند شد.

فقدان برنامه ریزی برای مبادلات ارزی و نبود بانک مشترک از دیگر مشکلات افزایش حجم تجارت بین دو کشور است. بازرگانان دو کشور نبود سازوکار پرداختی کالا را عامل اصلی افت تجارت بین دو کشور عنوان می کنند. بازرگانان پاکستان علاقه زیادی برای تجارت با ایران و سرمایه گذاری در این کشور دارند اما معتقدند بدون ضمانت بانکها و اطمینان از سود تجارت نمی توان وارد معامله شد.

به گفته این بازرگانان حتی مبادله ارزهای خارجی در ایران نیز با مشکلات زیادی همراه است به طور مثال تراول چک های سایر کشورها قابلیت نقد شدن در ایران را ندارد. یکی دیگر از موانع تجارت بین ایران و پاکستان نبود اطلاعات کافی از بازارهای دو طرف است. بازرگانان ایران با ظرفیت های تجاری پاکستان آشنایی ندارند.

باید اطلاعات تجاری پاکستان که به زبان اردو یا انگلیسی است به زبان فارسی ترجمه شود و

در اختیار بازرگانان قرار گیرد. تاجران پاکستانی هم اطلاعات دقیقی از ظرفیت های تجاری ایران ندارند و با همین مشکل مواجه هستند. بازاریابی بین دو کشور بسیار ضعیف است و همین موضوع سبب شده بازرگانان نتوانند تجارت بین دو کشور را گسترش دهند. بازارچه های مرزی بین پاکستان و ایران غیرفعال هستند بنابراین باید با گسترش این بازارچه ها و فعال کردن آن ها بخش دیگری از موانع تجاری بین دو کشور برطرف شود.

تأثیر کشورهای دیگر بر روابط تجاری ایران و پاکستان

عترت جعفری کارشناس پاکستانی با ارائه گزارشی در روزنامه نوای وقت نوشت: اجرای خط لوله صلح نیاز به عزم جدی دولت اسلام آباد برای تکمیل این پروژه بعد از پایان یافتن تحریم های ایران دارد و در غیر این صورت برجام هیچ تأثیری روی روابط تجاری و سازوکار اقتصادی دو کشور نخواهد داشت. کارشناس پاکستانی گفت: اسلام آباد نباید فراموش کند که معاون وزیر امور خارجه آمریکا و نماینده ویژه این کشور بارها نسبت به اجرای پروژه خط لوله صلح هشدار داده اند که هنوز برخی تحریم ها علیه ایران ادامه دارد و پاکستان نباید برای واردات گاز از این کشور عجله کند.

جعفری تأکید کرد: بدون شک ایران یک بازار خوب برای محصولات پاکستانی است اما نبود سازوکار درست و بانک مشترک از جمله موانعی است که بالا بردن حجم تجارت دو کشور را مختل می کند.

پاکستان تاکنون نتوانسته با احداث بازارچه های مرزی با ایران در نزدیک مرز چمن به تجارت غیرقانونی در این منطقه مهم مرزی پایان دهد. از سال ۲۰۰۶ قراردادهای تجاری زیادی بین پاکستان و ایران امضا شد اما حجم تجارت بین دو کشور آن طور که باید افزایش پیدا نکرد.

پاکستان پیشنهاد کرده که ظرف ۵ سال باید حجم تجارت با ایران تا ۵ میلیارد دلار افزایش پیدا کند اما هنوز تهران پاسخی در این زمینه نداده است.

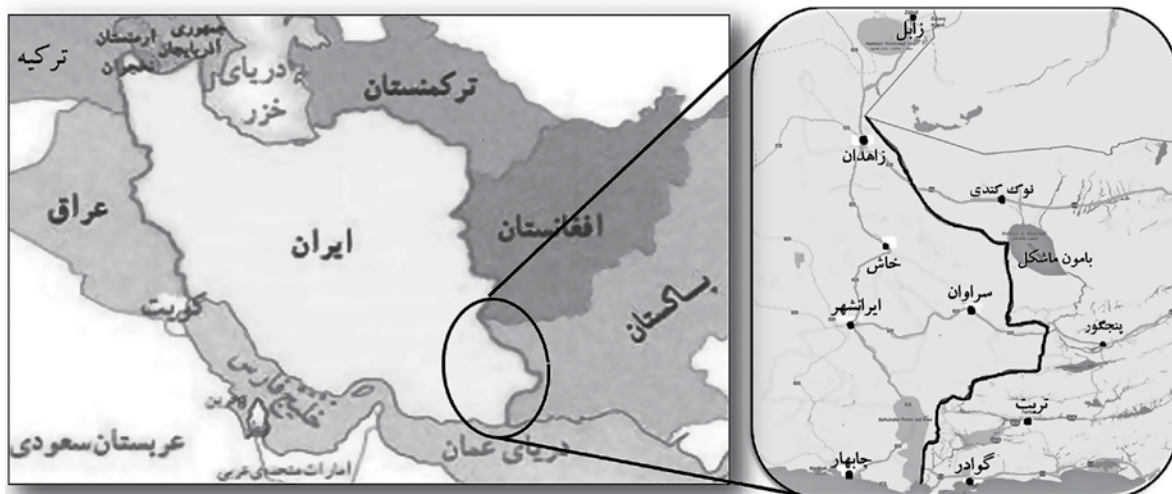
جعفری اظهار داشت: یکی از مسائل مهم در تجارت با ایران این است که هند، بازار این کشور را از آن خود کرده است. هند در ازای نفت محصولات خود را به ایران صادر می کند و در حال حاضر برنج هندی جای برنج پاکستانی را در ایران گرفته است.

پاکستان در حال از دست دادن بازار مهم ترین صادرات خود یعنی برنج به ایران می باشد. کشورهایی چون آمریکا، عربستان و قطر مخالف گسترش تجارت پاکستان با ایران هستند و ادعا می کنند در صورتی که اسلام آباد برای دریافت انرژی به تهران رجوع نکند، انرژی و سوخت مورد نیاز این کشور را تأمین خواهند کرد.

از یک بعد دیگر هم می توان این موضوع را بررسی کرد و آن این که اگر ایران خواسته باشد در پاکستان سرمایه گذاری کند یا به دنبال اجرای پروژه های اقتصادی در این کشور باشد یا چه کشورهایی رقابت کند. اولین کشوری که ایران باید با آن مواجه شود چین است.

چین با سرمایه گذاری ۴۶ میلیارد دلاری بیشترین سرمایه گذاری خارجی در پاکستان را به خود اختصاص داده است. چین علاوه بر پروژه بندر گوادر و احداث بزرگراه به کشورهای آسیای مرکزی، راکتورهای هسته ای پاکستان در منطقه چشمه (سرچشمه رود سند) راه اندازی کرده است و سالهاست که روابط عمیق سیاسی و اقتصادی با این کشور دارد.

مسلم است که ایران نمی تواند در این زمینه با چین رقابت کند. به عبارتی ایران نه توان چنین سرمایه گذاری در پاکستان را دارد و نه خواهان امتیازی از این کشور است تا خواسته باشد چنین کاری انجام دهد.

روابط تجاری پاکستان با ایران و جهان

اطلاعات اساسی کشور پاکستان ۲۰۱۵

چین، امارات، عربستان، کویت، هند، اندونزی	شرکای عمده وارداتی	۱۹۶	جمعیت (میلیون نفر)			
		۷۹۶۰۹۵	مساحت (کیلومتر مربع)			
چین، امارات، ایالات متحده آمریکا، افغانستان، انگلیس، آلمان	شرکای عمده صادراتی	اسلام آباد	پایتخت			
		جمهوری فدرال	نوع حکومت			
		اردو، انگلیسی	زبان رسمی			
منسوجات (پوشاک، روتختی، پارچه‌های پنبه‌ای، نخ)، برنج، مصنوعات چرمی، لوازم ورزشی، مواد شیمیایی، مصنوعات، فرش و گلیم	اقلام عمده صادراتی به جهان	اسلام، مسیحی، بودایی	دین و مذهب			
		بندر کراچی، قاسم، گوادر	مناطق آزاد			
		لاهور، اسلام آباد، کراچی، راولپنڈی، پیشاور	شهرهای مهم			
نفت، مشتقات نفتی، ماشین‌آلات، پلاستیک، تجهیزات حمل و نقل، روغن خوراکی، کاغذومقوا، آهن و فولاد، چای	اقلام عمده وارداتی از جهان	۹۳۱ (PPP) میلیارد دلار ۲۷۰ (OER) میلیارد دلار	تولید ناخالص داخلی			
		۴.۲ (۲۰۱۵)	GDP درصد رشد			
		۵.۵ درصد (۲۰۱۵)	نرخ تورم (درصد)			
گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی، پوست خام دباغی نشده، ترانسفورماتورها، مصنوعات پلاستیکی، نخود رسمی، کاشی یا سرامیک، سیب‌درختی، کف پوش‌های سینتتیک یا مصنوعی، پلی اتیلن	اقلام عمده صادراتی ایران (۱۳۹۴)	۵۰۰۰ دلار (۲۰۱۵)	درآمد سرانه (دلار)			
		۲۹ میلیارد دلار	سرمایه‌گذاری خارجی			
		۶.۵ درصد	نرخ بیکاری			
		۰/۲۷	شاخص باز بودن اقتصاد			
		۱۹ (میلیارد دلار)	ذخایر ارزی و طلا			
برنج، دانه کنگد، گوشت، میوه، منسوجات، وسیله نقلیه آبی، قوطی و حلب، چرخ خیاطی، اشیاء مورد استفاده در دندانپزشکی بزرگ، اکسید آلومینیوم، سنگ آهن به هم فشرده، سایر مکمل‌های دارویی	اقلام عمده وارداتی ایران (۱۳۹۴)	هر دلار ۱۰۱ روپیه پاکستان	نوع پول و برابری با دلار			
		۶۳.۵ میلیارد دلار	بدهی خارجی			
		اتحادیه جنوب شرق آسیا، سازمان جهانی تجارت، صندوق بین‌المللی پول، سازمان کنفرانس اسلامی، دی هشت، اگو	عضویت در سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای			
موازنه		۲۲- میلیارد دلار	تراز بازرگانی			
۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۵	مبادلات بازرگانی با جهان (میلیارد دلار)
-۲۰	-۲۲	۲۵	۲۴	۴۶	۴۵	
۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	ارزش صادرات نفت ایران (میلیون دلار)
-	-	-	۱۰	۴۸۹	۶۳۵	
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲		۱۳۹۱		صادرات غیر نفتی ایران (میلیون دلار)
۶۳۹	۹۷۱	۶۳۴		۴۳۱		
۲۲۶	۲۶۹	۲۲۰		۱۸۶		واردات ایران (میلیون دلار)
۴۱۳	۷۰۲	۳۱۴		۲۳۵		
نوزدهمین اجلاس کمیسیون مشترک - آذرماه ۹۳ اسلام آباد هفتمین کمیته مشترک تجاری - اردیبهشت ۹۴ تهران دومین نشست فنی کارگروه تخصصی - شهریور ۹۴ کراچی چهارمین کمیته مشترک تجارت مرزی - تیرماه ۹۵ اسلام آباد		تاریخ آخرین اجلاس		زغال، سنگ گچ، سنگ آهک، سنگ آهن، کرومیت، دولومیت، سنگ مرمر، گاز، نفت، مس		محصولات عمده معدنی

اقتصاد پاکستان

(US aid) به پاکستان در یک دهه گذشته بالغ بر ۷ میلیارد دلار بوده که بخش های انرژی، بهداشت، کشاورزی و سایر مسائل توسعه ای از موضوعات این کمک های مالی به شمار می رود. صادرات نساجی و محصولات کشاورزی و همچنین اعزام نیروی کار مهم ترین منابع درآمدی این کشور را تشکیل می دهد.

سیاسی داخلی رنج می برد. به همین دلیل و به دلیل بروز فجایع طبیعی فراوان در این کشور از جمله زلزله، سیل و ... در طی این سالها اقتصاد آن نتوانسته به رشد چشمگیری دست یابد. این کشور همواره اتکاز زیادی به تسهیلات بین المللی شامل کشورهای خارجی، بانک جهانی و صندوق بین المللی پول داشته است. در همین راستا کمک های توسعه ای آمریکای

پاکستان با نام رسمی «جمهوری اسلامی پاکستان» از نظر اندازه سی و چهارمین کشور جهان است و از نظر جمعیت ششمین کشور جهان. ۷۱ درصد جمعیت پاکستان در روستاها و ۲۹ درصد در بافت شهری زندگی می کنند. درآمد سرانه پایین پاکستان، این کشور را در ردیف کشورهای کم درآمد جهان قرار داده است. پاکستان چند دهه است از ناهماهنگی های

شاخص های اقتصادی پاکستان ۲۰۱۶

واحد	پایین ترین	بالا ترین	قبلی	واقعی	پاکستان
در صد	۱،۸۰-	۱۰،۲۲	۴،۰۳	۴،۲۴	نرخ رشد تولید ناخالص داخلی
در صد	۱،۸۰-	۱۰،۲۲	۴،۰۳	۴،۲۴	نرخ تولید ناخالص داخلی رشد سالانه
USD میلیارد	۳،۷۱	۲۶۹،۹۷	۲۴۳،۶۳	۲۶۹،۹۷	تولید ناخالص ملی
PKR میلیون	۸۲۱۶۱۶۰،۰۰	۱۱۲۲۹۶۵۶،۰۰	۱۰۶۴۰۳۸۱،۰۰	۱۱۲۲۹۶۵۶،۰۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت
PKR میلیون	۳۷۸۱۵۵،۰۰	۱۲۴۶۵۴۴۳،۰۰	۱۱۷۸۱۰۲۲،۰۰	۱۲۴۶۵۴۴۳،۰۰	تولید ناخالص ملی
PKR میلیون	۱۲۸۳۱۵،۰۰	۱۵۶۰۱۸۶،۰۰	۱۳۸۸۳۹،۰۰	۱۵۰۳۷۳۱،۰۰	خالص تشکیل سرمایه ثابت
دلار آمریکا	۳۰۴،۶۹	۱۱۵۲،۱۴	۱۱۱۴،۵۸	۱۱۵۲،۱۴	تولید ناخالص داخلی سرانه
دلار آمریکا	۳۰۵۶،۹۷	۴۷۴۴،۸۵	۴۵۹۰،۱۵	۴۷۴۴،۸۵	تولید ناخالص داخلی سرانه PPP
PKR میلیون	۱۷۷۵۳۴۶،۰۰	۲۲۲۲۳۳۷،۰۰	۲۱۶۰۲۲۳،۰۰	۲۲۲۲۳۳۷،۰۰	تولید ناخالص داخلی از کشاورزی
PKR میلیون	۱۸۶۳۸۰،۰۰	۲۵۹۲۷۱،۰۰	۲۴۲۲۰۳،۰۰	۲۵۹۲۷۱،۰۰	تولید ناخالص داخلی از ساخت و ساز
PKR میلیون	۱۰۶۵۳۳۳،۰۰	۱۴۱۲۴۵۳،۰۰	۱۳۶۹۰۰۳،۰۰	۱۴۱۲۴۵۳،۰۰	تولید ناخالص داخلی از تولید
PKR میلیون	۲۵۴۳۴۵،۰۰	۳۱۱۰۹۵،۰۰	۲۹۹۵۸۸،۰۰	۳۱۱۰۹۵،۰۰	تولید ناخالص داخلی از معدن
PKR میلیون	۴۳۲۴۲۷۴،۰۰	۶۲۶۱۳۱۴،۰۰	۵۹۶۵۹۵۷،۰۰	۶۲۶۱۳۱۴،۰۰	تولید ناخالص داخلی از خدمات
PKR میلیون	۹۵۹۴۹۹،۰۰	۱۴۲۱۷۳۷،۰۰	۱۳۶۴۲۵۵،۰۰	۱۴۲۱۷۳۷،۰۰	تولید ناخالص داخلی از حمل و نقل

منبع: tradingeconomics

شاخص های تجارت پاکستان ۲۰۱۶

واحد	پایین ترین	بالا ترین	قبلی	واقعی	پاکستان تجارت
PKR - میلیون	-۲۹۴۴۶۹،۰۰	۶۴۵۷،۰۰	-۲۳۶۰۹۶،۰۰	-۲۶۰۹۶۹،۰۰	موازنه تجاری
PKR - میلیون	۵۱،۰۰	۲۷۵۴۸۳،۰۰	۱۸۳۶۶۰،۰۰	۱۸۴۴۹۷،۰۰	صادرات
PKR - میلیون	۹۶،۰۰	۴۷۲۲۲۸،۰۰	۴۱۹۷۵۶،۰۰	۴۴۵۴۶۶،۰۰	واردات
USD - میلیون	-۴۲۱۳،۰۰	۱۴۱۸،۰۰	-۸۰۸،۰۰	-۱۳۳۸،۰۰	حساب جاری
در صد	-۸،۵۰	۴،۹۰	-۱،۰۰	-۱،۲۰	حساب جاری به تولید ناخالص داخلی
USD - میلیون	۳۳۱۷۲،۰۰	۷۲۹۷۸،۰۰	۶۹۵۵۸،۰۰	۷۲۹۷۸،۰۰	بدهی خارجی
نقاط شاخص	۴۹،۱۷	۹۴،۸۳	۵۷،۷۰	۵۷،۴۰	رابطه مبادله
USD - میلیون	۹۰۶،۰۰	۵۵۲۹،۰۰	۵۵۲۹،۰۰	۴۶۹۸،۰۰	حواله
تن	۶۴،۳۸	۶۵،۴۴	۶۴،۵۰	۶۴،۵۱	ذخایر طلا
USD - میلیون	-۴۰۷۸،۰۰	۵۶۳،۰۰	-۱۸۸۲،۰۰	-۱۳۱۹،۰۰	گردش سرمایه
۱K/BBL/D	۵۰،۰۰	۹۸،۰۰	۸۷،۰۰	۸۷،۰۰	تولید نفت خام
USD - میلیون	۲۰۹۹،۱۰	۳۱۸۴،۳۰	۲۸۴۷،۴۰	۲۶۷۷،۹۰	سرمایه گذاری مستقیم خارجی
	۶،۱۲	۹،۰۷	۹،۰۷	۸،۶۱	شاخص توریسم

منبع: tradingeconomics

شاخص های صنعتی پاکستان ۲۰۱۶

واحد تولید صنعتی	واقعی	قبله	بالترین	پایین ترین
واحد تولید صنعتی	۱,۷۲	۱,۴۰	۳۵,۱۵	۲۱,۸۲-
تولید صنعتی	۱,۴۹	۲,۶۰	۳۳,۶۹	۱۹,۶۵-
تغییرات موجودی انبار	۱۷۹۶۷۴,۰۰	۱۷۰۲۴۶,۰۰	۱۷۹۶۷۴,۰۰	۵۱۷۰۰,۰۰
تولیدات صنعتی (ماهانه)	۲,۷۴-	۳,۴۰	۳۱,۷۶	۱۷,۷۲-
شاخص رقابتی	۳,۴۹	۳,۴۵	۳,۸۱	۳,۴۱
رتبه رقابتی	۱۲۲,۰۰	۱۲۶,۰۰	۱۳۳,۰۰	۸۳,۰۰
تولید سیمان	۲۸۹۷,۰۰	۳۱۶۰,۰۰	۳۲۸۱,۰۰	۸۶۴,۰۰
آسانی کسب و کار	۱۴۴,۰۰	۱۴۸,۰۰	۱۴۸,۰۰	۸۵,۰۰
تولید الکتریسیته	۷۴۸۷,۰۰	۵۸۹۵,۰۰	۱۱۰۸۳,۰۰	۴۱۹۵,۰۰
شاخص فساد مالی	۳۰,۰۰	۲۹,۰۰	۳۰,۰۰	۱۰,۰۰
رتبه فساد مالی	۱۱۷,۰۰	۱۲۶,۰۰	۱۴۴,۰۰	۳۹,۰۰

منبع: tradingeconomics

مهم ترین اقلام صادراتی به جهان در سال ۲۰۱۴

ارزش (میلیارد)	نام کالا
۵۳۳۳	پنبه
۳۹۵۹	یراق آلات و دیگر اشیاء استفاده در لباس
۳۸۵	منسوجات گرم _ روتختی
۲۱۸۱	حبوبات
۷۲۲	نمک، سولفور، سنگ، آهک، گچ و سیمان
۶۳۳	شکر و شیرینی
۵۹۲	روغن نباتی
۴۵۰	پلاستیک و مصنوعات پلاستیکی
۴۳۴	میوه و خشکبار
۳۴۸	تجهیزات پزشکی و چشم پزشکی
۳۳۳	گوشت
۱۷۲	مس و مصنوعات مس
۱۶۹	دارو و محصولات دارویی
۱۲۸	فرش و گلیم
۱۲۷	پوست و چرم و کالاهای چرمی

منبع: trade map

مهم ترین اقلام وارداتی از جهان در سال ۲۰۱۴

ارزش	نام کالا
۱۵۲۴۷	نفت و مشتقات نفتی
۳۰۵۸	ماشین آلات - راکتور هسته ای بویلرها
۳۸۲	تجهیزات برقی و الکترونیکی
۲۰۱۵	مواد شیمیایی آلی
۱۹۷۹	روغن نباتی و حیوانی
۱۸۴۰	آهن و فولاد
۱۵۶۹	پلاستیک و مواد پلاستیکی
۱۲۳۸	خودرو به غیر از قطار و ترن
۱۰۴۶	پنبه
۹۸۱	کشتی - قایق و سایر شناورها
۸۵۸	کتاب - جزایر چاپی - فیلم
۶۷۴	محصولات دارویی
۶۰۶	کود
۴۷۹	دانه روغنی
۴۴۱	کاغذ و مقوا

مبادلات تجاری پاکستان با جهان از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵ ارزش: میلیارد دلار

سال	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
صادرات	۱۸,۳	۲۱,۵	۲۶,۳	۲۴,۷	۲۵	۲۵	۲۴
واردات	۲۸,۵	۳۲,۹	۳۸,۹	۴۰,۸	۳۹	۴۵	۴۶
تراز تجاری	-۱۰,۲	-۱۱,۴	-۱۲,۶	-۱۶,۱	-۱۴	-۲۰	-۲۲

مبادلات تجاری ایران و پاکستان

سال ۹۴ رسیده است. ارزش صادرات ایران به این کشور در هشت ماهه اول سال ۹۵ نیز به مبلغ ۵۰۶ میلیون و ۲۴۸ هزار دلار می‌رسد. واردات ایران از پاکستان نیز در دهه اخیر پس از فراز و فرودهایی، از مبلغ ۱۶۹ میلیون و ۲۰۰ هزار دلار کالا در سال ۸۵ به مبلغی معادل ۲۲۶ میلیون و ۱۰۰ هزار دلار در سال ۹۴ رسیده است. ارزش واردات ایران از این کشور در هشت ماهه اول سال جاری نیز به مبلغی معادل ۲۲۶ میلیون و ۹۸۰ هزار دلار می‌رسد

در همین بازه زمانی اقلام عمده وارداتی ایران از پاکستان نیز عبارتند از: برنج، دانه کنجد، گاو گوشتی، نخود رسمی غلاف‌کنده، «گلایی هندی، انبه و منگوتین»، سبزیجات غلاف‌دار، لوبیا چیتی، عدس، «سایر حیوانات از نوع گاو»، لوبیا قرمز و پارچه. براساس آمارهای گمرک ایران همچنین ارزش صادرات کشورمان به پاکستان در یک دهه اخیر دو برابر شده و از ۳۰۰ میلیون و ۷۰۰ هزار دلار در سال ۸۵ به ۶۳۵ میلیون دلار در

بررسی آمارهای رسمی گمرک ایران نشان می‌دهد در هشت ماهه اول سال ۹۵ عمده صادرات غیرنفتی ایران به پاکستان را فرآورده‌های نفتی، گاز و محصولات پتروشیمی تشکیل می‌دهد. سایر اقلام عمده صادراتی ایران به این کشور عبارتند از: انواعی از کف‌پوش، پوست حیوانات از جنس گوسفند، آبمیوه تغلیظ شده، تخم‌گشیز، آخال کائوچو، پسته، کاشی، شکلات، سرب و شیر خشک

مبادلات تجاری ج.ا.ایران و پاکستان از سال ۲۰۱۰ الی ۸ ماهه ۲۰۱۵ ارزش: میلیون دلار

سال	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
صادرات	۴۷۷	۵۳۸	۶۹۳	۶۲۸	۸۰۰	۶۱۵
واردات	۳۳۴	۲۸۶	۱۹۶	۲۱۵	۲۱۵	۱۸۱
حجم تجارت	۸۱۱	۸۲۴	۸۸۹	۸۴۳	۱۰۱۵	۷۹۶
تراز تجاری	۱۳۳	۲۵۲	۴۹۷	۴۱۳	۵۸۵	۴۳۴

مبادلات تجاری ج.ا.ایران و پاکستان از سال ۱۳۸۹ الی ۸ ماهه ۱۳۹۵ ارزش: میلیون دلار

سال	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵ (۸ ماهه)
صادرات	۵۴۹	۶۵۲	۴۲۱	۶۳۴	۹۷۱	۶۳۹	۴۸۲
واردات	۳۸۲	۲۷۲	۱۸۶	۳۲۰	۲۶۹	۲۲۶	۲۱۵
حجم تجارت	۹۳۱	۹۲۴	۶۰۷	۹۵۴	۱۲۴۰	۸۶۵	۶۹۷
تراز تجاری	۱۶۷	۳۸۰	۲۳۵	۳۱۴	۷۰۲	۴۱۳	۲۶۷

مهم‌ترین اقلام وارداتی از پاکستان در سال ۱۳۹۴

نام کالا	ارزش (میلیون دلار)
برنج	۱۷۵
دانه کنجد	۲۳
حیوانات زنده (گاو)	۲۵
محصولات نباتی	۲۰

مهم‌ترین اقلام صادراتی به پاکستان در سال ۱۳۹۴

نام کالا	ارزش (میلیون دلار)
گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل	۹۰
قیر نفت	۸۲
پوست خام گوسفند و بره دباغی نشده	۴۶
ترانسفورماتورها	۳۹
مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد	۳۱
نخود رسمی غلاف‌کنده	۳۰
کاشی با سرامیک	۲۷
سیب‌درختی تازه	۲۴
کف‌پوش‌ها از مواد نسجی سیتیک یا مصنوعی	۲۴
پلی‌اتیلن	۱۹

مناقصه های خدمات فنی و مهندسی افغانستان

گروه ترجمه

مهلته ارسال مدارک و شرکت در مناقصه تا تاریخ	شماره پیوست مناقصه	معرفی پروژه
۱ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۸۷۶۰۴	آسفالت جاده ۱۹،۹۵ کیلومتری منطقه دره صوف استان سمنگان
۱ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۸۷۶۰۳	احداث جاده و بازسازی ساختمان ها
۵ فوریه ۲۰۱۷	۳۵۱۵۳۸۹۶	ساخت تعاونی برای ساختمان ها و دفاتر مزار
۱ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۴۳۳۶۷	انتقال کابل فیبر نوری به وزارت انرژی و آب
۴ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۳۷۹۷۲	کارهای آبیاری
۱ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۳۷۹۶۹	تدارک کارهای حفاظت از بانک جفرخیل
۱ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۳۷۹۶۸	تدارک کارهای حفاظت از بانک چل ایوان
۸ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۰۴۰۳۳۷	بازسازی و نوسازی جاده
۵ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۷۴۶۶۵۷	احداث خط انتقال ۵۰۰ کیلوولتی
۳۱ اکتبر ۲۰۱۷	۳۶۲۶۷۱۲۲	ساخت و ساز ساختمان و تأسیسات و خدمات تعمیرات و نگهداری
۳ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۲۵۱۱۶۰	ساخت و ساز بزرگراه ملی
۱۷ اکتبر ۲۰۱۷	۳۵۵۳۲۰۳۶	احداث کانال های جدید از میدان سرسبزی به کانال وزیر آباد
۳۰ ژوئن ۲۰۱۷	۳۴۵۱۹۳۱۲	مقدمات بازسازی و نوسازی
۳۰ ژوئن ۲۰۱۷	۳۴۵۱۹۳۱۱	مقدمات بازسازی و نوسازی
۳۰ ژوئن ۲۰۱۷	۳۴۵۱۹۳۱۰	مقدمات بازسازی و نوسازی
۶ آوریل ۲۰۱۷	۳۳۰۰۱۱۴۲	انتخاب، تسهیلات و ظرفیت سازی بخش های خدماتی
۱۹ مارس ۲۰۱۷	۳۲۱۴۱۷۱۳	احداث بیمارستان ۵۰ تخت خوابی در زورمت، استان پکتیا
۱۹ مارس ۲۰۱۷	۳۲۱۴۱۷۰۹	احداث بیمارستان ۵۰ تخت خوابی در شولنگارا، استان بلخ
۱۹ مارس ۲۰۱۷	۳۲۱۴۱۷۰۵	احداث بیمارستان ۵۰ تخت خوابی در ده صلاح، استان بغلان
۱۹ مارس ۲۰۱۷	۳۲۱۴۱۷۰۳	احداث بیمارستان ۱۰۰ تخت خوابی در استان نیمروز
۱۹ مارس ۲۰۱۷	۳۲۱۴۱۶۶۷	احداث بیمارستان ۱۰۰ تخت خوابی در استان دیکندی
۱۹ مارس ۲۰۱۷	۳۲۱۴۱۶۶۴	ساخت و ساز و گسترش تسهیلات بهداشتی در بیمارستان قندهار
۱۹ مارس ۲۰۱۷	۳۲۱۴۱۴۴۴	احداث بیمارستان زایمان ۵۰ تخت خوابی در استان هلماند
۱۹ مارس ۲۰۱۷	۳۲۱۴۱۱۲۰	نوسازی ۱۲،۳ کیلومتر جاده و ساخت سازه هایی مثل پل تیر آهن در منطقه قیصر
۱۸ فوریه ۲۰۱۷	۳۲۱۴۰۶۶۴	ساخت و ساز ساختمان و آسفالت جاده و آبرسانی از کابل به روستای مزاری صفا
۱۹ مارس ۲۰۱۷	۳۲۱۲۵۶۵۳	احداث ۸ جاده
۱۹ مارس ۲۰۱۷	۳۲۱۱۹۸۶۳	نوسازی جاده
۱۸ فوریه ۲۰۱۷	۳۲۱۱۹۶۶۲	آسفالت
۳ سپتامبر ۲۰۱۷	۲۴۴۸۵۹۹۶	تدارک کار و ساخت و ساز ساختمان وزارت دادگستری
۳۰ نوامبر ۲۰۱۷	۲۰۶۳۰۹۶۲	ساخت و ساز کارگاه TTTI

مناقصه های خدمات فنی و مهندسی ازبکستان

گروه ترجمه

مهلته ارسال مدارک و شرکت در مناقصه تا تاریخ	شماره پیوست مناقصه	معرفی پروژه
۴ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۹۵۰۸۹	بازسازی مدارس خوارزم
۴ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۹۵۰۸۸	نوسازی و تعمیر رایانه های شخصی منطقه خوارزم
۴ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۹۵۰۳۶	نوسازی مدارس پایتخت در منطقه خوارزم
۵ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۷۱۳۵۳	ساخت و ساز، فونداسیون و زیرسازی اتاق های مخصوص خشک کردن
۱ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۵۱۶۵۹	تعمیرات اصلی مدارس تاشکنت
۸ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۸۳۴۹۲۰	پروژه بازسازی سیستم کانال منطقه سرخندریه
۸ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۸۳۴۹۱۵	بازسازی کانال های اصلی آبیاری منطقه خوارزم
۱ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۷۰۶۲۴۴	بازسازی کانال های اصلی آبیاری منطقه خوارزم
۱۹ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۴۳۱۰۴۲	جداساز دینامیکی پر کارآمد برای آسیاب سیمان
۱۹ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۴۳۱۰۴۰	بازسازی و توسعه تصفیه خانه و ساخت خط لوله های اصلی به طول ۲ کیلومتر
۱۶ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۴۱۷۷۳۵	بازسازی و توسعه تصفیه خانه و ساخت خط لوله های اصلی به طول ۲ کیلومتر
۸ ژوئن ۲۰۱۷	۳۳۹۹۶۸۷۵	بازسازی جاده تاشکند - اوش
۸ ژوئن ۲۰۱۷	۳۳۹۹۶۸۷۴	ادامه بازسازی جاده تاشکند - اوش
۲۲ آوریل ۲۰۱۷	۳۳۲۴۶۰۳۲	نوسازی و بهینه سازی ایستگاه های فرعی انتقال

مناقصه های خدمات فنی و مهندسی قزاقستان

گروه ترجمه

مهرت ارسال مدارک و شرکت در مناقصه تا تاریخ	شماره پیوست مناقصه	معرفی پروژه
۲ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۸۳۳۳۶	خدمات مشاوره برای پروژه نوسازی اوشل الکترو
۲۷ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۲۵۰۲۰	خدمات مشاوره جهت تجهیزات برای تعمیرات جاده
۲۳ دسامبر ۲۰۱۷	۳۷۰۰۵۹۲۵	نوسازی شبکه ها
۲۲ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۹۴۰۰۳۳	بازسازی فاضلاب
۲۲ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۸۷۶۰۷۷	قرارداد بازسازی فاضلاب از بودجه درآمد حاصل از وام
۲۵ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۷۵۸۸۰۹	استفاده از نرم افزار دارای مجوز Certex
۱ مارس ۲۰۱۷	۳۶۷۵۸۰۶۲	استفاده از نرم افزار دارای مجوز Certex
۸ دسامبر ۲۰۱۷	۳۶۷۴۴۶۵۸	نوسازی و ارتقای تأمین آب و دفع فاضلاب
۳ نوامبر ۲۰۱۷	۳۶۱۶۰۲۷۷	پروژه های نوسازی سیستم های آبیاری
۱۶ اکتبر ۲۰۱۷	۳۵۷۳۳۳۵۲	بازسازی دیگ های بخارخانه
۱۶ اکتبر ۲۰۱۷	۳۵۷۳۳۳۵۱	بازسازی سیستم ضد عفونی تصفیه خانه
۱۶ اکتبر ۲۰۱۷	۳۵۷۳۳۳۵۰	نوسازی ایستگاه پمپاژ آب
۲ اکتبر ۲۰۱۷	۳۵۷۰۴۵۰۴	بازسازی و ارتقای ۶۲ کیلومتر بخش جاده
۲۲ سپتامبر ۲۰۱۷	۳۵۵۰۱۰۱۸	پروژه بهبود تأمین آب روستایی و ساخت خط لوله توزیع و شبکه های آبرسانی
۱۳ سپتامبر ۲۰۱۷	۳۵۳۵۲۶۵۲	بازسازی ۱۰۱۴ کیلومتر جاده آستانه به شالکار و خدمات مشاوره
۸ سپتامبر ۲۰۱۷	۳۵۲۸۹۳۳۰	نوسازی و ارتقای سیستم آب و فاضلاب
۲۲ آگوست ۲۰۱۷	۳۵۰۵۶۱۰۵	خرید تجهیزات و ماشین آلات
۲۲ آگوست ۲۰۱۷	۳۵۰۲۲۶۴۴	پوشش و بازسازی چاه های زهکشی عمودی
۲۱ جولای ۲۰۱۷	۳۴۵۸۰۹۵۵	نوسازی تسهیلات ذخیره گاز زیرزمینی بوزوآ
۲۰ جولای ۲۰۱۷	۳۴۵۵۳۷۶۲	بهبود زیرساخت های تراموا و تجدید بخشی از ناوگان تراموای موجود
۱۴ می ۲۰۱۷	۳۳۵۸۳۵۵۹	بازسازی ایستگاه های آب و پمپاژ
۱۳ می ۲۰۱۷	۳۳۵۶۲۹۴۴	احیاء و نوسازی توزیع ولتاژ متوسط و پایین
۱۰ می ۲۰۱۷	۳۳۵۳۳۹۴۰	نوسازی و بهینه سازی زیرساخت های تأمین آب
۲۲ آوریل ۲۰۱۷	۳۳۲۱۷۴۶۵	برنامه نصب و راه اندازی DH سنج
۱۱ آوریل ۲۰۱۷	۳۳۰۴۴۲۹۵	تسهیلات ذخیره سازی گاز بوزوآ
۳ مارس ۲۰۱۷	۳۲۴۰۹۶۳۱	پروژه بهبود تأمین آب منطقه روستایی
۳ مارس ۲۰۱۷	۳۲۴۰۹۶۳۰	پروژه احیای آبیاری و زهکشی
۲۸ فوریه ۲۰۱۷	۳۱۸۱۴۱۷۸	نوسازی شبکه گاز، عرضه، نصب و راه اندازی سیستم های خط لوله مدرن و تجهیزات جانبی
۲۸ فوریه ۲۰۱۹	۲۷۷۳۲۱۹۲	پروژه رشد ایستگاه های فرعی
۳۱ اکتبر ۲۰۲۴	۲۴۵۱۲۹۹۱	توسعه شبکه های هوشمند با فونداسیون قوی

مناقصه های خدمات فنی و مهندسی قطر

گروه ترجمه

مهلته ارسال مدارک و شرکت در مناقصه تا تاریخ	شماره پیوست مناقصه	معرفی پروژه
۱۲ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۷۰۲۶۹	تعمیرات و خدمات لوله کشی
۶ فوریه ۲۰۱۷	۳۷۱۵۹۹۱۴	جوشکاری
۳۰ ژوئن ۲۰۱۷	۳۶۹۵۰۷۶۴	تدارکات طراحی و محوطه سازی در جاده های شمال و مرکز
۳۰ ژوئن ۲۰۱۷	۳۶۹۴۸۱۶۶	عمیق تر کردن کانال های غربی و کارهای نوسازی
۳۱ مارس ۲۰۱۷	۳۶۹۴۸۱۶۵	تأمین، نصب، راه اندازی و نگهداری ساختمان
۳۱ مارس ۲۰۱۷	۳۶۹۴۸۱۶۴	طراحی و ساخت مراکز بازدید از جمله نمایشگاه، موزه و سالن چند منظوره
۵ فوریه ۲۰۱۷	۳۶۸۷۲۶۸	خدمات تعمیرات و نگهداری و کارهای داریست و نقاشی
۵ می ۲۰۱۷	۳۶۶۰۷۸۸۸	کارهای تعمیرات کارخانه
۳۰ نوامبر ۲۰۱۹	۳۶۶۰۷۴۸۶	مرکز کنترل اضطراری
۳۰ نوامبر ۲۰۲۰	۳۶۵۷۹۴۰۴	ساخت استادیوم ورزشی ۸۰۰۰۰ نفره
۳۰ نوامبر ۲۰۲۱	۳۶۳۸۴۱۲۲	مهندسی، تدارکات و مدیریت ساخت و ساز و خدمات GTL
۱۲ ژوئن ۲۰۱۷	۳۶۰۹۸۴۰۱	خدمات تعمیرات و نگهداری در میداین دخان
۱۶ سپتامبر ۲۰۱۷	۳۶۰۹۸۱۸۳	عملیات مکانیکی مختلف در کارخانه NGL
۳۱ مارس ۲۰۲۰	۳۵۲۷۲۳۹۴	توسعه بزرگراه دوحه
۲۰ فوریه ۲۰۱۹	۳۴۹۸۴۴۹۶	نصب مجدد سوپاپ ایمنی در میداین دخان
۳۰ ژوئن ۲۰۱۸	۳۴۸۷۷۷۰۲	ارائه معماری، برند، طراحی و خدمات مشاوره ساخت و ساز
۳۱ آگوست ۲۰۲۱	۳۴۸۰۸۲۳۰	نظارت بر ساخت و ساز متروی دوحه
۳۱ جولای ۲۰۱۷	۳۴۴۹۵۱۴۹	فاز نخست پروژه موتورخانه قطر
۳۰ ژوئن ۲۰۱۷	۳۴۲۶۸۹۳۹	توسعه ساختمان اداری با مجموع مساحت ۱۱۴۳۰ متر مربع در لوسیل
۳۱ اکتبر ۲۰۱۸	۳۴۱۴۱۰۷۴	پروژه برج ۴۱ طبقه در غرب خلیج
۱۸ ژوئن ۲۰۱۷	۳۳۸۱۴۲۷۵	موانع حفاظتی و مجاری آبگذر برای خط لوله های میداین دخان
۳۱ می ۲۰۱۷	۳۳۷۱۵۹۵۵	طراحی استادیوم رایان
۳۱ مارس ۲۰۱۷	۳۲۷۴۱۱۱۴	احداث شش مرکز خرید جدید در سراسر کشور
۲۸ فوریه ۲۰۱۷	۳۲۲۱۸۹۱۳	خدمات دکل حفاری دریایی
۲۸ فوریه ۲۰۲۰	۳۲۲۰۰۸۳۷	حفاظت تجهیزات تهویه مطبوع واقع در دخان
۲۰ دسامبر ۲۰۲۰	۳۲۰۷۳۰۷۵	تمیز کردن، نقاشی، بازرسی و صدور گواهینامه مخزن برای عملیات دریایی
۹ جولای ۲۰۱۷	۳۲۰۷۲۴۶۱	سیستم حفاظت کاتدی مخازن آب
۱۴ آگوست ۲۰۱۷	۳۲۰۵۷۳۴۶	اجرای ابزار دقیق
۲۰ آگوست ۲۰۱۷	۳۲۰۵۷۱۵۲	پارکینگ های ایستگاه آتش نشانی
۲۸ فوریه ۲۰۲۱	۳۲۰۵۶۸۴۳	خدمات حفاظت از عایق برای عملیات گازی میسید
۱۹ آوریل ۲۰۱۷	۳۲۰۲۷۶۱۵	نصب دتکتورهای گازی حساس به اشتعال و مواد سمی
۳۰ جولای ۲۰۱۸	۳۱۶۹۶۰۴۱	قرارداد اصلی ساخت و ساز خوابگاه های مده در دبی

نمایشگاه‌های بازرگانی، حمل و نقل، لوازم و تجهیزات بین‌المللی، گردشگری سلامت و فناوری‌های نوین ساختمان

مترجم: مهندس زهرا پزشکی

نمایشگاه‌های بازرگانی		
نمایشگاه بین‌المللی فناوری‌های الکترونیکی در بخش‌های بازرگانی، تخصصی و مسکونی	توضیحات	ISE Integrated Systems Europe
۷ تا ۱۰ فوریه ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
هلند، آمستردام	محل برگزاری	
تلفن: +۳۱ ۲۰ ۲۴۰ ۲۴۲۴ و نمابر: +۳۱ ۲۰ ۲۴۰ ۲۴۰۵	اطلاعات تماس	
office@iseurope.org	پست الکترونیک	
https://www.iseurope.org/	وبسایت	
نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی چاپ، بسته‌بندی و مارک‌های تجاری	توضیحات	PrintFair
۷ تا ۱۰ آوریل ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
هند، بنگالور	محل برگزاری	
تلفن: +۹۱ ۹۳۹۶ ۵۵۵ ۸۸۸	اطلاعات تماس	
support@meraevents.com	پست الکترونیک	
http://www.meraevents.com/event/printfair۲۰۱۷-	وبسایت	
نمایشگاه بین‌المللی وسایل نقلیه بازرگانی	توضیحات	Commercial Vehicle Show
۲۵ تا ۲۷ آوریل ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
انگلستان، بیرمینگام	محل برگزاری	
تلفن: +۴۴ (۰) ۲۰ ۷۶۳۰ ۲۱۰۲	اطلاعات تماس	
rob@cvshow.com	پست الکترونیک	
https://cvshow.com/	وبسایت	
نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی وسایل نقلیه صادراتی	توضیحات	Malaysia Commercial Vehicle Expo
۱۸ تا ۲۰ می ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
مالزی، سریکامبانگان	محل برگزاری	
تلفن: +۶۰ ۳۷۷۷۰ ۸۳۹۹	اطلاعات تماس	
info@asiantrucker.com	پست الکترونیک	
http://www.mcve.com.my/	وبسایت	
UAV نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی فناوری	توضیحات	DroneExpo
۹ تا ۱۱ ژوئن ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
یونان، آتن	محل برگزاری	
تلفن: +۳۰ ۲۱۰ ۶۶۱۹۸۲۷	اطلاعات تماس	
contact@drone-expo.eu	پست الکترونیک	
http://drone-expo.eu/	وبسایت	
نمایشگاه‌های حمل و نقل		
نمایشگاه بین‌المللی حمل و نقل و واردات و صادرات	توضیحات	TransporterTage
۹ تا ۱۲ می ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
آلمان، برلین	محل برگزاری	
تلفن: +۴۹ ۳۰ ۸۳۲ ۱۷۹ ۲۲۲ و نمابر: +۴۹ ۳۰ ۸۳۲ ۱۷۹ ۲۲۰	اطلاعات تماس	
info@agentur-peppel.de	پست الکترونیک	
http://www.transportertage-bb.de/	وبسایت	

نمایشگاه بین المللی کنترل، ذخیره سازی، حمل و نقل و توزیع	توضیحات	STL
۲۵ تا ۲۸ آوریل ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
روسیه، مسکو	محل برگزاری	
تلفن: ۳۷ ۹۹ ۷۹۵ (۴۹۹) ۸	اطلاعات تماس	
centr@expocentr.ru	پست الکترونیک	
http://www.stl-expo.ru/	وبسایت	
نمایشگاه بین المللی تجهیزات حمل و نقل	توضیحات	Transportation
۱۵ تا ۱۸ می ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
فنلاند، جیویسکیلا	محل برگزاری	
تلفن: ۰۱۴ ۳۳۴ ۰۰۰۰	اطلاعات تماس	
info@jklmessut.fi	پست الکترونیک	
http://www.jklpaviljonki.fi/fi	وبسایت	
نمایشگاه های لوازم و تجهیزات		
نمایشگاه بین المللی تجهیزات آموزشی	توضیحات	Interdidac
۲ تا ۴ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
اسپانیا، مادرید	محل برگزاری	
(تلفن: ۳۴) ۹۱ ۷۲۲ ۳۰ ۰۰ و شماره: ۰۱ ۷۲۲ ۵۸ ۰۱ (۳۴)	اطلاعات تماس	
lineaifema@ifema.es	پست الکترونیک	
http://www.ifema.es/Institucional_۰۱/	وبسایت	
نمایشگاه بین المللی تجهیزات و خدمات محصولات زیبایی	توضیحات	Professional Beauty Bangalore
۶ تا ۷ می ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
هند، بنگلور	محل برگزاری	
تلفن: ۰۲۲ ۶۱۷۱ ۳۲۰۷	اطلاعات تماس	
jasmine@professionalbeauty.in	پست الکترونیک	
http://www.professionalbeauty.in/	وبسایت	
نمایشگاه بین المللی صنایع تولیدی و تجهیزات	توضیحات	IEME
۹ تا ۱۲ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
چین، تیانجین	محل برگزاری	
تلفن: ۸۶ ۱۰ ۵۸۲۳ ۶۵۰۵ و شماره: ۸۶ ۱۰ ۵۸۲۳ ۶۵۶۷	اطلاعات تماس	
zwj@zhenweiexpo.com	پست الکترونیک	
http://www.ieme.com.cn	وبسایت	
نمایشگاه های گردشگری سلامت		
نمایشگاه بین المللی سلامت و تندرستی	توضیحات	aktiv & vital
۱۰ تا ۱۲ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
آلمان، درسدن	محل برگزاری	
تلفن: ۴۹ (۰) ۳۵۱ ۴۴۵۸ ۱۰۲ و شماره: ۴۹ (۰) ۳۵۱ ۴۴۵۸	اطلاعات تماس	
info@messe-dresden.de	پست الکترونیک	
http://www.aktiv-vital-messe.de	وبسایت	
نمایشگاه بین المللی مراقبت های بهداشتی	توضیحات	Zorgtotaal
۱۵ تا ۱۷ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
هلند، اوترخت	محل برگزاری	
تلفن: ۳۱ (۳۰) ۲۹۵ ۲۹۹۹	اطلاعات تماس	
info@jaarbeurs.nl	پست الکترونیک	
http://www.zorgtotaal.nl/nl-NL/Bezoeker/Route-en-Contact.aspx	وبسایت	

نمایشگاه بین‌المللی خدمات و کالاهای بهداشتی و زیبایی	توضیحات	Industry Of Beauty
۲۲ تا ۲۵ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
روسیه، ایرکاتسک	محل برگزاری	
تلفن: ۳۹ ۳۱ ۳۵ (۲) ۳۹۵ +۷	اطلاعات تماس	
info@sibexpo.ru	پست الکترونیک	
http://www.sibexpo.ru/	وبسایت	
نمایشگاه بین‌المللی گردشگری، اوقات فراغت و ورزش	توضیحات	SITT
۱۳ تا ۱۵ آوریل ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
روسیه، نووسیبیرسک	محل برگزاری	
تلفن: ۳۶ ۰۰ ۳۶۳ ۳۸۳ ۰۰۷ داخلی ۲۸	اطلاعات تماس	
verbitskaya@sibfair.ru	پست الکترونیک	
http://sitt-expo.ru/en-GB	وبسایت	
نمایشگاه‌های فناوری‌های نوین ساختمان		
نمایشگاه بین‌المللی ساختمان، ساخت‌وساز، فضاهای داخلی و گرمایش و تهویه	توضیحات	UzBuild
۱ تا ۳ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
ازبکستان، تاشکند	محل برگزاری	
تلفن: ۱۸ ۱۸ ۲۰۵ ۷۱ ۹۹۸ +	اطلاعات تماس	
uzbuild@ite-uzbekistan.uz	پست الکترونیک	
http://www.uzbuild.uz/	وبسایت	
نمایشگاه بین‌المللی گرمایش، تهویه مطبوع، آب و بهداشت، فناوری‌های محیط‌زیست، استخراج و انرژی‌های تجدیدپذیر	توضیحات	Aqua-Therm Tashkent
۱ تا ۳ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
ازبکستان، تاشکند	محل برگزاری	
تلفن: ۱۸ ۱۸ ۲۰۵ ۷۱ ۹۹۸ +	اطلاعات تماس	
uzbuild@ite-uzbekistan.uz	پست الکترونیک	
http://www.aquatherm-tashkent.uz/	وبسایت	
نمایشگاه بین‌المللی فناوری‌های ساخت‌وساز، عایق، بهداشت، گرمایش و تهویه مطبوع	توضیحات	Infacoma
۲ تا ۵ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
یونان، تسالونیک	محل برگزاری	
تلفن: ۲۹۱۱۱۱ ۲۳۱۰ ۳۰ + و نمایر: ۲۸۴۷۳۲ ۲۳۱۰ ۳۰ +	اطلاعات تماس	
exhibitions@helexpo.gr	پست الکترونیک	
http://www.helexpo.gr/	وبسایت	
نمایشگاه بین‌المللی ساختمان	توضیحات	LBA
۳ تا ۵ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
آلمان، ماگدبرگ	محل برگزاری	
تلفن: ۰۰ ۲۲۹۰ ۳۰ ۴۹ (۰) + و نمایر: ۰۹ ۲۲۹۰ ۳۰ ۴۹ (۰) +	اطلاعات تماس	
info@expotecgmbh.de	پست الکترونیک	
http://www.expotecgmbh.de/wDeutsch/index.php	وبسایت	
نمایشگاه بین‌المللی فناوری‌های انرژی پایدار آسیا	توضیحات	۲۰۱۷ SETA
۸ تا ۱۰ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
تایلند، بانکوک	محل برگزاری	
تلفن: ۹۷۱۸ ۶۲۸۳ ۲۰ ۸۶ +	اطلاعات تماس	
info@bayermesse.com	پست الکترونیک	
https://www.seta.asia/	وبسایت	
نمایشگاه بین‌المللی ساختمان سبز	توضیحات	Inventa
۱۰ تا ۱۲ مارس ۲۰۱۷	تاریخ برگزاری	
آلمان، کارلسروهه	محل برگزاری	
تلفن: ۵۱۲۸ ۳۷۲۰ ۷۲۱ (۰) ۴۹ + و نمایر: ۵۱۲۸ ۳۷۲۰ ۷۲۱ (۰) ۴۹ +	اطلاعات تماس	
david.koehler@messe-karlsruhe.de	پست الکترونیک	
https://www.inventa.info/website/home/index.jsp	وبسایت	

عمده اقلام صادراتی و وارداتی خراسان رضوی

(هشت ماهه سال ۹۴ و ۹۵)

منبع: ستاد نظارت
گمرکات خراسان رضوی

مدت مشابه سال قبل از نظر وزنی ۱۲۹ درصد و از لحاظ ارزشی ۸۰ درصد رشد داشته است.

پریفورم (PET) به میزان ۸۳ هزار تن به ارزش ۱۳ میلیون دلار که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر وزنی ۴۴ درصد و از لحاظ ارزشی ۳۴ درصد رشد داشته است.

کشورهای عمده صادراتی

کالاهای استان در ۸ ماهه سال جاری به ۷۶ کشور جهان صادر گردیده است که بیشترین رشد کالاهای صادراتی در کشورهای ذیل می باشد

افغانستان به میزان بالغبر ۸۰۲ هزار تن به ارزش ۵۸۷ میلیون دلار بوده است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از لحاظ وزنی ۹ درصد و از لحاظ ارزشی ۱۱ درصد رشد داشته است. عمده ترین اقلام صادر شده به این کشور کف پوش های مخملی باف، رب گوجه فرنگی، سایر روغن های سبک و فراورده ها به جز بنزین، کابل هم محور می باشد.

هنگ کنگ به وزن تقریبی ۲۰ تن به ارزش تقریبی ۱۶۸ میلیون دلار که از لحاظ وزنی ۲۲۳ درصد و از لحاظ ارزشی ۹۳۶ درصد رشد داشته است. عمده ترین اقلام صادراتی به کشور هنگ کنگ زعفران،

که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۶۹۰ درصد و از لحاظ ارزش ۷۳۱ درصد رشد یافته است

تخم مرغ خوراکی مربوط به انواع گونه های ماکیان تازه به وزن ۱۴/۶ هزار تن به ارزش تقریبی ۱۹ میلیون دلار که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر وزن و ارزش ۱۸ درصد رشد داشته است.

کابل هم محور و سایر هادی های برق هم محور به میزان ۲ هزار تن به ارزش ۱۷۳ میلیون دلار که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر وزن ۲۹ درصد و از لحاظ ارزش ۳۲ درصد رشد داشته است.

سایر کیسه های کوچک از پلی اتیلن به جز کیسه خون به میزان ۶۰۰۰ تن به ارزش ۱۷۲ میلیون دلار که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۱۲ درصد و از لحاظ ارزش ۱۱ درصد رشد داشته است.

مصنوعات پلاستیکی به وزن ۶۰۰۰ تن به ارزش ۱۸ میلیون دلار که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۱۴۵ درصد و از لحاظ ارزش ۱۳۶ درصد رشد داشته است.

سیب تازه به میزان ۴۷/۶ هزار تن به ارزش ۱۵/۷ میلیون دلار که نسبت به

بر اساس نتایج حاصل از آمار کارشناسی نشده سیستم تجارت خارجی گمرک ایران، میزان صادرات کالا از گمرکات خراسان رضوی طی هشت ماهه سال ۱۳۹۵، معادل ۱۴۳۰ هزار تن و به ارزش ۱۰۶۷ میلیون دلار می باشد که نسبت به مدت مشابه سال قبل در وزن ۶ درصد و در ارزش دلاری ۲ درصد رشد داشته است. لازم به ذکر است وزن و ارزش صادرات کالاها در مدت مشابه سال گذشته به ترتیب ۱۳۴۴ هزار تن و ۱۰۵۱ میلیون دلار بوده است.

اقلام عمده صادراتی استان

زعفران در بسته بندی بیش از ۳۰ گرم به میزان ۶۴۸۶۱ کیلوگرم به ارزش بالغبر ۹۳ میلیون دلار که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر وزن ۱۷۷ درصد و از لحاظ ارزش ۱۹۰ درصد رشد داشته است

کف پوش های غیر مخملی باف از مواد نسجی به میزان ۵۵۰۴ هزار تن به ارزش تقریبی ۵۲ میلیون دلار که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر وزن ۳۰ درصد و از لحاظ ارزش ۵ درصد رشد داشته است

پسته با پوست تازه یا خشک به میزان ۳۰۰۰ تن به ارزش بالغبر ۲۶ میلیون دلار

موی نرم حیوانات (کرک حلاجی شده یا شانزده) می باشد.

اسپانیا به وزن تقریبی ۳۵ تن به ارزش بالغ بر ۳۲ میلیون دلار که از نظر وزنی ۷۷ درصد و از لحاظ ارزشی ۸۳ درصد رشد داشته است عمده ترین اقلام صادر شده به این کشور زعفران، کف پوش غیر مخملی باف می باشد.

قزاقستان به میزان تقریبی ۱۹ هزار تن به ارزش تقریبی بالغ بر ۲۵/۶ میلیون دلار که از نظر وزنی ۳۱ درصد رشد و از لحاظ ارزشی ۱۴ درصد رشد داشته است. اقلام عمده صادراتی به این کشور خرما، پسته با پوست تازه و خشک شده، تیزابی بی دانه (انگور خشک کرده) می باشد.

پاکستان به میزان تقریبی ۱۳/۴ هزار تن به ارزش تقریبی بالغ بر ۱۱ میلیون دلار که از نظر وزنی ۵۳۳ درصد و از لحاظ ارزشی ۸۱ درصد رشد داشته است.

فرانسه به میزان تقریبی ۶۳ تن به ارزش تقریبی ۲/۴ میلیون دلار که از نظر وزنی ۲۵۸۹ درصد و از لحاظ ارزشی ۳۶۷ درصد رشد داشته است. اقلام عمده صادراتی به این کشور زعفران می باشد.

تجارت چمدانی

از کل ارزش صادرات غیر نفتی در سال جاری رقم ۸,۳۸۴ هزار دلار از محل تجارت چمدانی و رقم ۴۵,۹۵۹ هزار دلار از محل بازارچه های مرزی باجگیران و دوغارون بوده است.

واردات استان

در هشت ماهه سال ۱۳۹۵، میزان واردات استان بالغ بر ۲۴۱ هزار تن و به ارزش ۲۳۲/۴ میلیون دلار بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۱۴ درصد کاهش و از لحاظ ارزش ۰/۱ درصد رشد داشته است. ضمناً واردات سال گذشته به میزان ۲۸۰ هزار تن به ارزش ۲۳۲ میلیون دلار می باشد.

با توجه به مقایسه ارقام صادرات و واردات تراز بازرگانی خارجی گمرکات خراسان رضوی طی هشت ماهه سال ۱۳۹۵ مثبت و معادل ۸۳۵ میلیون دلار می باشد.

مسافری

در هشت ماهه سال ۱۳۹۵ - ۱۷۱۵۷۷۱ نفر از طریق گمرکات مرزی استان و همچنین فرودگاه مشهد تردد داشته اند. از این تعداد ۸۵۸۷۲۵ نفر وارد کشور و ۸۵۷۰۴۶ نفر خارج گردیده اند.

سرمایه گذاری ۲ میلیارد دلاری شرکت چینی در منطقه ویژه اقتصادی سرخس

تفاهم نامه سرمایه گذاری ۲ میلیارد دلاری یک شرکت دولتی چینی در این منطقه امضا شده که می توان آن را بزرگترین سرمایه گذاری خارجی در شمال شرق کشور دانست.

به گزارش روابط عمومی منطقه ویژه اقتصادی سرخس، احمد صادقی گلمکانی ضمن بیان مطلب فوق، در گفت و گو با خبرنگاران افزود: سرمایه گذاری خارجی در منطقه ویژه اقتصادی سرخس طی یک سال گذشته افزایش داشته است.

مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادی سرخس بیان کرد: طی دو هفته گذشته نیز سرمایه گذاران مختلف از کشورهای کره جنوبی، ایتالیا و چین به این منطقه آمده و قراردادهای واگذاری اراضی با این سرمایه گذاران منعقد شده است.

از زمان راه اندازی منطقه ویژه اقتصادی سرخس، سرمایه گذاران خارجی از کشورهای گرجستان، ترکیه، ترکمنستان و پاکستان در صنایع پالایشگاهی کوچک، فراوری برنج، تولید انواع مصالح ساختمانی به میزان ۳۵ میلیون دلار در منطقه ویژه اقتصادی سرخس سرمایه گذاری کرده اند

وی گفت: در همین راستا یکی از بزرگترین شرکت های دولتی کشور چین برای حضور در منطقه ویژه اقتصادی سرخس و سرمایه گذاری در حوزه نفت و گاز، نیروگاه و صنایع پتروشیمی اعلام آمادگی کرده که تاکنون سرمایه گذاری های کلان در کشورهای آفریقای جنوبی، مغولستان، آسیای میانه نیز انجام داده و سازنده بزرگترین شهرک صنعتی برای کارخانه ساسونگ بوده است.

صادقی گلمکانی افزود: این شرکت چینی در نخستین گام با مشارکت شرکت پارس پردیس جم و شرکت صنعتگران تعاون شرق آریان مبلغ ۲ میلیارد دلار سرمایه گذاری می کند که با این حضور، تحولی در صنعت و تجارت شرق کشور به وجود می آید. وی اظهار کرد: از زمان راه اندازی منطقه ویژه اقتصادی سرخس، سرمایه گذاران خارجی از کشورهای گرجستان، ترکیه، ترکمنستان و پاکستان در صنایع مینی پالایشگاهی، فراوری برنج، تولید انواع مصالح ساختمانی به میزان ۳۵ میلیون دلار در منطقه ویژه اقتصادی سرخس سرمایه گذاری کرده اند.

منطقه ویژه اقتصادی سرخس به دلیل موقعیت جغرافیایی خود که در کانون کشورهای عضو اکو قرار گرفته و همچنین بخاطر موقعیت راهبردی و جغرافیایی، به عنوان دروازه طلایی ورود به کشورهای آسیای میانه، چین، روسیه و پل ارتباطی بازارهای مهم تجاری آسیای مرکزی با کشورهای حوزه خلیج فارس، اروپا و کشورهای افغانستان و پاکستان است.

صادرات ۱۰۲ میلیون دلاری از مرزهای دوغارون و باجگیران طی ۹ ماهه ۹۵

به گفته مدیر کل دفتر هماهنگی امور اقتصادی و بین‌الملل استانداری خراسان رضوی آمار صادرات کل نفتی و غیرنفتی ۹ ماهه ۹۵ از دو مرز باجگیران و دوغارون ۱۰۲ میلیون و ۶۱۰ هزار و ۶۰ دلار بوده است.

به گزارش ایسنا، براساس اعلام علی رسولیان میزان کل صادرات نفتی و غیرنفتی استان از این دو مرز طی این ۹ ماه ۲۵۸ هزار و ۲۸۹ تن بوده است.

سهم مرز باجگیران از صادرات غیرنفتی استان در این مدت ۱۷۳۵ تن به ارزش ۱۰ میلیون و ۵۹۵ هزار و ۸۱ دلار بوده که از نظر ارزشی

کمی بیشتر از ۱۲ درصد کل صادرات غیرنفتی از این دو مرز را شامل می‌شود. از نظر وزنی نیز سهم این مرز ۰،۷ درصد است. این مرز صادرات نفتی نداشته است.

تردد کامیون‌ها در بازارچه مرزی دوغارون در ۹ ماهه امسال ۱۲ هزار و ۴۶۲ ماشین ایرانی بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۵۳ درصد رشد داشته است.

همچنین در این مدت ۷۷۳۲ ماشین افغانی از این مرز تردد داشته‌اند که نسبت به مدت مشابه رشدی ۱۳۲ درصدی را نمایانگر است. در مجموع تعداد ماشین‌هایی که در این مدت از

این مرز تردد داشته‌اند، ۲۰ هزار و ۱۹۴ دستگاه بوده که نسبت به مدت مشابه ۱۴۵ درصد رشد داشته است.

میزان کالاهای صادراتی ۹ ماهه امسال از دو بازارچه باجگیران و دوغارون مجموعاً ۱۱۴ قلم کالا است که در مجموع ۲۳۵ میلیون و ۵۷۷ هزار و ۶۵۱ کیلوگرم وزن داشته و ارزش آن ۸۱ میلیون و ۸۱۲ هزار و ۷۷۴ دلار تخمین زده می‌شود.

براساس این آمار میزان اشتغال مستقیم بازارچه مرزی باجگیران در مجموع ۹۶ نفر و میزان اشتغال مستقیم بازارچه مرزی دوغارون ۲۵۱ نفر است.

آمار صادرات کل (نفتی و غیرنفتی) ۹ ماهه ۹۵:

نام بازارچه مرزی	صادرات غیرنفتی		صادرات نفتی		جمع کل (صادرات غیرنفتی و نفتی)	
	ارزش دلاری	وزن به تن	ارزش دلاری	وزن به تن	ارزش دلاری	وزن به تن
باجگیران	۱۰۵۹۵۰۸۱	۱۷۳۵	۰	۰	۱۰۵۹۵۰۸۱	۱۷۳۳
دوغارون	۷۱۲۱۷۶۹۲	۲۳۳۸۴۲	۴۹۷۱۲	۲۰۷۹۷۲۸۶	۹۲۰۱۴۹۷۹	۲۸۳۵۵۴
جمع	۸۱۸۱۲۷۷۴	۲۳۵۵۷۷	۴۹۷۱۲	۲۰۷۹۷۲۸۶	۱۰۲۶۱۰۰۶۰	۲۸۵۲۸۹

جدول اشتغال مستقیم و غیرمستقیم بازارچه‌های مرزی استان:

نام بازارچه مرزی	اشتغال مستقیم	اشتغال غیرمستقیم	جمع
باجگیران	۹۶	۱۰۰ نفر روستایی تا شعاع ۴۵ کیلومتری	۱۹۶
دوغارون	۲۵۱	۱۵۰	۵۰۱
جمع	۴۴۷	۲۵۰	۶۹۷

آمار صادرات و واردات غیرنفتی بازارچه‌های مرزی استان خراسان رضوی ۹ ماهه ۱۳۹۵:

نام بازارچه مرزی	صادرات غیرنفتی		صادرات نفتی		رشد دلاری نسبت به مدت مشابه سال (قبل درصد)	رشد وزنی نسبت به مدت مشابه سال (قبل درصد)
	ارزش دلاری	وزن به تن	ارزش دلاری	وزن به تن		
دوغارون	۷۱۲۱۷۶۹۲	۲۳۳۸۴۲	۰	۰	۰	۰
جمع	۸۱۸۱۲۷۷۴	۲۳۵۵۷۷	۲۳۵۵۷۷	۲۷	+۹۱۰	+۱۰۱۱

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی

استاندار خراسان رضوی خبر داد؛

رشد ۷ برابری سرمایه گذاری خارجی استان در ۹ ماهه سال جاری

تأمین مالی بنگاه‌های تولیدی کوچک و متوسط و طرح‌های نیمه‌تمام دارای بالای ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی که ۷۶۳ میلیارد تومان به استان اختصاص یافته، گفت: تاکنون، دو هزار و ۶۸۴ واحد استان در سامانه‌ی بهین یاب ثبت‌نام کرده‌اند. (صنعتی ۹۷۷ واحد و کشاورزی هزار و ۷۰۷ واحد)

وی افزود: هزار و ۸۸۷ واحد صنعتی و کشاورزی به بانک‌های عامل معرفی شده‌اند و تاکنون در بخش صنعت و کشاورزی جمعاً تعداد ۴۶۴ طرح به مبلغ ۴۰۲ میلیارد تومان پرداخت شده که در بخش صنعت تعداد ۴۳۵ واحد به مبلغ ۳۳۷ میلیارد تومان و در بخش کشاورزی تعداد ۱۰۶ واحد به مبلغ ۶۵ میلیارد تومان می‌باشد. استاندار خراسان رضوی ادامه داد: از این مبلغ، در بخش صنعت ۲۱۵ واحد سرمایه در گردش به مبلغ ۳۱۷۷ میلیارد تومان و ۱۵ واحد سرمایه ثابت به مبلغ ۲۰ میلیارد تومان و در بخش کشاورزی ۲۰۹ واحد سرمایه در گردش به مبلغ ۵۵ میلیارد تومان و ۲۵ واحد سرمایه ثابت به مبلغ ۱۰ میلیارد تومان پرداختی بوده است. رشیدیان گفت: در واحدهای بالای ۱۰۰ نفر ۱۱۲ میلیارد تومان تسهیلات برای سرمایه در گردش به ۳۲۲ واحد و مبلغ دو میلیارد تومان به یک طرح بالای ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی پرداخت شده است. وی از ابلاغ و اعلام سهم تسهیلات قرض‌الحسنه مشاغل خانگی سال ۹۵ استان به مبلغ ۷۲۲ میلیارد ریال با عاملیت بانک‌های ملی و ملت استان به انضمام الگوی توسعه‌ی مشاغل خانگی خبر داد و بر ضرورت توجه به احراز شرایط متقاضیان برای ایجاد اشتغال تأکید کرد.

ایران به دنبال توسعه روابط و مناسبات با کشورهای عضو اوراسیا

وی همچنین با تأکید بر این که ایران به دنبال توسعه روابط و مناسبات با کشورهای عضو اوراسیا با هدف‌گیری تجارت آزاد است از تجار خراسانی خواست از این فرصت برای گسترش ارتباطات تجاری استفاده کنند.

ورود ۱۴۲ میلیون دلار سرمایه خارجی طی ۹ ماهه ابتدای سال جاری

در ادامه استاندار خراسان رضوی اظهار داشت: در ۹ ماهه‌ی ابتدای سال جاری ۱۴۲ میلیون دلار طی ۱۲ مجوز سرمایه‌گذاری خارجی به استان وارد شده است که این رقم هفت برابر رقم کل سال گذشته است. رشیدیان ادامه داد: از ابتدای سال جاری ۵۷۸ شرکت با سهامداران خارجی در استان به ثبت رسیده است که سرمایه‌گذاری این شرکت‌ها حدود ۱۷۳ میلیون دلار پیش‌بینی می‌شود. وی خاطرنشان کرد: مجموع رقم سرمایه وارده به استان در ۹ ماهه‌ی ابتدای سال جاری (با و بدون تعهد و تضمین دولت) ۲۶۱ میلیون دلار بوده است. استاندار خراسان رضوی تصریح کرد: نکته مهم این است که چهار مجوز سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه‌ی صنعت شامل: تولید، چاپ و رنگرزی انواع پارچه منسوجات، تولید کفپوش لاستیکی یکپارچه ورزشی، انواع پودر کیک و بسته‌بندی خشکبار و طرح ریخته‌گری آلومینیوم و آلیاژهای آن جمعاً به مبلغ ۹,۵ میلیون دلار در هفته آینده در هیئت سرمایه‌گذاری خارجی کشور مطرح و تصویب می‌شود.

ثبت نام ۲۶۸۴ واحد در سامانه بهین یاب رشیدیان در خصوص پیگیری موضوع

استرداد مالیات بر ارزش افزوده بخش صادرات

رئیس اتاق ایران در سی و پنجمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی از بخشنامه جدید سازمان امور مالیاتی برای استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان، حداکثر ظرف مدت یک ماه خبر داد.

غلامحسین شافعی با اشاره به بخشنامه جدید سازمان امور مالیاتی برای تسریع در استرداد مالیات بر ارزش افزوده بخش صادرات گفت: به دلیل اعتراضات بخش خصوصی در مورد استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات، ۵ ماه قبل، دستور بازنگری از سوی معاون اول رئیس‌جمهور صادر شد؛ اما علیرغم اصلاح، بازهم ایراداتی به آن وارد بود.

دبیر شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی افزود: پس از کنش و قوس‌های فراوان و علیرغم پیشنهاد شش ماده‌ای مشترک اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و رئیس سازمان توسعه تجارت، مجدد مالیات بر ارزش افزوده به ۱۷ بند تغییر پیدا کرد که بازهم مورد اعتراض اتاق و وزارت صنعت واقع شد.

وی تصریح کرد: نهایتاً، در جلسه دو هفته پیش در وزارت امور اقتصادی و دارایی با حضور وزرای اقتصاد و صنعت، معدن و تجارت، توافقی صورت گرفت و بخشنامه‌ای در سی‌ام آذرماه امسال صادر شد که به نظر می‌رسد در صورت اجرای صحیح و دقیق آن، تعویق زمانی استرداد مالیات بر ارزش افزوده برای صادرکنندگان برطرف و طبق زمان معین قانونی مسترد گردد.

30 December - 31 January
2016-2017

Tehran-Iran

فخر
الملک
شاه
سیاح
محمد
سوار
سیاح

Dramatic
Arts
Center

35th Fajr
International
Theater
Festival

۱۰ تا ۱۲ بهمن ۱۳۹۵
تهران و استان های
آذربایجان شرقی، مازندران
بوشهر، خراسان رضوی
خوزستان، فارس و یزد

www.ftf.ir

همکاری‌های ترانزیتی روسیه و هند در راستای توسعه کریدور شمال - جنوب

نویسنده: کارولینا یوگینیونا کاراتایوا

عضو ارشد هیئت علمی موسسه تحقیقات راهبردی روسیه،

دکترای علوم تاریخی و از پژوهشگران بخش بررسی بازارهای جهانی

مترجم: رقیه کرامتی نیا

دانش آموخته مطالعات روسیه از دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران

در صورت اجرای موفق وظایف محوله به اعضای این پروژه، رقابت پذیری راهگذر «شمال - جنوب» به طور قابل توجهی با کاهش مدت زمان تحویل کالا، به طور متوسط ظرف ۱۴ روز و تسهیل تشریفات ترخیص کالا افزایش می یابد. در نتیجه حجم ترابری و بارگیری در این مسیر، طبق ارزیابی کارشناسان می تواند به ۱۰ میلیارد تن در سال برسد

دلیل عمده تأخیر در پیشبرد این مسیر تحریم‌های اعمال شده از سوی آمریکا علیه ایران بود که بخش کلیدی پروژه در آن قرار دارد. پس از لغو تحریم‌های ایران فعالیت شرکت کنندگان این کریدور ترانزیتی بین المللی افزایش چشمگیری یافته است

طرفین برای کاربر روی موضوعات زیر ابراز آمادگی کرده اند ارائه یک سند ترانزیتی واحد، تسهیل تشریفات گمرکی، ایجاد ترمینال ترابری برای بارگیری کانتینرهای فعال در این مسیر و از همه مهم تر کاهش زمان تحویل کالا با ساماندهی سرویس های منظم کانتینرها در مسیر آستارا-مسکو، بهبود ارتباط دریایی بین بنادر هند و ایران

تحریم‌های اعمال شده از سوی آمریکا علیه ایران بود که بخش کلیدی پروژه در آن قرار دارد. پس از لغو تحریم‌های ایران فعالیت شرکت کنندگان این کریدور ترانزیتی بین المللی افزایش چشمگیری یافته است؛ بنابراین، صرفاً در چندماهه اخیر موضوع راه اندازی ترابری کالا از طریق مسیر آذربایجان چندین بار در سطوح عالی مورد بحث قرار گرفته است. در آگوست ۲۰۱۶ در دیدار سه جانبه روسای جمهور روسیه، آذربایجان و ایران بیانیه ای به تصویب رسید که طبق یکی از مفاد آن «طرفین این توافقنامه اقدامات مؤثری را در زمینه توسعه زیرساخت های ترانزیتی - مواصلاتی به منظور افزایش ظرفیت موجود برای جابجایی مسافر و انتقال کالا در راهگذر ترانزیتی بین المللی «شمال - جنوب» اتخاذ کرده اند؛ طرفین در آینده نیز، برای ادغام خطوط ریلی جهت تکامل و افزایش بهره وری راهگذر بین المللی «شمال - جنوب» در اجرای پروژه های جدید بر مبنای سودمندی متقابل همکاری خواهند کرد».

در بیانیه مشترکی که در پایان سفر ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه به جمهوری هند در اکتبر ۲۰۱۶ ایراد شد آمده است: ضمن اذعان به اهمیت منحصربه فرد و استثنایی پیوستگی برای افزایش تجارت دو جانبه، طرفین از افزایش توجه نسبت به اجرای پروژه راهگذر ترانزیت بین المللی «شمال - جنوب» استقبال می نمایند؛ این پروژه به دلیل تقلیل زمان جابجایی کالا می تواند به یکی از مؤلفه های کلیدی تعمیق همکاری اقتصادی در منطقه تبدیل شود.

در سپتامبر ۲۰۱۶ توسط عوامل اجرایی شرکت های ترانزیتی ۴ کشور عملیات آزمایشی

اخیراً روسیه، هند، ایران و آذربایجان آغاز نقل و انتقال و جابجایی کالا از کریدور «جنوب - شمال» را برنامه ریزی کرده اند. این مسیر چندگانه شامل ترانزیت دریایی کالا بین بنادر هند و ایران، استفاده از خطوط ریلی و جاده ای در قلمرو ایران (به دلیل فقدان ارتباط ریلی با آذربایجان در حال حاضر) و همین طور خطوط ریلی روسیه و آذربایجان تا مسیر پایانی می باشد.

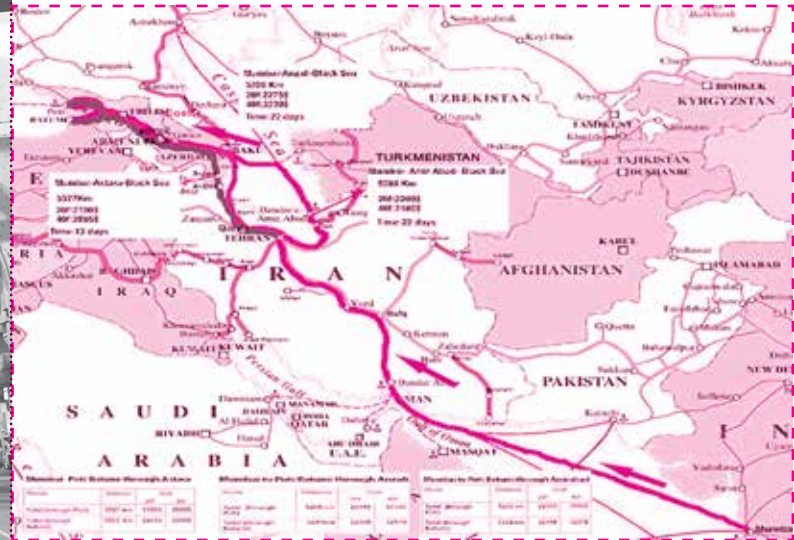
لازم به یادآوری است که توافق احداث این کریدور در سال ۲۰۰۰ و با تلاش کشورهای روسیه، ایران و هند به امضا رسیده است. در آن زمان تمرکز بر مسیرهای ریلی از طریق دریای خزر و از جمله ساخت بندر تجاری جدید اولیا بود که در ۱۰۰ کیلومتری آستاراخان قرار داشت. با این حال علی رغم فقدان زیرساخت های ضروری برای حمل و نقل در کشورهای آذربایجان، قزاقستان و ترکمنستان اولویت بعدی به خط آهنی داده شده که از این سه کشور می گذرد.

بر این اساس، آذربایجان و ایران در سال ۲۰۰۵ برای احداث پروژه راه آهن آستارا - رشت - کازان به توافق رسیدند، اما هنوز اجرای آن نهایی نشده است. در سال ۲۰۰۷ قزاقستان، ترکمنستان و ایران توافقی را در این رابطه برای احداث شاخه دوم مسیر، منعقد نمودند. کارهای ساخت و ساز در سال ۲۰۰۹ آغاز شد و در می ۲۰۱۳ راه آهن بخش مربوط به ترکمنستان - قزاقستان افتتاح گردید، ساخت بخش جنوبی آن از برکت تا ترک در مرز با ایران نیز تا دسامبر ۲۰۱۴ به پایان رسید.

اما دلیل عمده تأخیر در پیشبرد این مسیر

بزرگ‌ترین ترانزیت کنندگان از ایران

ایران از مهم‌ترین کشورهای منطقه از نظر ترانزیت کالا محسوب می‌شود و از ابتدای سال تاکنون چین بزرگ‌ترین ترانزیت‌کننده کالا از ایران بوده است.

کشور ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی بسیار مناسبی که دارد، مسیر ترانزیت کالاهای خارجی بسیاری از کشورهای است و کشورهای متعددی از جمله همسایگان خاکی و آبی ایران، اقدام به ترانزیت کالا از ایران می‌کنند.

در صورت بهبود قوانین و تسهیل ترانزیت، این امر می‌تواند به افزایش درآمد‌های ایران کمک بسیاری کند که تاکنون نیز گمرک ایران تلاش‌های زیادی در این زمینه کرده است.

همچنین در راستای شفاف‌سازی و تسهیل عملیات گمرکی و صادرات و واردات، گمرک ایران آمار تجارت خارجی را به صورت آنلاین با ۲۴ ساعت تاخیر منتشر می‌کند.

به این ترتیب از ابتدای سال جاری تاکنون، کشور امارات متحده عربی حدود ۸۴۰ هزار تن کالا را از ایران ترانزیت کرده است که البته از حیث ترانزیت در طول سال جاری، بزرگ‌ترین ترانزیت‌کننده کالا از ایران نیست.

ترکیه و عراق نیز از ابتدای سال جاری تاکنون به ترتیب ۵۹۵ هزار و یک میلیون و ۹۰ هزار تن کالا را از طریق کشور ایران ترانزیت کرده‌اند.

به گزارش ایسنا، از ابتدای سال جاری تاکنون حدود یک میلیون و ۲۹۳ هزار تن کالا را از خاک ایران ترانزیت کرده و در این مدت در رتبه نخست قرار می‌گیرند.

عراق و امارات متحده عربی را نیز می‌توان دومین و سومین ترانزیت‌کننده بزرگ کالا از ایران از ابتدای امسال تاکنون دانست. آمار پنج کشور عمده ترانزیت‌کننده از ایران در روز شنبه و از ابتدای سال جاری تاکنون به شرح زیر است:

کشور	میزان ترانزیت از ابتدای سال تاکنون (کیلوگرم)
امارات	۸۳۹۹۵۰۶۷۳
ترکیه	۵۹۴۶۹۷۹۰۶
عراق	۱۰۸۹۰۹۴۸۲۵
چین	۱۲۹۲۸۸۷۸۹۲
ترکمنستان	۵۲۹۳۳۳۴۰۳

اعزام کانتینرها در مسیر بمبئی - کالوژسک (استانی واقع در روسیه) برگزار شد. در این میان «شرکت» روسی «ترانس کانتینر» کانتینرهایی را برای بارگیری به هند تحویل و اجرای بخش بسیار این عملیات از بندر ناواشوا (جواهر لعل نهرو) تا آستارا را فراهم نمود، شرکت آذربایجانی «ADY Express» نیز بخش آستارا-سامور را پشتیبانی کرد، تحویل بار «تا مقصد» نیز توسط واحد ترابری راه‌آهن روسیه انجام گرفت. زمان تحویل محموله در این مسیر ۲۳ روز شد که نسبت به مسیر متداول از طریق کانال سوئز تقریباً ۲۰ برابر کمتر شده است. ضمناً قابل رقابت بودن هزینه‌های تحویل محموله در این مسیر نیز از سوی شرکت کنندگان این پروژه مورد اشاره قرار گرفته است.

تصور می‌شود علی‌رغم کاستی‌های موجود در این مسیر که بیشتر به فقدان ارتباط مستقیم راه‌آهن در قلمرو ایران و وجود دشواری‌های عینی تشریفات ترخیص کالا در تمام طول این مسیر مربوط می‌شود، با این حال علاقه‌مندی شرکت کنندگان این پروژه به حل و فصل این مسئله کمک خواهد کرد؛ بنابراین، روسیه و آذربایجان آمادگی خود را برای مشارکت در احداث خطوط ریلی ضروری در قلمرو ایران اعلام نمودند. شایان‌ذکر است که پروژه شمال-جنوب یک پروژه ترانزیتی حائز اولویت برای آذربایجان است. طبق برنامه‌ریزی مسیر قزوین - رشت در سال ۲۰۱۷ به اتمام می‌رسد و مسیر رشت - آستارا طی ۵ سال نهایی خواهد شد. در این میان ایران موافقت کرده تا حمل و نقل کالا را در قسمت‌هایی که هنوز احداث خطوط ریلی آن به اتمام نرسیده است به هر طریق ممکن چه از طریق خطوط جاده‌ای، چه از طریق مسیرهای دریایی عهده‌دار شود.

افزون بر این، طرفین برای کاربر روی موضوعات زیر ابراز آمادگی کرده‌اند ارائه یک سند ترانزیتی واحد، تسهیل تشریفات گمرکی، ایجاد ترمینال ترابری برای بارگیری کانتینرهای فعال در این مسیر و از همه مهم‌تر کاهش زمان تحویل کالا با ساماندهی سرویس‌های منظم کانتینرها در مسیر آستارا-مسکو، بهبود ارتباط دریایی بین بندر هند و ایران.

بنابراین، همکاری روسیه با کشورهای شریک در این پروژه و بخصوص با هندوستان شکل واقعی پیدا کرده است. در صورت اجرای موفق وظایف محوله به اعضای این پروژه، رقابت‌پذیری راهگذر «شمال-جنوب» به‌طور قابل توجهی با کاهش مدت زمان تحویل کالا، به‌طور متوسط ظرف ۱۴ روز و تسهیل تشریفات ترخیص کالا افزایش می‌یابد. در نتیجه حجم ترابری و بارگیری در این مسیر، طبق ارزیابی کارشناسان می‌تواند به ۱۰ میلیون تن در سال برسد.

فصل حمل و نقل زیر ذره بین؛

سهم راه در بودجه سال آینده

راهبردی
حمل و نقل
جاده‌ای
اختصاص داده است.

پروژه‌های
عمرانی بخش
حمل و نقل سال
آینده بیش از ۷
هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان

ریلی‌ها، رتبه دوم

در سال آینده قرار است ۳ هزار و ۵۸۰ میلیارد تومان اعتبار برای توسعه حمل و نقل ریلی اختصاص یابد. حمل و نقل ریلی اهمیت فراوانی در ادبیات توسعه‌ای ایران دارد و توسعه حمل و نقل ریلی می‌تواند زیرساخت‌های اقتصادی ایران را متحول نماید. اعتبارات تخصیص یافته به بخش حمل و نقل ریلی در سال آینده افزایش قابل توجهی را نسبت به سال جاری تجربه می‌کند و در سال گذشته ۲ هزار و ۱۲۶ میلیارد تومان اعتبار برای برنامه توسعه حمل و نقل ریلی اختصاص یافته بود اما هنوز گزارشی درباره میزان تخصیص این اعتبارات منتشر نشده است.

بخش مهمی از ایران همچنان به شبکه ریلی متصل نیست و بررسی‌ها نشان می‌دهد تکمیل زنجیره ریلی در ایران می‌تواند توسعه صادرات در کشور را متحول نموده و هزینه‌های حمل و کالا و مسافر را به شدت کاهش دهد.

دریایی‌ها، رتبه سوم

برنامه توسعه حمل و نقل دریایی در ایران تنها ۳۹ میلیارد و ۱۹۰ میلیون تومان خواهد بود. ایران هرچند در شمال و جنوب خود به دریا دسترسی دارد اما هنوز از امکانات بالقوه خود در این حوزه به درستی بهره‌برداری نکرده

دولت در سال آینده سهمی ۳ هزار و ۶۵۷ میلیارد تومانی برای حمل و نقل جاده‌ای کنار گذاشته است

در حوزه کالایی و چه در حوزه مسافری از طریق جاده‌ها اتفاق می‌افتد. این بخش مهم رقمی در حدود ۹۰ درصد است به این ترتیب سرمایه‌گذاری در جاده‌ها از منظر بهسازی جاده‌ها و ایجاد شرایطی برای کاهش مصرف سوخت بسیار با اهمیت است. دولت در سال آینده سهمی ۳ هزار و ۶۵۷ میلیارد تومانی برای حمل و نقل جاده‌ای کنار گذاشته است.

بر اساس این گزارش این سهم در حالی که به جاده‌های کشور تخصیص داده شده است که یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های عمرانی ایران که عمری بیش از دو دهه را دارد، در بخش حمل و نقل جاده‌ای در حال احداث است. در حال حاضر جاده‌های ایران از موقعیت استاندارد خوبی برخوردار نیستند و همین امر سبب شده است ایران آمار تصادفات بالایی را دارا باشد. تصادفات بالا فشاری بر اقتصاد ملی ایران تلقی می‌شود. یک بررسی نشان می‌دهد در حدود ۶ درصد تولید ناخالص داخلی ایران هزینه جانی و مالی ناشی از تصادفات رانندگی در کشور است. دولت اعتباری ۴ میلیارد و ۳۹۰ میلیون تومانی را نیز برای برنامه

هزینه در بردارد. به گزارش حمل و نقل، دولت در قالب لایحه بودجه سال آینده پیش‌بینی کرده است ۷ هزار و ۳۴۷ میلیارد و ۶۸۰ میلیون تومان اعتبار صرف تأمین اعتبارات مورد نیاز برای پروژه‌های عمرانی بخش حمل و نقل شود. به این ترتیب اعتباری که در این فصل منظور شده است افزایشی برابر با ۶۱۲/۰ درصد را نسبت به مدت مشابه سال قبل تجربه کرده است. بودجه فصل حمل و نقل در سال گذشته بیش از ۶ هزار و ۴۱۸ میلیارد تومان بود. این رقم هرچند رقمی قابل توجه است اما با توجه به نیازهای بخش حمل و نقل چندان نمی‌تواند تحولی در این عرصه ایجاد نماید.

بر اساس این گزارش بودجه عمرانی بخش حمل و نقل در شش فصل تخصیص می‌یابد. هوشناسی، برنامه راهبردی حمل و نقل جاده‌ای، برنامه توسعه حمل و نقل ریلی، برنامه توسعه حمل و نقل جاده‌ای و دریایی و هوایی این سرفصل‌ها را تشکیل می‌دهد. بررسی‌ها نشان می‌دهد مانند سال‌های گذشته بیشترین سهم از اعتبارات عمرانی در این حوزه به حمل و نقل جاده‌ای اختصاص یافته است با این حال برنامه توسعه حمل و نقل ریلی نیز سهمی قابل توجهی را از اعتبارات عمرانی سال آینده در فصل حمل و نقل داراست.

جاده‌ای‌ها، صدرنشین

بخش مهمی از حمل و نقل در ایران چه

در مراسم گرامیداشت روز حمل و نقل رانندگان خراسان رضوی عنوان شد:

لزوم فراهم شدن زیر ساخت ها برای توسعه ترانزیت

مدیر کل راهداری و حمل و نقل جاده استان افزود: باید نوسازی ناوگان حمل و نقل جادهای خراسان رضوی تسهیل شود.

نصری با اشاره به این که یکی از راهکارهای نوسازی ناوگان حمل و نقل جادهای استان اعطای تسهیلات ارزان تر است، گفت: یکی از این راهها پرداخت هشتاد درصد قیمت خودرو بدون سقف مشخص است در حالی که هم اکنون سقف آن ۳۰۰ میلیون تومان است.

به گزارش روابط عمومی اداره کل راهداری و حمل و نقل جادهای استان خراسان رضوی، وی اظهار داشت: ناوگان راهداری استان فرسوده است و هزینه نوسازی آن نیز بسیار بالا است.

مدیرکل راهداری و حمل و نقل جادهای استان خراسان رضوی خواستار توجه بیشتر به بخش راهداری استان شد و با اشاره به ضرورت رفع مشکل ایمنی محور نیشابور- سبزوار اظهار داشت: باید مسیری بهتر از راه موجود برای زائران امام رضا (ع) مهیا کنیم.

نصری در خصوص حوزه ترانزیت گفت: رقبای منطقه‌ای در امر ترانزیت به شدت فعالند و اخیراً موضوع ترانزیت از طریق چین و افغانستان دوباره مطرح شده است.

وی با بیان این که باید هر چه زودتر زیرساخت‌های لازم برای توسعه ترانزیت کشور فراهم شود، خاطر نشان کرد: باید بهتر از این فرصت استفاده کنیم و در این راستا امنیت بالا در کشور، یک فرصت برای افزایش ترانزیت است.

رضوی خصوصی سازی در حوزه حمل و نقل به معنای واقعی اجرایی شده است؛ گفت: نقش شرکت‌های حمل و نقل نیز در این مسیر قابل توجه است

استاندار خراسان رضوی با اشاره به ضرورت حمایت از بخش خصوصی بر اختصاص تسهیلات مناسب برای نوسازی ناوگان حمل و نقل کالا و مسافر تأکید کرد.

وی از راه به عنوان محور توسعه یاد کرد و افزود: دولت یازدهم در رسیدگی و تأمین زیربنا و رونه‌های حمل و نقل بار، مسافر و جاده اهتمام ویژه‌ای داشته به گونه‌ای که تنها در استان خراسان رضوی در سه سال گذشته، ۲۰۰ هزار تن قیر برای ترمیم، تعمیر و بهسازی جاده‌های استان اختصاص یافته است.

استاندار خراسان رضوی در ادامه افزود: بیش از ۱۰۴ اکیپ راهداری با ۵۴۳ خودرو خدمت‌رسانی می‌کنند که در این زمینه هم نیازمند تحول هستیم و تلاش می‌کنیم ۹۵۷ کارکنان راهداری استان بتوانند کارشان را بهتر انجام دهند.

نصری مدیرکل راهداری و حمل و نقل جادهای استان خراسان رضوی هم در این مراسم افزود: در هشت ماه سال جاری، قربانیان حوادث جاده‌ای استان خراسان رضوی ۱۴۱ نفر کاهش یافت. وی ابراز امیدواری کرد که در پایان برنامه ششم توسعه، قربانیان حوادث جادهای استان از ۷۵۰ نفر به کمتر از ۲۰۰ نفر کاهش یابد.

سالانه بیش از ۲۷ میلیون زائر داخلی و خارجی در استان، تردد می‌کنند که حجم قابل توجهی از این زائران از طریق حمل و نقل جاده‌ای و یا وسایل نقلیه شخصی به مشهد مقدس مشرف می‌شوند که این امر، مسئولیت متولیان امر را در تمهید شرایط سفر ایمن و آسان برای زائران و مسافران سنگین تر کرده است.

رشدیدان استاندار خراسان رضوی در مراسم گرامیداشت روز ملی حمل و نقل رانندگان با اعلام مطلب فوق، عملکرد دستگاه‌های متولی حوزه ایمنی حمل و نقل جادهای استان را قابل تقدیر عنوان کرد و خواستار استمرار این روند شد.

رشدیدان اقدامات انجام شده در زمینه ایمنی را شامل اصلاح ۳۵ نقطه پر حادثه در محورهای مواصلاتی استان، نصب علائم هشداردهنده و اصلاح هندسی جاده‌ها عنوان کرد و افزود: از عوامل مؤثر دیگر می‌توان به رانندگان باتجربه، متعهد و پایبند به قوانین راهنمایی و رانندگی اشاره کرد که جای تقدیر دارد.

استاندار خراسان رضوی افزایش کیفیت حمل و نقل، کاهش هزینه‌ها و کاهش زمان حمل و نقل را ضروری دانست و گفت: توجه به عناصر شکل دهنده موضوع حمل و نقل بسیار مهم است.

وی افزود: نکته دیگر ضرورت توسعه امکانات امدادی و اورژانس است که اقداماتی در این زمینه انجام شده و در حال انجام است. رشدیدان با بیان این که در استان خراسان

سهم راه در بودجه سال آینده

و ظرفیت‌های خالی فراوانی در این عرصه وجود دارد. ایران لازم است برنامه حمل و نقل دریایی خود را با شدت بیشتری پیگیری نماید چراکه این اقدام می‌تواند سهم ایران از بازار بزرگ این حوزه را افزایش دهد. بنادر ایران ظرفیت فراوانی برای توسعه دارد و از این روست که ایران برنامه‌ریزی گسترده‌ای را برای افزایش سرمایه‌گذاری خارجی در این حوزه در دستور کار قرار داده است.

هوایی‌ها، رتبه چهارم

برنامه توسعه حمل و نقل هوایی در ایران ۱۹ میلیارد و ۵۸۰ میلیون تومان پیش‌بینی شده است. به این ترتیب هوایی‌ها در آخرین ردیف در میان چهار بخش مهم حمل و نقلی در ایران قرار گرفته‌اند. ایران برنامه‌های گسترده‌ای را برای نوسازی ناوگان حمل و نقل هوایی خود دارد که اعتبارات مورد نیاز برای آن در قالب لایحه بودجه پیش‌بینی نمی‌شود. خرید هواپیماهای نو یکی از مهم‌ترین این اقدامات است. لازم به ذکر است در لایحه بودجه سال آینده سهمی ۴۶ میلیارد تومانی برای پروژه‌های عمرانی بخش هواشناسی اختصاص یافته است. باید توجه داشت هر چند اعتبارات عمرانی در نظر گرفته شده نسبت به نیازهای واقعی بخش حمل و نقل اندک است اما روند سال‌های گذشته نشان می‌دهد همواره صد درصد اعتبارات عمرانی محقق نمی‌شود و بخشی از بودجه عمرانی در نظر گرفته شده هیچ‌گاه امکان تخصیص نمی‌یابد. به این ترتیب لازم است دولت در سال آینده توجه ویژه‌ای را به بخش حمل و نقل مبذول نماید تا روند توسعه در کشور سرعت و شتاب بیشتری را تجربه نماید.

با حضور استاندار خراسان رضوی:

۳ اثر برتر ماهنامه اقتصاد آسیا در نخستین جشنواره رسانه و حمل و نقل جاده‌ای مورد تقدیر قرار گرفت

طی مراسمی با حضور استاندار خراسان رضوی و جمعی از مدیران این استان، برگزیدگان «نخستین جشنواره رسانه و حمل و نقل جاده‌ای خراسان رضوی» در مشهد معرفی و تجلیل شدند.

به گزارش روابط عمومی اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای خراسان رضوی، هیئت‌داوران این جشنواره که از سوی اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای خراسان رضوی برگزار شد، در بخش خبر، اثری را به‌عنوان رتبه اول معرفی نکرد. در بخش خبر محمدجواد رنجبر خبرنگار روزنامه خراسان با اثری با عنوان «تکرار سناریوی افزایش تعرفه برای کامیون‌های ایرانی این بار در مرز دوغارون» موفق به کسب رتبه دوم این جشنواره شد. هادی زهرایی سالانقوج خبرنگار روزنامه قدس نیز با اثری با عنوان «ایمنی راه‌های خراسان رضوی با حجم ترافیک در این جاده‌ها همخوانی ندارد» رتبه سوم این بخش را کسب کرد. در بخش گزارش مهدی عسگری با اثری با عنوان «قاتل چینی زیر پای ارباب‌های ایرانی» درج شده در روزنامه شهرآرا، حمیدرضا ناسخ با آثاری با عناوین «جاده پیر در قرق سنگ و آهن» و «مشهد کاخ خورشید با دغدغه و اضطراب» درج شده در روزنامه خراسان رضوی به ترتیب رتبه‌های اول و دوم را کسب کردند. محمد جمال رستم زاده با آثاری با عناوین «پاتک ریلی پاسخ گریه‌رقصانی ترکمنستان» و «گریه‌رقصانی ترکمنستان» درج شده در روزنامه خراسان رضوی و فاطمه رافع با دو اثر با عناوین «بازی دوسر باخت و دولت پشت بخش خصوصی را خالی نکنند» درج شده در روزنامه دنیای اقتصاد نیز مشترکاً سوم شدند.

هیئت‌داوران در بخش مصاحبه نیز اثری را به‌عنوان رتبه اول معرفی نکرد. در این بخش حسین کوه زاد با آثاری با عناوین «چرخ‌های حمل و نقل بین‌المللی استان درگیر و دار بروکراسی اداری در جاسمی‌زند» و «رفع مشکلات حمل و نقل با اصلاح ساختار و ارتقای سطح تعاملات منطقه‌ای» درج شده در نشریه اقتصاد آسیا و نیز سید حیدر رضوی با اثر «خروج سرمایه‌ها از بخش حمل و نقل بین‌المللی به دلیل وجود مشکلات عدیده» درج شده در اقتصاد آسیا به ترتیب رتبه‌های دوم و سوم را کسب کردند.

در بخش یادداشت هم هیئت‌داوران هیچ اثری را به‌عنوان رتبه‌های اول و دوم معرفی نکرد. در این بخش مهناز خجسته نیا خبرنگار روزنامه قدس با اثری با عنوان «شور و حال قدیم گاراژ کجا و غبطه‌های امروز کجا» رتبه سوم را کسب کرد.

در این مراسم بیانیه هیئت‌داوران نخستین جشنواره رسانه و حمل و نقل جاده‌ای خراسان رضوی متشکل از غلامرضا بنی اسدی، مجتبی محمودی و مهرداد طبسی توسط بنی اسدی دبیر هیئت‌داوران نیز قرائت شد.

دراستادای این مراسم همچنین از کتاب «نخستین جشنواره رسانه و حمل و نقل جاده‌ای خراسان رضوی» توسط علیرضا رشیدیان استاندار خراسان رضوی رونمایی شد.

AMUT BAR TARABAR
INTERNATIONAL TRANSPORT.CO (LTD)

شرکت حمل و نقل بین‌المللی

آموت بار ترابر

شرکت حمل و نقل بین‌المللی آموت بار ترابر با همکاری نیروهای متخصص و متخصصین و مدیران مجرب با بیش از بیست سال سابقه عملکرد درخشان در امور حمل و نقل بین‌المللی و داخلی تاکنون توانسته است خدمات تخصصی خود را به طیف گسترده‌ای از شرکت‌های خصوصی، دولتی و اشخاص ارائه نماید.

این شرکت در تمامی مرزهای ورودی و خروجی کشور، کلیه گمرکات مناطق ویژه، گمرکات شهرهای استانی و بعضی از کشورهای همسایه و مرزی، آسیا میانه و قاره آمریکا دارای نمایندگی بوده و با در اختیار داشتن پرسنل مجرب و کارآمد در کلیه امور مرتبط با حمل و نقل بین‌المللی همواره به عنوان مشاور و بازویی قوی حافظ منافع مشتریان خود باشد.

خدمات ترخیص کالا و بازرگانی:

- تهیه پروفرما و انجام کلیه مراحل (اخذ مجوز، ثبت سفارش، ترخیص، حمل)
- انجام مکاتبات بین‌المللی برای خرید و یا فروش کالا به زبان‌های انگلیسی، روسی، فرانسوی، ترکی و عربی.
- واردات انواع خودروهای سواری روز دنیا، خودروهای سنگین و صنعتی. (تحويل خودروهای سواری موجود ۲۴ ساعته و تحويل خودروهای سفارشی به صورت ۲۵ روزه است)
- صادرات و تأمین محصولات خشکبار ایرانی همراه با اخذ کلیه مجوزهای لازم برای ورود به تمامی کشورهای اروپایی در هر حجم و با بسته بندی مورد تأیید کشور مقصد.

این شرکت در تمامی مرزهای ورودی و خروجی کشور، کلیه گمرکات مناطق ویژه، گمرکات شهرهای استانی و بعضی از کشورهای همسایه و مرزی، آسیا میانه و قاره آمریکا دارای نمایندگی بوده و با در اختیار داشتن پرسنل مجرب و کارآمد در کلیه امور مرتبط با حمل و نقل بین‌المللی همواره به عنوان مشاور و بازویی قوی حافظ منافع مشتریان خود باشد.

خدمات حمل و نقل:

این شرکت با در اختیار داشتن کارگران خبره در امر استریپ در گمرکات جنوبی کشور خسارات احتمالی وارده به بار را به شدت کاهش می‌دهد.

- حمل کالاهای صادراتی، وارداتی و ترانزیت بوسیله کامیون‌های ایرانی تحت پوشش و کامیون‌های خارجی از کلیه گمرکات کشور به اروپا، آسیا، CIS، کشورهای همسایه و بالعکس.
- حمل چندوجهی و ترکیبی، بارهای FCL و LCL، محموله‌های خطرناک، سنگین، یخچالی، تانکرو چادری.
- حمل کالاهای صادراتی، وارداتی و ترانزیت توسط کانتینر ۲۰ فوت و ۴۰ فوت و کانتینرهای ویژه (یخچالی، Flat Rack, Open Top) به وسیله

نشانی: مشهد - بلوار سجاد - بزرگمهر جنوبی ۲۲ - پلاک ۲۲ - طبقه ۲

تلفن و دورنگار: ۰۰۹۸ - ۰۵۱ - ۳۷۶۵۷۹۲۰

استراتژی

۵۵

شماره ۵۵۲ - دی ماه ۱۳۹۵

شرکت حمل و نقل بین‌المللی

ادیب ترابر سپهر (سهامی خاص)

کرپر - فورواردر

وابسته به صنایع شیمیایی ادیب

- حمل تخصصی سوخت
- حمل کالای ترانزیتی، صادراتی، وارداتی به آسیای میانه و افغانستان

نشانی: مشهد - بلوار فرامرز عباسی - بین فرامرز ۱ و ۳

مجتمع تجاری آناهیتا - طبقه دو - واحد چهار

تلفن: ۰۵۱۳۶۰۱۴۱۶۲ - ۰۵۱۳۶۰۱۴۱۶۱

۰۵۱۳۶۰۲۲۱۹۷ - ۰۵۱۳۶۰۲۲۱۹۸ - ۰۵۱۳۶۰۹۱۵۶۶

نمابر: ۰۵۱۳۶۰۹۱۵۶۱

www.adibtarabarsepehr.com

info@adibtarabarsepehr.com

شرکت حمل و نقل بین‌المللی

نجیب ترابر

کرپر - فورواردر

حمل مشتقات سوختی

دفتر مرکزی: مشهد - چهارراه خیام جنب مجتمع

تک ساختمان خلیج فارس - طبقه ۵ - واحد ۹

تلفن: ۰۵۱ - ۳۷۶۵۸۵۱۵ - ۳۷۶۵۱۱۵۸ - ۳۷۶۳۶۲۳۴

نمابر: ۰۵۱ - ۳۷۶۳۶۰۲۱

مدیرعامل: ایرج اسکندری ۰۹۱۵۱۱۶۱۷۶۶

eskandari_iraj@yahoo.com

Info@najibtarabar.com

Info@najibtransport.ir

شرکت حمل و نقل بین المللی
آهوپای طوس

فورواردر - کریر

- دارای نمایندگی در کلیه بنادر و مرزها
- حمل کالاهای صادراتی، وارداتی و ترانزیت
- حمل کانتینر و ترانزیت کالا به کشورهای افغانستان، تاجیکستان، ترکمنستان، عراق
- حمل کالاهای سنگین
- خدمات گمرکی و ترخیص کالا از گمرکات
- دفتر مرکزی: مشهد خیابان کوهسنگی - مجتمع تجاری زیست خاور - طبقه ۸ - واحد ۸۰۴
- تلفن: ۱۷-۳۸۵۵۰۰۱۳ - ۳۸۵۴۸۵۰۴ - ۰۵۱
- نمابر: ۳۸۵۱۲۱۱۷-۰۵۱

شرکت حمل و نقل بین المللی
دور آسیا
پکته دی - ثبت ۵۴۵۴۲

شرکت حمل و نقل بین المللی
دور آسیا گانه دی

کریر - فورواردر

صادرات، واردات و ترانزیت کالا

مدیر عامل: مجید خواجهی

نشانی: مشهد، چهار راه صیاد شیرازی، صیاد شیرازی
۱۹ مجتمع راد، پلاک ۶، طبقه ۴، واحد ۱۴

تلفکس: ۸۹۰۷۵۹۷-۰۵۱۳

خواجهی ۹۱۵۳۱۸۴۶۶۷

محمدزاده ۹۱۵۵۱۶۱۶۷۳

Email: doorasia.ir@gmail.com

شرکت حمل و نقل بین المللی

پیمان ترکمن

کریر - فورواردر

فعال در ترانزیت کالا به آسیای میانه و افغانستان

مدیر عامل: صمد خدادادی

مشهد: بلوار سجاد - چهارراه بزرگمهر - ساختمان

سارسل - طبقه ۴ - واحد ۴۰۳

تلفن: ۳۷۶۱۱۳۲۱ - ۳۷۶۱۰۸۰۱ - ۰۵۱

«صمد خدادادی» ۹۱۷۱۶۱۴۳۳۰

«نعمت الله خدادادی» ۹۱۵۱۱۵۵۳۷۶

نمابر: ۳۷۶۸۸۴۱۷-۰۵۱

paymanturkaman@yahoo.com

شرکت حمل و نقل بین المللی

اریکاریل شرق

کریر - فورواردر

ERIKARAIL SHARGH
INTERNATIONAL TRANSPORT.CO

حمل جاده ای و ریلی به آسیای میانه، عراق و افغانستان
دارای نمایندگی در کلیه بنادر و مرزها

نشانی: مشهد - بلوار سجاد - خیابان بهارستان - بهارستان ۲

ساختمان بهار - پلاک ۲ - طبقه اول - واحد ۴

تلفن: ۳۷۶۱۵۳۰۳۹ - ۰۵۱

نمابر: ۳۷۶۱۵۳۵۶۶ - ۰۵۱

www.erikarail.com

YARAN ZAMIN
INTERNATIONAL TRANSPORT.CO

ستاره یاران زمین

شرکت حمل و نقل بین المللی
کریر - فورواردر

فعال در ترانزیت کالا به آسیای میانه و افغانستان

مدیر عامل: حسن خداپرست

مشهد: رضاشهر، بین رضوی ۱۱ و ۱۳، پلاک ۶۵

تلفن: ۳۸۷۶۵۳۳۱ / ۳۸۷۶۵۳۲۸ - ۰۵۱

نمابر: ۳۸۷۶۱۷۸۱ - ۰۵۱

Yaranzamin_star@yahoo.com

NilooFar NilooFar

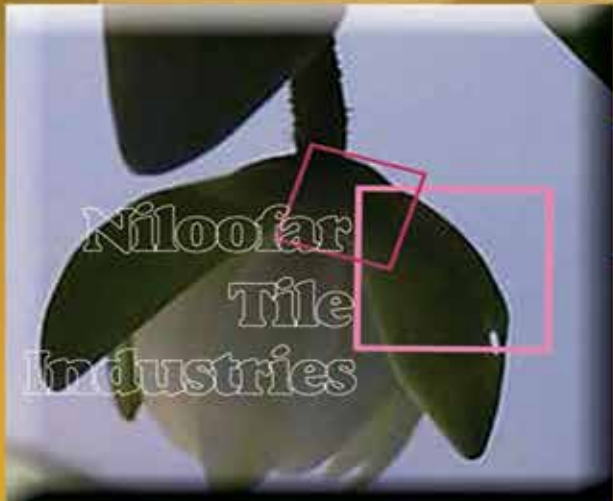
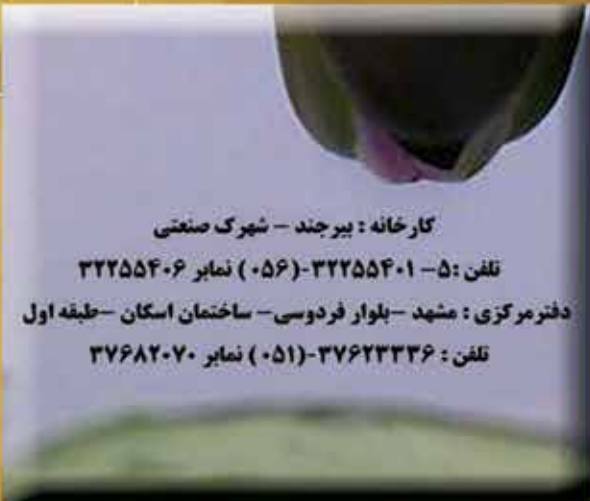

NilooFar Tile Industries
صنایع کاشی نیلوفر

نیلوفر

صنایع کاشی

لعل نیلوفر زحاک آمد

کارخانه: بیرجند - شهرک صنعتی

تلفن: ۵-۳۲۲۵۵۴۰۱-۰۵۶ (نمبر ۳۲۲۵۵۴۰۶)

دفتر مرکزی: مشهد - بلوار فردوسی - ساختمان اسکان - طبقه اول

تلفن: ۳۷۶۲۳۳۳۶-۰۵۱ (نمبر ۳۷۶۸۲۰۷۰)

NilooFar
Tile
Industries

مشهد ۲۰۱۷
پایتخت فرهنگ اسلامی
MASHAD 2017
Islamic Culture Capital
مشهد ۲۰۱۷
عاصمة الثقافة الإسلامية

محورهای همایش:

- اقتصاد و توسعه
- شهر پایدار
- ساختمان پایدار
- منابع انرژی و مدیریت مصرف
- هوشمندسازی
- سیستم‌های مکانیکال
- سیستم‌های الکتریکال
- قوانین، سیاست‌ها و راهبردها

Conference Themes:

- Economy & Development
- Sustainable City
- Sustainable Building
- Energy Resources & Consumption Management
- Smart Building
- Mechanical Systems
- Electrical Systems
- Rules, Policies & Strategies

از ایده گولشی ارتقاء
و تمدید پدیده
برای شرکت کنندگان

چهارمین همایش ملی

فن آوری‌های نوین صنعت ساختمان

توسعه پایدار

و فن آوری‌های سافت‌مانی

The **4th**

National Conference
on Modern Construction
Technologies

**SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
& BUILDING
TECHNOLOGIES**

Saba Conference Hall, Mashhad, Iran
February 12 & 13, 2017 (Conference)
February 12 & 13, 2017 (Exhibition)
Association of Construction
Innovative Technologies

ایران، مشهد، سالن صبا
۲۴ تا ۲۵ بهمن ۱۳۹۵ (همایش)
۲۴ تا ۲۵ بهمن ۱۳۹۵ (نمایشگاه)
دبیرخانه دائمی فن آوری‌های نوین صنعت ساختمان
تلفن: ۰۵۱-۳۷۶۶۱۰۶۱ • ۰۵۱-۳۷۶۷۵۲۲۲ • ۰۵۱-۳۷۶۷۵۲۲۵
نمابر: ۰۵۱-۳۷۶۷۸۳۹۴
www.mhud.ir/c4
www.mhud.ir

info@mhud.ir